

עא

רעיא מהימנא

רב) ועוד, * יוד נקודה. ו' גלגל. ולית תנועה בגלגל בשית סטרין פתושבן ו', אלא בתיא נקודה. ו' ו'הוא נקודה איהו יתודא דכלא, ואסקהית על ההוא יחיד, דלית ליה שני, דאוקמוה עליה רבנן, שצריך ליחדו כדי שתמליכהו על השמים ועל הארץ, ועל ד' רוחות עלמא. ב', שמים וארץ. ג', עמודא סביל לון. ד', ארבע חינון. ה' פקסגיא. ו', שית דרגין לפרסגיא. ועוד, א ב ג ד ה ו ז ח ט : אדם. י' יחוד דיליה, מלכות, עשינא דאדם. תשע, איהו לקבל תשע אתון. זכאין אינון ישאל, דנדעין נוא דמאריהון.

רג) ד"א, צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי. ר' יהודה אמר, בקרבנא אית עשן, ואית ריח, ואית ריח ניחוח, עשן איהו מסטרא דדינא, הה"ד, כי אז יעשן אף יי'. ע' ע'לה עשן באפו ואש מפיו תאכל. ריח ניחוחי, רחמי. ו' ריח אפך כתפוחים.

רד) אמר רעיא מהימנא, וקא תנוויהו עשן וריח, אינון באף, וקראין סטרין. מד, ע'לה עשן באפו. ותנינא, וריח אפך כתפוחים. ואמאי אתקרי מד עשן

מסורת הזהר (דברים כט) ח"ג רמב. ת"ז ת"ע קכב. ח) (תהלים יח) (שיר ו) ח"ג רמב. רצד.
א תנועה וליג יוד נקודה. ב ליג והוא נקודה איהו. ג מוסיף דאבוהן דמאריהון.

מאמר
בעיקר ב' הראשונה של הצירוף, שה"ס חכמה עלאה. והמלכות נבחנת שהיא בעיקר בסוד י' תחתונה של הצירוף, שה"ס חכמה תתאה, וכל ו' אותיות שביניהם מרמזים על יסוד, המיחד ז"א ומלכות זה בזה. ונודע שבימות החול, משמש מטטרון ליחד ז"א ומלכות במקום היסוד, וע"כ אומר, ששש אותיות שבין יוד עליונה ליוד תחתונה רומזות על מטטרון. כי מדבר מיחוד דימות החול. (כמ"ש בהקדמת תקוני הזהר דף ב' בסוף 1910).

רב) ועוד י' נקודה וכו': ועוד. י' היא נקודה, שה"ס חכמה עלאה, ו' ה"ס גלגל, שהוא מתגלגל בשש ספירות חג"ת נה"י, ואין תנועה בגלגל בשש קצוות כחשבון ו', אלא בנקודה ההיא, שכל מה שבחג"ת נה"י היא מקבלת מן י' זו. ונקודה ההיא היא יחוד הכל ומעידה על יחוד ההוא, שהוא א"ס, שאין לו שני, שהחכמים העמידו עליו, שצריך ליחדו כדי שתמליכהו על השמים ועל הארץ ועל ד' רוחות העולם. וזה הוא סוד הא' ב' ה"ס שמים וארץ. שהם ז"א ומלכות. ג' ה"ס העמוד הנושא אותם, שה"ס יסוד. ד' ה"ס ארבע חיות של המרכבה. ה' ה"ס הכסא. (דפו"י דף רכ"ג ע"ב *) דף רכ"ד ע"א

מאמר עשן וריח וקפרת

רעיא מהימנא

עב

דינא ותניינא דרתי. אלא, בחוטמא אית תנין חלונין, ואתמר בשמאלא, עלה עשן באפו, מאי עלה. אלא ומלבא דאיהו בשמאלא, לקבל גבור. מימינא נחית רוחא לגביה, ולקרנא ליה, ולשפכא רוגזיה, מסטרא דחסד, דתמן מוחא. תכמה לימינא, הרוצה להחפים ידרים. בינה בלבא, בלפי שמאלא, הרוצה להעשיר יצפין. ובג"ד עלה עשן באפו, מן בינה לגבי תכמה, דאיהי לימינא, ומקבל ליה בתורה, בנגונא דליואי.

רה) והאי עשן לא סליק, אלא ע"י אש, דאדליק בעצים, דאינון אברים מליין פקודין, עצי עולה. מארי תורה, אורייתא דאיהי אדליקת בהון, אש בתוקפא דגבורה, ועלה עשן בהון. בבינה עשן המערכה.

רו) ומדסליקת לאף, אתקרי קטרת, הה"ד, שישימו קטורה באפך. ולית דבטיל מותנא בעלמא, פקטרת, דאיהו קשורא דדינא ברחמי, עם ריח נוחות באף.

חלופי גרסאות

ד מוסיף דינא ורחמי, ה ליג בשמאלא. ו מלכא. ז לקרא רוגזיה ולשככא ליה.

מסורת הזהר

(ט) (דברים לג) נח פב צ"ב.

הסולם

מאמר

עשן וריח וקטרת

ביאור המאמר. הדינין העולים מקו שמאל מטרם חיבורו עם קו הימין, (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה נפק) נקראים עשן, אמנם דינים אלו אינם עולים ואינם ניכרים לבחינת התקון, אלא על ידי המסך דחירק שמעלה קו האמצעי כנ"ל (לך דף י"ג ד"ה ונתבאר) שהמסך דחירק הזה מכונה אש ועצים, שבהם נשרף הקרבן, שהוא רומז על מיעוט הג"ר דשמאל, ומהם עולה העשן, שהם הדינים דשמאל מטרם חיבורו עם הימין. ונבחנו בסוד הקרבת הקרבן ב' דברים, א) היינו העשן, שהם דינים דשמאל הנפרד מימין, ב) הריח ניחה, שה"ס האורות הגדולות היוצאות אחר יתוד השמאל עם הימין, בסוד ו"ק דחכמה המאירים ממטה למעלה כדרך הריח, שעולה בחוטם ממטה למעלה. ולא כאכילה ושתיה הבאות בגוף ממעלה למטה.

וז"ש (באות ר"ג) בקרבנא אית עשן ואית ריח ואית ריח ניחה, עשן איהו מסטרא דדינא, הה"ד, כי אז יעשן אף ה' כי הם הדינים העולים מקו שמאל מטרם שנתחבר עם הימין, ריח ניחות, רחמי, וריח אפך כתפוחים. שה"ס הו"ק דשמאל המתחברים עם הימין, שה"ס התלבשות ו"ק דחכמה בחסדים. שהם מעלים ריח ניחות.

ועל זה מקשה רעיא מהימנא (באות ר"ד) והא תרווייהו עשן וריח אינון באף וקראין סהדין. פירוש. כי העשן, שה"ס הדינים דקו שמאל

יש ב' חלונות, דחינו ב' נקבים, ובנקב השמאל נאמר עלה עשן באפו. שהוא דין. מהו עלה. אלא שהעשן עולה מן הלב שהוא בשמאל שהוא כנגד גבורה. ומימין יורד אליו רוח לקרר אותו ולהשקיט כעסו מצד החסד, ששם המוח. דחינו החכמה שהיא לימין, הרוצה להחכים ידרים. והבינה, שה"ס חכמה דשמאל, היא בלב, כנגד השמאל, הרוצה להעשיר יצפין. ומשום זה, עלה עשן באפו, היינו מן בינה שהיא בשמאל, אל החכמה שהיא בימין. והחכמה מקבלתו בשמחה בנגון הלוים.

רה) והאי עשן לא וכו': ועשן הזה אינו עולה, אלא ע"י אש הנדלקת בעצים, שהם אברים מלאים מצות, הנקראים עצי העולה. ובעלי תורה, התורה שלהם היא מדלקת בהם, בהמצות, האש בתוקף הגבורה, ועולה עשן בהם. בכינה, נקרא עשן המערכה.

רו) ומדסליקת לאף וכו': וכשעלה העשן לאף, הוא נקרא קטרת. ז"ש ישימו קטורה באפך. ואין דבר שיבטל המוח בעולם כמו קטרת, שהוא קשירת הדין ברחמים עם ריח ניחות באף. כי התרגום של קשר הוא קטירו. וע"כ קטרת לשון קשר. א"ר יהודה אשרי חלקנו שהרוחנו דברים סתומים להבין אותם בגלוי. עוד אמר המאור הקדוש, שכיון שהתפילה היא כקרבן, ע"כ מי שיאמר פטום הקטרת אחר תהלה לדוד, הוא מבטל המוח מן הבית.

(דפו"י דף רכ"ד ע"א)

עג רעיא מהימנא

תרגום דקשר קטירו. א"ר יהודה, זכא תולקנא דנוחנא מלין סתימין באתגלייא. עוד אמר בוצינא קדישא, דכתר דצלותא איהי פקרפנא, מאן דיימא פטום הקטרות, בטר תהלה לדוד, בטיל מותנא מביטא.

חלופי גרמאות
ח צלותא.

מאמר הסולם עשן וריח וקמרת

הכמה לימינא, וכו' שה"ס קו ימין, שהוא חסדים (כנ"ל פרשת צו אות קנ"א ע"ש). ובג"ד, ע"ה עשן באפו, מן בינה, לגבי הכמה דאיהי לימינא, שהעשן, שה"ס הדינים שבקו שמאל בלי ימין, להיותו חכמה בלי חסדים (כנ"ל בהקסה"ז דף כ"ב ד"ה קיימא) שמקורו בבינה, כנ"ל, עולה ומתמתק בחכמה דימין שהיא חסדים. ומקבל ליה בהדוח, כי הימין מקבל השמאל בשמחה רבה. כי גם הימין אינו שלם בלי יתודו עם השמאל, כי ימין בלי שמאל, הוא חסר ג"ר. בנגונא דליואי, שיתוד הזה נעשה בעת הניגון שמזמרים הלויים על הקרבן.

ונודע, שכמו שז"א עולה לבינה ונעשה בה לבחינת קו אמצעי, בכח המסך דחירק שלו הממעט לג"ר דשמאל, ומיחד ב' הקוין זה בזה. עד"ו, אח"כ, גם ז"א נחשב לימין, והמלכות לשמאל, וצריכים בחינת קו אמצעי שיחד אותם זה בזה, ונשמות ישראל ע"י עסק בתורה ומצות מעלים מ"ן בבחינת המסך דחירק, ונעשים להם בחינת קו האמצעי, ולולא המ"ן שמעלים נשמות ישראל לא היו מתחידים ז"א ומלכות זה עם זה (כמו שנתבאר זה לעיל ב"ב דף קנ"ב ד"ה ביאור ע"ש) והמ"ן הזה שמעלים, דהיינו המסך דחירק, הוא ע"י המצות שעושים. אבל להדליקו באופן שימעט הג"ר דשמאל, זה נעשה ע"י התורה, וז"ש, והאי עשן לא סליק, כי אין העשן עולה אלא ע"י פעולת קו האמצעי, כנ"ל בתחילת הביאור, וע"כ אינו עולה רק ע"י אש דאדליק בעצים, דאינון אברים מליין פקודין, עצי עולה. הנשמות, נקראים אברי השכינה (כנ"ל בהדוח אות ל"ג) שאומר, דנפשין ורוחיין ונשמתיין, לקב"ה ושכינתיה. כאברין לגבי גופא. וע"י מצות המרובות שעושים אלו האברים, הם מעלים המסך דחירק. מארי תורה, אורייתא דאיהי אדליקת בהון אש בתוקפא דגבורה וע"ה עשן בהון שע"י התורה שעוסקים אלו האברים, הם מדליקים אש במסך העולה, שיעשה פעולתו למעט הג"ר דשמאל

שמאל בהיותו נפרד מימין, אינו נמצא בשורשו אלא בבינה, כי שם יצאו ב' הקוין ימין ושמאל נפרדים זמ"ז, עד שבא ז"א ויחד אותם בסוד קו אמצעי. וכשהם בז"א כבר באו לשם בסוד, תלת מחד נפקי חד בתלת קיימא (כנ"ל ב"א דף רפז ד"ה תלת) וא"כ, כבר באו אליו, ב' הקוין ימין ושמאל, כשהם ביחד. ונמצא שמקור העשן הוא רק בבינה. וממנה יוצא העשן ע"י יחדו קו האמצעי, ומתחבר עם הימין, שה"ס חכמה, כי קו ימין דבינה נקרא חכמה, והיא בחינת חסדים (כנ"ל פרשת צו אות קנ"א) ואחר שנתיחדו הקוין זה בזה ונתלבשו החכמה דשמאל בחסדים דימין והעשן נפסק, הנה מתעוררים עוד, העשן עם החכמה הנמתקת בחסדים, ועולים בב' נקבי האף ומתחלקים שם, העשן בנקב השמאלי, והריח שה"ס החכמה המלובשת בחסדים, בנקב ימין של החוטם. והעשן שבמקום נקב השמאלי שבחוטם, אינו נחשב עתה לדין, שהרי כבר נתיחדו החכמה והחסדים זב"ז ע"י חכמה ובינה, אלא שנחשב לעד, כי העשן והריח נמצאים שם בב' נקבי החוטם בבחינת ב' עדים, המעידים על הפעולה הגדולה של קו האמצעי, אשר בכחו נתיחדו הימין והשמאל, העשן מעיד, על הדינים הקשים שהיו בשמאל מטרם שנתיחד עם הימין, והריח ניחוח מעיד, על מדת גדלו ושבתו של האור אחר שנתיחדו הימין והשמאל. הרי שהעשן העומד בחוטם אינו בחינת דין, אלא בהיפך שהוא בחינת עד, על מעשה קו האמצעי, שע"י עדותו, נשמר היחוד הזה, מכל אחיזה שבעולם. וז"ש עשן וריח אינון באף וקראין סהדין, ולא כר' יהודה, שאמר, שעשן הוא מסטרא דדינא, כי אין זה אלא לבחינת עדות. כמבואר, וסוד החוטם דז"א ע"י לעיל (באדרא רבא נשא אות רכ"ג).

וז"ש, אלא בחוטמא אית ב' הלויין, דהיינו ב' נקבי החוטם, ואתמר בשמאלא, דהיינו בנקב השמאלי, ע"ה עשן באפו. מאי ע"ה אלא מלבא וכו' כי הלב, ה"ס בינה, שהיא בקו שמאל, דהיינו חכמה שבשמאל, (דפויי דף רכ"ד ע"א)

עד

רעיא מהימנא

רז) אמר רעיא מהימנא, פּען בעי למנדע, איך אתקיננו צלותין לקבל קרבנין. אלא תלת צלותין, לקבל את הכבש האחד תעשה בבקר, דא צלותא דשחרית, דאתמר בה, וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי'. ואוקמוה רבנן, דלית עמידה אלא צלותא. ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, לקבל צלותא דמנחה, דתקיין לה יצחק. הה"ד, ויצא יצחק לשוים בשדה לפנות ערב. ולית שיחה, אלא צלותא. צלותא דערבית, לקבל אמורין ופדרין דמתאפליין כל הלילה. הה"ד, ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש. ולית פגיעה, אלא צלותא.

רח) אדהכי דאנן באתר דא, אמאי פתיב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא, וכי לא הווי ליה כרים וכסתות למשכב. אלא הואיל ואתא תתן לגבי פלה, אע"ג דלא הנה ארחוי למשכב אלא בכרים וכסתות, ואיהי יהיבת ליה אבנים למשכב, יקבל פלא ברעותא דלפא, ויהא אתמר. ואוף הכי אתמר בתבורא קדמאה. מ"ד ויאמר יעקב פאשר ראם, אר"ש תיב. ואימא קרא. (ע"כ רעיא מהימנא)

מטרת הזהר

U (בראשית יט) ויצא קמה צ"א. P (שם כד) בא מה צא. Z (שם כח) בא קטו צ"ב. Q (שם לב) ויצא קנב צ"ב.

חלופי גרסאות

U ופדרין, י ובחבורא קדמאה אמר וליג אלא, כ ל"ג והא, ל ל"ג מן ואוף עד סוף האות. M ברפויי מוסיף ככתוב דף רכ"ה ב' אלא פגיעה ברע"מ שם.

מאמר

דשמאל וליחדו בימין. שעי"ז עולה העשן, שה"ס הדינים דקו שמאל מטרם שנתיחד עם הימין. כי אינו ניכר ואינו עולה מטרם שמופיע קו האמצעי עם המסך דחירק, כנ"ל. בבינה, עשן המערכה, ועשן הזה כשעודו בבינה, דהיינו מטרם היחוד נקרא עשן של עצי המערכה. ומדמ"זיקת לאף, אתקרי קטרת וכו'. ואחר שנתיחדו הבינה עם החכמה ועלה העשן לאף, כנ"ל, אז נקרא שם העשן, קטרת, דאיהו קשורא דדינא ברחמי עם ריח ניהוה באף. כי באף, קשור העשן עם הריח ניחוח לאחד, שה"ס ב' עדים כנ"ל.

מאמר תלת צלותין

רז) אמר רעיא מהימנא וכו': אמר רע"מ, עתה צריך לדעת, איך התקיננו התפילות כנגד הקרבנות. אלא ג' תפלות הן. כנגד את הכבש האחד תעשה בבקר, זו היא תפלת שחרית, שנאמר בה, וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. והעמידו חכמים שאין עמידה אלא תפלה. ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, הוא כנגד תפלת המנחה שתיקן אותה יצחק. ז"ש, ויצא יצחק (דפויי דף רכ"ד ע"א)

הסולם

תלת צלותין

לשוח בשדה לפנות ערב. ואין שיחה אלא תפלה. תפלת ערבית, היא כנגד אמורים ופדרים המתאכלים כל הלילה. ז"ש ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. ואין פגיעה אלא תפלה.

רח) אדהכי דאנן באתר וכו': כיון שאנו במקום זה. יש לשאול, למה כתוב, ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא. וכי לא היו לו כרים וכסתות לשכב עליהם. ומשיב, אלא כיון שהחתן בא אל הכלה אע"פ שאין דרכו לשכב אלא בכרים וכסתות, והיא נותנת לו אבנים לשכב, יקבל הכל ברצון הלב. וכבר למדנו (ב"ב אות רט"ז) ואף כך נאמר בחבור הא'. מה שכתוב, ויאמר יעקב כאשר ראם. אמר ר' שמעון, שב. ואומר הכתוב. (ההמשך הוא להלן אות רל"ח).

פירוש. יעקב ה"ס ז"א, שנקרא יעקב. והוא דבוק במוחין דחסדים מאמא ששפעם אינו פוסק. וכאן כתוב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו. שפירושו שלקח את המסך של הנוקבא המכונה אבנים, והמשיך אליה את הארת השמאל, שה"ס לינה. ושואל, למה עשה

עה

פנחס

רמ) אמר רבי פנחס, מסתפל תוינא, שמיה בלב איהו וינאי, וע"ד שמור בלב, ולא בפאתר אחרא. זכיה בזכר, במוחא, דרכיב ושלטי על הלב. ולית זכיה אלא במוחא. וע"ד זכור לזכר ושמור לנקה. מוחא דאיהו דכורא, דרכיב ושלטי על הלב. לב שלטי ורכיב על הפכד. פכד סמא"ל ונחש דא פדא, וינאי חד. יותרת הפכד ויכבד. וע"ד בקורפנא, יותרת הפכד, דא נחש. פכד מיכלא דכורא, דא דסמא"ל.

רי) אמר ר"ש, ודאי פך הוא, ויאות הוא. ובירא דמלה, ודא וסתרין דקרפן, הכי הוא. פכד נטיל בקרמיתא, הוא ויותרת דילה, סמא"ל ובת זוגו. וכל אינון ערקין דכבדא. טיילין ומשריין דלהון. ונטילו דלהון, דאכלין חלבין שמנינו דקרפנא. בה"ד, ואת החלב אשר עליהם. וקרין קריב פלא לגבי לב. א

חלופי גרסאות

1 מוסיף ודאי החמא בלב; ולב דוגמא דלב עלאה. 2 ל"ג רכיב; אחיו. 3 ואינון דכר ונוקבא. 4 מוסיף וכבר כלא חד. 5 ל"ג יותרת הכבד. 6 ולבתר. 7 ולבתר כל. 8 מוסיף דאינון חילין. 9 דילה. 10 ל"ג דאכלין. 11 ל"ג הה"ד ואת החלב אשר עליהם. 12 כאן שייך אמר ר"מ וכו'.

מסורת הזוהר

(ד) (שמות כט).

מאמר

הסולם

תלת צלותין

שהם אוכלים החלבים והשומן של הקרבן, ז"ש, ואת החלב אשר עליהם. ואז נקרב הכל אל הלב. פירוש. הוא כעין שמביא הזהר לעיל (בפרשת נח אות ק"ל) שאומר שם, שהסטרא אחרא, כל רעותיה לאו איהו אלא בבשרא, שה"ס ג"ר דחכמה המאירים בקו שמאל מטרם שמתיתד עם הימין, כי מאורות התקון אינם יכולים לקבל כלום, מטעם המבואר שם בהסולם, ולפיכך, בקורבנא רעותא סלקא לאתר חד ובשרא סלקא לאתר חד, שהבשר של הקרבן עולה לסטרא אחרא, והרצון של בעל הקרבן והכהן עולה לקדושה. שהפירוש הוא, כי ענין הקרבן הוא ליחד ז"א ומלכות ובתחילת הזווג נמשך הארת ג"ר דחכמה דשמאל כרגע, שהארה זו, היא כדי לזון הסטרא אחרא כדי חיותם שלא יתבטלו. והארה זו נבחן לבשר הקרבן, העולה לאכילת הס"א. והרצון של הקרבן עולה ליחוד ז"א ומלכות. ועי' (בלק אות תמ"א) בסוד התמצית שנוטלת הסט"א וכל אומות העולם מהארת הזווג, ונמצא, שהקרבת הקרבן על המזבח, שענינו הוא לקרב את המלכות אל ז"א. הנה מתחילתו הוא מוזן את הס"א, כי בתחילת הכנת הזווג דז"א ומלכות, מתעוררים הג"ר דחכמה דשמאל דפרודא, להאיר ולזון את הס"א, ששורשם הם סמאל ונחש. הנקראים כבד ויותרת הכבד.

עשה זאת ז"א, הלא דרכו להיות תמיד באור היום בחסדים דאמא. ועל זה משיב, הוא"ל ואתא התן לגבי כלה וכו' יקבל כלא ברעותא דלבא. פירוש. כי אין העטרה של ז"א נשלמת, אלא ע"י זוגו עם הנוקבא (כנ"ל בלק אות תל"ח בהסולם) וכיון שכן, הוא מקבל גם המטה של האבנים שלה ברצון הלב, ובתשוקה גדולה.

רט) אמר ר' פנחס וכו': אר"פ, מסתכל הייתי, שמירה, היא ודאי בלב. וע"כ שמור, הוא בלב שהיא מלכות. ולא במקום אחר. זכירה, הוא בזכר, דהיינו במוח, שהוא ז"א, הרוכב ושולט על הלב. ואין זכירה אלא במוח. וע"כ זכור את יום השבת. הוא לזכר שהוא ז"א. ושמור את יום השבת, הוא לנקבה שהיא מלכות. המוח שהוא זכר, ז"א, רוכב ושולט על הלב, שהיא מלכות. הלב, שולט ורוכב על הכבד. כבד הוא סמאל ונחש זה בזה. והם אחר, שהם יותרת הכבד וכבד. וע"כ בקרבן, יותרת הכבד זה נחש. כבד הוא מאכל הזכר שהוא סוד סמאל.

רי) אמר ר"ש ודאי וכו': אר"ש, ודאי כך הוא, ויפה הוא, ובירורו של הדבר הוא, והסוד והנסתרות של הקרבן כך הוא. הכבד לוקח תחילה, הוא והיותרת שלו, שהם סמא"ל ונחש בת זוגו. וכל אלו העורקים שבכבד, הם צבאות ומחנות שלהם. והקבלה שלהם, הוא,

(דפו"י דף רכ"ד ע"א *) דף רכ"ד ע"ב)

וזה

עו

פגהם

ריא) ולב לא נטיל מכלא. אלא ודוי דאתעביד ביה, וסליק ביה הוא תננא ועלותא דאתעביד עליה דקרננא. לב קריב לגבי מוחא, רעותא דיתודא דכהנא ביה, ונדוונתא דליואי. מוחא דא, ונהורא דאתיא ממוחא עלאה. מוחא קריב לגביה טמיר מכלא, דלא אתידע כלל. וכלא אתקשר דא בדא. ומוחא קריב נחת רוח דכלא.

ריב) ערקין דכבדא, אלין אישים, וכל אינון חזיליהון. פכד, פמה דאתמר. יותרת נקבה, נוקבא דליה. אמאי יותרת. דלא אתחברת בדכורא. אלא פד אשארת לה שעטא, לבתר דעבדת נאופקא, ושבקא ליה. תו, יותרת נקבה, דכד בעיא לאתחברא בכ"נ, אתעבידת לגביה שיורין, דלא אתחשבת כלל. לבתר איהי אתקרבת ועיר ועיר לגביה, עד דאתעבידא ליה חבורא חדא. ומאלין ערקין דכבדא, מתפשטן אתרן ועירין, לכמה וינין, וכלא נטלין אמורין ופדרין. וכלהו פלילין בפכד.

ריג) לב דאיהו עקרא בקדושה, נטיל וימקריב ולמוחא פמה דאתמר. לב שרנא על תרין כולין, ואינון תרין פרובין. יתבין עיטא. ואינון דחיקין קריבין, ימינא ושמאלא. וכלהו נטלין ואכלין כל חד בדקא יאות, עד דאתקשר כלא פחדא.

חלופי גרמאות

ד דכורא; נרא. ה לגביה מכלל הלא אתפרע כלל. ו דמקריב. ז ל"ג למוחא.

תלת צלותין

הסולם

מאמר

ריב) ערקין דכבדא אלין וכו': העורקים שבכבד, אלו הם אישים, דהיינו מלאכים דס"א, וכל אלו צבאות שלהם. הכבד הוא כמו שאמרנו, שהוא סמא"ל. יותרת הכבד שהיא נקבה, היא הנוקבא שלו. ולמה נקראת יותרת. הוא משום שאינה מתחברת עם הזכר, שהוא סמא"ל, אלא כשנשאר לה זמן אחר הזנות שהיא עושית. ועוזבת אותו. ויותרת היא לשון שירים, כי עוזבת הזכר ומשימה אותו לשירים אחד כל נאפופיה. עוד. ע"כ נקראת הנקבה יותרת, כי כשרוצית להתחבר להחטיא האדם, היא נעשית לו תחילה כשירים, בלי חשיבות כלל. כלומר בלי כח למשול על האדם, כי החטא הוא תחילה כחוט השערה. ואח"כ היא מתקרבת אליו מעט מעט עד שנעשית עמו חבור אחד. שאינו יכול עוד להפרד ממנה. ומאלו עורקים שבכבד, מתפשטים כחות אחרים בכמה מינים. והכל לוקחים את האמורים ופדרים הנשרפים על המזבח בלילה. וכולם כלולים בכבד. שהוא סמאל.

ריג) לב דאיהו עקרא וכו': הלב שהוא העיקר בקדושה, דהיינו המלכות, לוקח ומקריב אל המוח כמו שלמדנו. (באות ר"א) הלב שורה על ב' כליות, שהם נצח והוד. והם ב' כרובים

וזה אמרו, כבד נטיל בקדמיתא, דהיינו מתחילת הכנת הזוג דז"א ומלכות, הוא ויותרת דיליה סמא"ל ובת זוגו, שהם שורשים של כל הס"א, וכ"כ אינון ערקין דכבדא וכו' שהם הכחות המתפשטים מהם. ואלו הג"ר דשמאל דפרודא שהס"א מקבלת, מכונים הלב, וז"ש, ונטילו דלהון דאכלין חזבין וכו'. באפן, שהקרנן העולה ליחד ז"א ומלכות, המכונים מוח ולב, הוא מזין תחילה הס"א, סמא"ל ונחש, המכונים כבד ויותרת הכבד. ואח"כ עולה ומיחד מוח ולב. שהם ז"א ומלכות. ועי' להלן (אות ת"י בהסולם) שמבואר שם באורך.

ריא) ולב לא נטיל מכלא והלב אינו מקבל מכל הקרבן אלא הודוי שנעשה בו, העולה באותו העשן והתפלה שנעשתה על הקרבן. ואח"כ, הלב מקריב אל המוח הרצון של יחוד הכהנים בו, והשמחה של הלויים. מוח זה, שהוא ז"א, הוא אור הבא ממוח העליון, שהוא או"א. ומוח העליון מקריב אל הנסתר מכל שלא נודע כלל, שהוא הכתר. והכל נקשר זה בזה. והמוח, שהוא ז"א, מקריב נחת רוח לכל, לכל העליונים.

(דפו"י דף רכ"ד ע"ב)

עז

פנחס

ריד) זכתי אלהים רוח נשברה, דא מתקריב ללב, רוח נשברה, ודוי וצלותא. דהא ודאי וקהרונ תשוב אל ה' אלהים אשר נתנה. וכבוד מקריב ליה לגביה לב, דאיהו סניגורא עליה, וכלא קשורא פחדא בקורבנא. רטו) מן כבוד, נפקין כל מעעין, וכל מכתשין, לכל שייפי גופא, וביה שרין. לב, איהו זכיך מפלא. מניה נפקין כל טוב, וכל בריאותא דשייפין פלהו, וכל תוקפא, וכל חדוה, וכל שלימו דאצטרך לכל שייפין.

רעיא מהימנא

רטז) אמר רעיא מהימנא, לית קרבנין, אלא לרחקא סטרין מסאבין, ולקרבא דרגין קדישין. ואתמר בחבורא קדמאה, דלהון, ערקין דכבדא, אית מנהון רבבין, אית מנהון רבבין וזעירין, ומתפשטין מנהון לכמה סטרין. ואלין נטלין אברין ואמורין ופדרין דמתאפלין כל הלילה, דהא קרבן כלא ליי.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ח מוסף ערקין דכבדא אלין אישום וכל אינון חיילין ואתמר ערקין. ט ל"ג רבבין אית מנהון; ל"ג מן רבבין עד לכמה. י דמתפשטין. כ ופדרין.

הסולם

מאמר

שעושה זאת לטובת עצמו, שלא תתקלקל הארת הזווג שלו. וז"ש, וכבוד מקריב ליה לגביה לב, דאיהו סניגורא עליה. כי הקטיגור נעשה סניגור. רטו) מן כבוד נפקין זכו: מכבד שהוא כנגד סמאל, יוצאים כל המחלות וכל הנגעים לכל אברי הגוף וכו שורים. הלב, שהוא כנגד המלכות, הוא זך מכל אברי הגוף, וממנו יוצא כל טוב וכל הבריאות של כל האברים כולם. וכל הכח, וכל השמחה, וכל השלמות הנצרכים לכל האברים.

רעיא מהימנא

מאמר הקרבנות

רטז) אמר רעיא מהימנא וכו: אמר רע"מ, אין קרבנות באים אלא לרחק צדדים הטמאים ולקרב צדדים הקדושים. ולמדנו בחבור הראשון, שבהם, בעורקים שבכבד שהם חיילות סמאל כנ"ל, יש מהם גדולים, ויש מהם גדולים וקטנים, ומתפשטים מהם לכמה צדדים. ואלו לוקחים את האמורים ופדרים המתאכלים על המזבח כל הלילה. כי קרבן כולו לה. והס"א לוקחת רק מן האמורים ופדרים.

אמר

כרובים. שהם יועצות בסוד הכליות יועצות (ברכות ס"א) כלומר, שמסדרים השפע, היורד מז"א למלכות, בסוד שחקים הטוחנים מן לצדיקים, שהם צדיק וצדק. דהיינו יסוד ומלכות. והם רחוקים וקרובים, ימין ושמאל. כי בשליטת הנצח שהוא ימין, הם קרובים. ובשליטת ההוד שהוא בשמאל הם רחוקים. וכולם לוקחים ואוכלים מהארת הזווג שע"י הקרבן, כל אחד כראוי לו, עד שנקשר הכל כאחד.

ריד) זכתי אלקים וגו': זכתי אלקים רוח נשברה, זה נקרב אל הלב, דהיינו רוח נשברה, וידוי ותפלה. כי ודאי, והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה. דהיינו רוח נשברה עולה לאלקים, שהוא המלכות הנקראת לב. והכבד שהוא סמאל, מקריב אותו אל הלב. כי נעשה מליץ טוב עליו. והכל קשר אחד בהקרבן.

פירוש. כי מתוך שהכבד נהנה מהקרבת הקרבן, כי מקבל הארת ג"ר דשמאל דפרודא, מתחילת הכנת הזווג (כנ"ל אות ר"י), ע"כ הקטיגור נעשה סניגור וממליץ טוב על רוח הנשבר של אדם המקריב, שיתקבל אל הלב.

(דפויי דף רכ"ד ע"ב * דף רכ"ה ע"א **) דף רכ"ד ע"א

רעיא מהימנא

ע"ה

רי"ז) אָמַר בוֹצִינָא קַדִּישָׁא, רַעֲיָא מַהִימְנָא, וְהֵלֵא אֲמַרְתָּ לְעִיל דְּקַרְבָּנִין דְּקַב"ה לָאוּ אֵינּוּן אֱלָא לְקַרְבָּא י' בַּה' ו' בַּה'. י אֱלָא, אַע"ג " דְּכָל קַרְבָּנִין צְרִיכִין לְקַרְבַּ קַמִּיה, אִיהוּ פְּלִיג לְכָל מַשְׁרִיזִין, מַאֲכָלִין דְּקַרְבָּנִין, לְכָל חַד פְּדָקָא חַזִּי לֵיה, לְשַׁכְּלִיִּים, מְזוּנֵי דְאוֹרְיָתָא, וּמַשְׁתַּיָּא דִּינָא וּמֵיָא דְאוֹרְיָתָא. לְטַבְעֵיִם, דְּאֵינּוּן שְׂדִים דְּאֵינּוּן פְּכַנֵּי אָדָם, יְהִיב לֹון אֵלִין מַאֲכָלִין טַבְעֵיִם, דְּנַחֲתִית אֲשָׁא דְלַהוֹן, לְמִיכַל לֹון.

רי"ח) פְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, אִי זְכוּ, תְּנֵה נַחֲתִית פְּמֹו אַרְיָה דְּאֲשָׁא לְמִיכַל קַרְבָּנִין. וְאִי לָא, תְּנֵה נַחֲתִית פְּמָן " פְּמִין פְּלָבָא דְּאֲשָׁא. וְאוּף הָכִי פַד מִית ב"ג, אִי זְכוּ, נַחֲתִית בְּדַמּוֹת אַרְיָה, לְקַבְּלָא נְפִשְׁיָה. וְאִי לָאוּ בְּדַמּוֹת פְּלָב, דְּאֲמַר דּוֹד עָלֵיה, " הַצִּילָה מִחַרְבַּ נְפִשִׁי מִיַד פְּלָב יַחֲדִיתִי.

רי"ט) וּבְגִין לְשִׁזְבָּא קַב"ה גּוֹפִיּהוֹן דִּישְׂרָאֵל מְנַהוֹן וְנַפְשָׁהוֹן. מְנִי, לְקַרְבַּ קַרְבָּנִין דְּבַעֲיָן וְגוֹפִין בְּאַתְרֵיהוּ, לְקִיָּים " אִם רַעַב שׁוֹנָאָךְ הָאֲכִילְהוּ לְחֵם וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ מִיָּם. אַבְּל קַב"ה, לָא נְטִיל אֱלָא רַעוּתָא דְּלָבָא, וְתַבִּירוּ וּדְיָלֵיה. הַה"ד, " זַבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשִׁבְרָה לֵב נְשִׁבְרָה וְנִדְבָה אֱלֹהִים לָא תַבְּזֶה. פְּגוֹנָא דְּכִלֵּי חֶרֶס, דְּאַתְמַר בְּהוֹן נְשִׁבְרוּ נְטַהְרוּ.

ר"כ) פְּהֵנָא מוֹחָא. לֹוי לָבָא. גּוֹפָא יִשְׂרָאֵל. וְאַתְמַר בְּהוֹן, כְּהָנִים בְּעַבּוֹדְתָם,

חלופי גרסאות

ל ואע"ג ול"ג אלא. ח ל"ג כמין; כמו. ו מוסיף דיליה דאיהו ישראל.

מסורת הזהר

א) (תהלים כב) ח"ג רלח. ת"ז בהקדמה יב. תכ"א סב; תל"ז עה; ת"ע קלג. ז"ח עה ט"ב שמ"ד. ב) (משלי כה) פקודי ונה צ"ס. ג) (תהלים נא) לעיל אות ריד צ"ש.

הסולם

הקרבנות

לקבל נפשו. ואם לא זכה, יורדת דמות כלב, שעליו אמר דוד, הצילה מחרב נפשי מיד כ"ב יחידתי.

רי"ט) וּבְגִין לְשִׁזְבָּא קַב"ה וכו': ומשום שהקב"ה רצה להציל גופיהם של ישראל מהם ואת נפשותיהם, צוה להקריב קרבנות של בהמות וגופים במקומם שלא ישלטו בהם, הסטרא אחרא כלומר, שהס"א יהנה מהם (כנ"ל אות ר"י בהסולם) לקיים אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים. ואז הקטגור נעשה סניגור (כנ"ל אות רי"ד) אבל הקב"ה אינו מקבל מן הקרבן, אלא רצון הלב ושכירת הלב, ז"ש, זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונרכה אלקים לא תבזה. כעין כלי חרס שנאמר בהם, נשברו נטהרו.

ר"כ) כְּהֵנָא מוֹחָא לֹוי וכו': הכהן הוא מות, כנגד ז"א שהוא ימין. הלוי הוא לב, כנגד המלכות, שהיא בשמאל, ישראל גוף. דהיינו קו האמצעי, כי נשמות ישראל כשעולות למין נעשו קו אמצעי בין ז"א ומלכות (כנ"ל אות

מאמר

רי"ז) אָמַר בוֹצִינָא קַדִּישָׁא. אמר המאור הקדוש, שהוא ר"ש, רעיא מהימנא, והלא אתה אמרת לעיל, שהקרבנות של הקב"ה אינם אלא לקרב ה' בה' ו' בה'. אלא אע"פ שכל הקרבנות צריכים להקריב לפניו, לפני הקב"ה, והוא מחלק לכל המחנות את המאכלות של הקרבנות, לכל אחד כראוי לו, לשכליים, דהיינו לצד הקדושה, ונתן מזונות התורה, ומשתה של יין ומים של התורה. שה"ס קו האמצעי שנקרא תורה. שכל האורות מתקנים על ידו. לטבעיים, שהם השדים שהם כבני אדם, כלומר לסטרא אחרא, נתן להם אלו מאכלות הטבעיים, שהאש שלהם יורדת לאכול אותם, דהיינו ההארות הבאות מקו שמאל דפרודא, בלי תקון קו האמצעי, שנקרא תורה.

רי"ח) פְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן וכו': כמו שהעמידו החכמים, אם זכו ישראל, היה יורד כמו אריה של אש לאכול הקרבנות. ואם לא זכו, היה יורד שם כמו כלב של אש. ואף כן, כשהאדם מת, אם זכה, יורדת דמות אריה (דפו"י דף רכ"ד ע"א *) דף רכ"ד ע"ב) ע"י ברכת שלום עה"ת מאמר ריא

ע"ט

רעיא מהימנא

ולוים ב' בדוכנס, וישראל במעמדם. ואי כבד בעי לקרבא לגבי דלבא, חלפיה דאינון מסאבין, איהו לא נטיל. אלא שמנונו דחלב טהור. פ' פגוונא דאית בגופא, חלב טהור וחלב טמא, דם צליל בלא פסולת, ודם עכור בפסולת. וערקין דלבא, חילין קדישין. וערקין דכבד, חילין מסאבין. אוף הכי אינון משרין דיצר הרע, ומשרין דיצר הטוב, אלין ממנן על ערקין דלבא, ואלין ממנן על ערקין דכבדא. אוף הכי תרי אומי, ישראל, ואומין דעלמא עכו"ם.

רכא אמר ליה רעיא מהימנא, שפיר קא אמרת בכלא, אכל פ' אפילו ישראל לאו פלהו שוין, דאית בהון בני מלכות, מסטרא דמלכות קדישא, כלילא מעשר ספיראן, ומכל הוויין וכנוויין. ואית מנהון עבדין, מסטרא דעבד, דאיהו ע' עבדו זקן ביתו. ואית מנהון כבעירן, ואתמר בהון, ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. ואינון דמזין לענא, קב"ה מגי לקרבא בעירן באתריהו, לכפרא עלייהו. ואינון דמזין למלאכין, קרבנין דלהון אינון עובדין טבין, דממנן עלייהו מלאכים, דמקריבין לקב"ה באתריהו.

רכב ואינון דהו בנין ל' לידוד, הה"ד ב' בנים אתם ליי' אלהיכם. בחובין דלהון מתפרדי אתון, ותקונא דלהון הוא אורייתא, דאיהו שם ידוד, לקרבא אתון, י' בה', ו' בה', בקרבנא דלהון.

חלופי גרמאות

ס בשרים ובזמרים והשב ישראל לנויהם. ע ל"ג מן כנוונא עד דם. פ כל ישראל שוין. צ ל"ג מן אדם עד ואינון דרמין למלאכין. ק דלכין דמתפרדי. ר הוא דלהו אורייתא; דלהון אורייתא.

מסורת הזהר

ד (בראשית כד) חיי שרה מז צ"א. ה (יחזקאל לד) שמות קיה צ"ב. ו (דברים יד) לך נג צ"ב.

הקרבנות

ישראל, אין כולם שוים. כי יש בהם בני מלכות, מצד המלכות הקדושה, שהיא כלולה מעשר ספירות ומכל הויו"ת וכינוים. ויש מהם בחינות עבדים, מצד העבד, שהוא מטטרון. שהוא עבדו זקן ביתו של המלכות. ויש מהם שהם ככהמות, ונאמר בהם ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. ואלו שדומים לצאן, צוה אותם הקב"ה להקריב בהמות במקומם, לכפר עליהם. ואלו הדומים למלאכים, הקרבנות שלהם, הם מעשים הטובים, שעליהם ממונים מלאכים, המקריבים המעשים הטובים לפני הקב"ה, במקומם.

רכב ואינון דהו בנין וכ"ו: ואלו שהם בנים להויה, ז"ש בנים אתם להויה אלקיכם. הנה בעונותיהם מתפרדים אותיות הויה, שאין זווג עליון י"ה. ואין זווג ז"א ומלכות, שהם ר"ה. והתקון שלהם הוא התורה, שהוא שם הויה, לקרב האותיות על ידי הקרבן שלהם, י' בה' שה"ס זווג או"א, ו' בה' שה"ס זווג ז"א ומלכות.

הרי

הפוס'ם

מאמר

אות ר"ו בהסולם ד"ה ונודע ע"ש) ונאמר בהם כהנים בעבודתם ולוים בדוכנס וישראל במעמדם. ואם הכבד, שהוא סמאל, רוצה להקריב אל הלב חלבים שהם טמאים, הוא אינו לוקח אלא שומן של חלב טהור. פירוש, הג"ר דשמאל דפרודא הו חלב טמא. הו"ק דחכמה דשמאל המיוחדים בימין ע"י קו האמצעי ה"ס חלב טהור, כי כמו שיש בגוף חלב טהור וחלב טמא, דם צלול בלא פסולת, ודם עכור בפסולת. כי עורקי הדם שבלב, שה"ס המלכות, הם צבאות קדושים. ועורקי הכבד, שהוא סמאל, הם צבאות טמאים. אף כך הם מחנות של יצר הרע ומחנות של יצר הטוב. אלו ממונים על עורקי הלב ואלו ממונים על עורקי הכבד. אף כך הם ב' אומות, כנגדם, ישראל, שהם בחינות עורקי הלב, ואומות העולם שהם בחינות עורקי הכבד.

רכא אמר ליה רעיא מהימנא וכ"ו: א"ל רע"מ, יפה אתה אומר לגמרי. אבל אפילו (דפו"י דף רכ"ד ע"ב *) דף רכ"ה ע"א)

פ

רעיא מהומנא

רכג) הרי בכל קרבנין, בין דבעירי, בין דמלאכין דממנן על פקודין, בין במלכותא, בין בשמיה. פלא צריך לקרבא לקודשא בריה הוא בפאתון קדישין. ואיהו רכיב בארבע חינון דמלאכים. ואיהו רכיב בארבע יסודין, דמנהון אתבריאוו ארבע חינון טבעיים. ואיהו הוא דמקרב מיא באשא, ורוחא בעפרא. הה"ד, עושה שלום במרומי. ואוף הכי הוא מקרב מיכאל דאיהו מים שכליים, עם גבריאל. דהוא אש שכלי. ואיהו מקרב אוריאל, דאיהו אור. דהיינו רוח שכלי. עם רפאל, דאיהו אפר, דהיינו עפר שכלית. דמיד דאסתלק קב"ה מבינייהו, לית בהון חילא.

רכד) ואי תימא, הא פתיב בכל קרבנין לדו"ד, ואיך אמנא דאית פרודא בפאתון. אלא האי אתמר, בדרגין דאתבריאוו ואתקריאוו בשמיה. ולא דאינון איהו ממש. הה"ד, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. דאית אתון דידו"ד באצילות, דלית בהון פרודא והפסקה, דאינון כמבועין לגבייהו, דאשקנין לאילנין. ובגין אלין דאתבריאוו, אדמנין י' לרישא, ו' לגופא, ה' ה' לעשר אצבען.

רכה) אכל עלות העלות על כלא, דאתקרי דו"ד, אתמר ביה, ואל מי תדמיוני ואשנה יאמר קדוש. ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. אגני

מסורת הזהר (אויב כה) ויקרא סג צ"ש. ח) (ישעיה מג) לך קנב צ"ג. ט) (ישעיה מ) ב"א קנא צ"ב. י) (שם) ח"ג רפ: ת"ז בהקדמה ו: ת"ע קכא. כ) (מלאכי ג) בשלח מט צ"ח.

חלופי גרסאות

ש במלכותיה. ת מוסף דאורייתא דיליה באתון. א ל"ג מן ואיהו עד עם. ב ל"ג אלא. ג ל"ג העלות.

הסולם

מאמר

הקרבנות

שה"ס ימין ושמאל, וסוד י"ה, והוא מקרב אוריאל, שהוא אור, דהיינו רוח שכלי, עם רפאל, שהוא אפר, דהיינו עפר שכלי, שה"ס ו"ה. כי מיד שהקב"ה מסתלק מביניהם אין להם כח.

רכד) ואי תימא הא וכו': ואם תאמר הרי כתוב בכל הקרבנות, להויה, ואיך תאמר, שיש פרווד באותיות הויה, והקרבו בא עתה ליחדם. ומשיב, שזה נאמר באלו המדרגות שנבראו ונקראו בשמו, ולא שהם הוא עצמו. ז"ש, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ויש אותיות הויה באצילות, שאין בהם פירווד והפסק, שהם כמבועים לכל העולמות, שמשקים האילנות. ועל אלו שנבראו, כלומר, כלפי הויה המלושב בעולם הבריאה, נתדמו ד' אותיות דאצילות, ה' לראש הו' לגוף ה' ה' נתדמו לעשר אצבעות.

רכה) אכל עלות העלות וכו': אבל עלת העלות דהיינו א"ס ב"ה, שהוא על הכל, שנקרא

רכג) הרי בכל קרבנין וכו': הרי בכל הקרבנות, בין של אותם שהם בבחינות בהמות, ובין של בחינות המלאכים הממונים על מצות, בין של אותם שהם בחינת מלכות, ובין של אותם שהם בבחינת השם הויה. כולם צריך הקרבן לקרב אל הקב"ה, זווג ד' אותיות הקדושות של הויה, והקב"ה רוכב עם ד' אותיות הויה, בארבע חיות של המלאכים. שהם מיכאל גבריאל אוריאל רפאל. שהם המרכבה שבבריאיה. והקב"ה רוכב עם ד' אותיות הויה, בארבע יסודות אש רוח מים עפר, שה"ס חו"ג תו"מ שביצירה, שהוא בחינת יסוד. שמהם נבראו ארבע חיות טבעיים. היינו חו"ג תו"מ שבעולם העשיה. והקב"ה הוא המקרב מים כאש, שה"ס ב' הקוין, חסד וגבורה. וה"ס י"ה. ורוח בעפר, היינו ת"ת שנקרא רוח עם המלכות שנקראת עפר, שה"ס ו"ה. ז"ש עושה שלום במרומי. ואף כך הוא מקרב הארבע חיות של המלאכים, שמקרב את מיכאל, שהוא מים שכליים עם גבריאל, שהוא אש שכלי, (דפני דף רכ"ה ע"א)

פא

רעיא מדימנא

י' לא שניתי. לא מטי ביה חובין לאפראשא אתווי, י' מה, ו' מה, דלית דביה פרווא. ועליה אתמר, * לא יגורף רע. איהו שליט על כללא, ולית מאן דשליט ביה. איהו תפיס בכללא, ולית מאן דתפיס ביה. ואיהו לא אתקרי דוד, ובכל שמהן, אלא באתפשטות נהוריה עליהו. וכד אסתליק מנייהו, לית ליה מגרמיה שם כלל מנהון. * עמוק עמוק מי ימצאנו.

רכז) לית נהורא יכיל לאסתכלא ביה, * דלא אתחשבת. אפילו פתר עליון, ודאיהו נהוריה תקיף על כל דרגין, ועל כל חילי שמיא, עלאין ונתאין, אתמר עליה, * ישת חשף סתרו. ועל חכמה ובינה, * ענן וערפל סביביו. כ"ש שאר ספיראן. כ"ש חיון. כ"ש יסודין, דאינון * מתים. איהו סובב על כל עלמין, ולית * סובב לון לכל סטרא, עילא ותתא, ולא רבע סטרין, * בר מניה. ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר. איהו * ממלא כל עלמין. * ולית אותרא ממלא לון.

רכז) איהו מחיה לון ולית עליה אלקא אתרא, למיהב ליה חיון. הה"ד, * ואתה מחיה את כולם. ובגיניה אמר דניאל, * וכל דארי ארעא פלא חשיבין וכמצבייה עביד בחיל שמיא. איהו מקשר ומיחד * זינא לזיניה, עילא ותתא. ולית קורבא * להו בד' יסודין, אלא * קב"ה פד איהו בינייהו.

חלופי גרמאות

ד ל"ג ביה. ה דחיא. ו דאיהו תקיף על כל חילי; דאיהו חיליה תקיף; ועל נהוריה דאיהו חיליה תקיף. ז מוסיף ותתאין ועל כל דרגין. ח ל"ג ענן. ט מוסיף גופין מתים. י מוסיף כל אל סובב. כ לבר. ד וממלא. מ ל"ג מן ולית ער ולית; ולית אלהא וכו' [אחורא ממלא] לון בר מניה. נ ל"ג עליה. ס זינא לזינא. ע ל"ג להו. פ בקב"ה.

מסורת הזהר

ג) (תהלים ה) ב"א ריה צ"ב. ו) (קהלת ז). ו) (תהלים יח) ת"ז תכ"א ט: תכ"א פא. תנ"ז צ: ת"ע קכ. ט) (שם צו). ו) (נחמיה ט) ב"א שמ צ"ג. פ) (דניאל ד) מקץ יב צ"ה.

הסולם

מאמר

המדרגות ועל כל צבאות השמים העליונים ותחתונים נאמר עליו כלפי עצמותו, ישת חשף סתרו. ועל חכמה ובינה נאמר, ענן וערפל סביביו. כל שכן שאר הספירות, וכל שכן החיות, וכל שכן היסודות שהם מתים בלי חיות. הוא סובב על כל העולמות. ואין סובב אותם לכל צד, למעלה ולמטה ולד' צדדים, חוץ ממנו. ואין מי שיצא מרשותו לחוץ. הוא ממלא כל העולמות, ואין אחר ממלא אותם.

רכז) איהו מחיה לון וכו': הוא מחיה כל העולמות, ואין עליו אלוה אחר שיתן לו חיים. ז"ש, ואתה מחיה את כולם. ובשבילו אמר דניאל, וכל דארי ארעא כלא חשיבין וכמצבייה עביד בחיל שמיא. הוא מקשר ומיחד מין למינו למעלה ולמטה. ואין קרבה בד' יסודות זה לזה, אלא הקב"ה כשהוא ביניהם.

מיד

שנקרא הויה כלומר, שאורו מלובש בהו"ה, נאמר בו, ואל מי תדמינו ואשוח יאמר קדוש. ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכון לו. אני הויה לא שניתי. אין עונות התחתונים נוגעים אלינו להפריד בו האותיות י' מן ה', ו' מן ה'. כי אין בו פרוד, ועליו נאמר לא יגורף רע. הוא שולט על הכל, ואין מי ששולט בו. הוא תופס את הכל, ואין מי שיתפוס בו. והוא אינו נקרא הויה ובכל השמות, אלא בהתפשטות אורו עליהם, על המדרגות שבד' עולמות אבר"ע, וכשמסתלק מהם, אין לו מעצמותו שום שם מהם כלל, עמוק עמוק מי ימצאנו.

רכז) לית נהורא יכיל וכו': אין אור שיכול להסתכל בו, שלא יחשך, אפילו, כתר עליון, דאצילות, שאורו הוא חזק על כל (דפו"י דף רכ"ה ע"א)

פב

רעיא מהימנא

רכח מיד דתבו, אלין דאתקריאו בנים אתם לידוד אלקיכם, אסתלק מן אתון, אשתארו בפרודא. ומאי תקוניה, לקרבא אתון בקב"ה, י' בה', ו' בה'. אוף הכי אינון עבדין דיליה, מסטרא דחיון. בחובין דלהון גרמו ליה, לאסתלקא מנהון. מאי תקנתא דלהון. לנתתא קב"ה עליהו, י' לקרבא לון. אוף הכי אינון דהו מארבע יסודין, דאינון עאנא דקב"ה, דגרמו לסלקא קב"ה מינייהו. מאי תקנתא לון לקב"ה.

רכט ויגין דא בכלהו מגי, קרבן לידוד, את קרבני לחמי לאשי. אוף את הפכש אחד תעשה בבקר ואת הפכש השני תעשה בין הערבים. וכתוב שתי תורים או שני בני יונה, כל זינא אזיל לזיניה. וקב"ה מקרב כלא באתר דא, איהו עלת על כלא, דלית אלקא בר מגיה. ולית מאן דיכיל לקרבא חילין, בר מגיה.

רל אכל חילין דאומין עעכו"ם, אינון מסטרא דפרודא. ווי למאן דגרים בחובין, לאעלא אתון וחיון ויסודין. דמיד אסתלק קב"ה מישראל. ויעלון אומין עעכו"ם בינייהו. לית לון קריבות בקודשא בריה הוא, דלית קורבנין בחוצה לארץ. ובג"ד אוקמוה רבנן, הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. ביהוא זמנא דאמר מלין אלין, נחתו כל אתון קדישין, וחיון קדישין, וד' יסודין, לגביה,

מסורת הזהר

צ (ויקרא ה) ח"ג רמר. ת"ז תכ"א סג. צ ו"ה. ק תקניה וליג דלהק. ר ולקרבא. ש ד' יסודין אינון דאינון עדונא דגרמו וליג מן אינון עד דגרמו. ת מוסיף תקנה דלהק. א מוסיף אוף הכי. ב מוסיף וכתוב ולקחת. ג דמקרב. ד ליג מן ולית עד סוף האות.

מאמר

הסולם

הקרבת

רכח מיד דהבו אלין וכי: מיד, כשאלו הנקראים בנים אתם לה' אלקיכם שהם מצד הוי"ה, חטאו, הוא מסתלק מן האותיות דהוי"ה, ונשארו בפרוד. ומה תקנתו, הוא לקרב האותיות בהקב"ה, י' בה', שהם זווג חכמה ובינה, וי' בה' שהם זווג ת"ת ומלכות. אף כך אלו העבדים שלו, שהם מצד מטטרוו, והם מצד החיות מיכאל גבריאל אוריאל רפאל, שבעונותיהם גורמים שיסתלק אלקותו מהם, מהו תקנתם. הוא לחזור ולהוריד הקב"ה עליהם, ולקרב אותם זה לזה. אף כך, אלו שהם מארבע יסודות אש רוח מים עפר, שהם נקראים צאן הקב"ה, שבעונותיהם גרמו להעלות הקב"ה מהם, מהו התקנה. הוא, לקרבם אל הקב"ה.

רל אכל חילין דאומין וכי: אבל הכחות של האומות עובדי עכו"ם, הם מצד הפרוד. אוי למי שגרם בעונותיו להביא פרוד באותיות וחיות ויסודות, כי מיד נסתלק הקב"ה מישראל, והאומות עובדי עכו"ם יכנסו ביניהם. אין להם לעכו"ם, קרבות בהקב"ה. כי אין קרבנות בחוץ לארץ במקום האומות. ומשום זה העמידו חכמים, הדר בחוצה לארץ, דומה כמי שאין לו אלוה. באותו זמן, שאמר רעיא מהימנא דברים אלו, ירדו, כל האותיות הקדושות מאצילות, והחיות הקדושות שבבריאה, וד' יסודות שביצירה ועשיה, אלין, וברכו אותן. ואמר

רכט ויגין דא בכלהו וכי: ומשום זה בכלום צוה, קרבן להויה, דהיינו כדי ליחד אותיות הויה שנפרדו ושנסתלקו כנ"ל. את קרבני לחמי לאשי, אף, את הכבש אחד תעשה (דפו"י דף רכ"ה ע"א)

פג

פנחס

ובדיכו ליה ואמרו, על ידך רעיא מהימנא, נחית עלן קב"ה, ומתקרבין זינא
 * לזיניה, בריה אנת לקב"ה, בארבע יסודין. * כען אתבריר פלא על בורזייה. (ע"כ
 רעיא מהימנא)

רלא פתח ואמר, * בטח ביני ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח ביני,
 פדקא גאות. ועשה טוב, תקונא דברית קדישא. דתהא מתקן ליה, וזנטיר ליה
 פדקא גאות. ואי תעביד דא, אנת תהא הקא בארעא, ויתון מנה, ויתפרנס מנה,
 תהיא אמונה דלעילא.

רלב ותו, תתענג על יני ויתן לך משאלות לבך. פל דא אתתקנת בתקונא
 דברית. ביון דאתקנת ברית, אתקן פלא. פנחס בגין דקני על ברית דא, זכה
 לכללא. ולא עוד אלא דאגין על פל ישראל, וביה אתקנים והתענג על יני. דהא
 סליק ואתקשר לעילא, * באור קדמא דברא קב"ה, ונגניז ליה. בההוא אור
 דאתהני אברהם מניה, ואהרן כהנא אתקשר ביה.

רלג לבתר דאסתלק לכהנא רבא, לא אדפר ליה קטלנותא דזמרי, ולא
 גאות בגין דלא יתאחד פלל בענפוי דסטרא אחרא, ולא יאתחזי לאדפרא עליה.
 דכל מאן דקטיל, ענפין דסטרא אחרא אית ביה. ופנחס הא מתאחיד בימינא, ולית
 ליה חולק בסטרא אחרא פלל, ועל דא לא אדפר הקא. מה דאתחזי שבחא, איהו
 גנאי ליה, ונחיתו מדרגא עלאה דאתאחיד ביה. וע"ד כתיב המופה אשר הופה
 י סתם, ושם האשה המופה, * ולא אדפר על דא דמאן.

חלופי גרמאות

מסורת הזהר

ה ובגיד; כדן אתעביד. ו בדפויי כתבו ובחבורא קדמא
 קיבה רל"ד ב'. ז ונטיר ליה שכן ארץ ארץ קדישא עלאה
 ארץ החיים ההיא ארץ תשרי בההוא טוב ורעה אמונה ההוא אמונה דלעילא יתון ויתפרנס מניה עד ידך ואי תעביד
 דא תתענג. ח ואז. ט מטיף ואתהניז באור. י ונגניז; דגניזן בההוא אור כי תתהני; דאתחזי; דאברהם מניה
 וקשורא דאהרן כהנא. ול"ג מן ונגניז עד סוף האות. כ יתחזי ליה ול"ג אתחזי לאדכרא עליה. ל ל"ג סתם. מ ל"ג
 ולא אדכר על ידא דמאן.

ק (תהלים לא) בהר יז צ"ג.

והתענג על ה'

הסולם

מאמר

ישראל, ובו מתקיים, והתענג על ה', שהוא
 עולה ומתקשר למעלה, באור הראשון שברא
 הקב"ה ונגזו, באור ההוא שאברהם נהנה ממנו,
 ואהרן הכהן נקשר בו.
 רלג) לבתר דאסתלק לכהנא וכו':
 אחר שעלה פנחס להיות כהן גדול, לא נזכרת בו
 הריגת זמרי, ואינה נאה. כדי שלא יתאחד כלל
 בענפיו של סטרא אחרא. ואינו ראוי להזכיר
 זאת עליו. כי כל מי שהורג, יש בו ענפים
 של סטרא אחרא. ופנחס כבר נתאחד בימין,
 שהוא הכהונה, ואין לו חלק בסטרא אחרא כלל,
 ועל כן לא נזכר כאן שמו. כי מה שנראה
 שבה, הוא בזיון לו, וירידה ממדרגה עליונה
 שנתאחד בה. וע"כ כתוב, המוכה אשר הוכה,
 סתם. וכן ושם האשה המוכה. ולא נזכר על
 ידי מי.

ואמרו, על ידך, רעיא מהימנא, ירד עלינו
 הקב"ה ונתקרבו מין למינו. ברנך אתה אל
 הקב"ה בד' יסודות. עתה נתברר הכל על מכונו.
רלא פתח ואמר בטח וגוי. פו"א, בטח
 בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח
 בה' כראוי. ועשה טוב, היינו שתעשה התקון
 של ברית קודש, שתהיה מתקן אותו ושומר
 אותו כראוי. ואם תעשה זה, אתה תהיה כאן
 בארץ, דהיינו שכן ארץ. ותהיה נזונית ממך,
 ומתפרנסת ממך, אמונה ההיא של מעלה, שהיא
 המלכות. דהיינו, רעה אמונה.

רלב ותו, תתענג על' וגוי: ועוד, כי,
 תתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך. כל זה
 נתתקן בתקון הברית. כיון שנתתקן הברית
 נתתקן הכל. ופנחס, משום שקנא על ברית
 הזו, זכה לכל. ולא עוד אלא שמגין על כל

א"ד

(דפויי דף רכ"ה ע"א * דף רכ"ה ע"ב)

פד

פנחס

רל"ד) א"ר פנחס, זכאה דר'א דשמעין מילך באורייתא, וזכאה חולקי דזכיא לכה. אמר רבי שמעון, זכאה דר'א, דאנת וחסידותך אשתכח בגויה. עד דהו' יתבין ומפייסין דא לר'א, אתא רבי אלעזר בריה דר"ש, ואשפח לון תמן. יא"ר פנחס, ודאי דכתיב ויאמר יעקב פאשר ראם מתנה אלהים זה. ואל ר"ש, אלעזר ברי, תיב ברי, ויאמר קרא. יתיב רבי אלעזר.

רל"ה) פתח ואמר, ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. מאי ויפגעו בו. אלא אית פגיעה לטב. ואית פגיעה לביש. ואית פגיעה לצלותא. אלא בשעתא דהו' אזיל לתרן, מה פתיב. ויפגע במקום, צלותא דערבית הו' הצלי ביהו' מקום. כד"א, הנה מקום אתי. וצלותא דערבית ביהו' אתר אתתו.

רל"ו) תו ויפגע במקום, מלי פיוסין איהו. דאתא שמשא קדישא לגבי סיהרא, בעלה פ' לגבי אתתא. מכאן דלא יאות לבעל למיתי לגבי אתתא, אי לא הו' במלי פיוסין לפייסא לה. דכתיב ויפגע במקום, ולבתר וילן שם. פד הו' אתי יעקב מתרן, מה פתיב, ויפגעו בו, שדרת היא לפייסא ליה, למיתי לגבה.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(ר) (בראשית לב) לעיל את רח צ"ק. (ש) (שם) שמות יח
(ז) (שם כח) לעיל את רז צ"צ. (א) (שמות לג)
צ"ה. (ת) (שם כח) לעיל את רז צ"צ. (א) (שמות לג)
ויקהל עח צ"ת.

1 אמר ול"ג א"ר פנחס. 2 מאי דכתיב; ודאי כתיב. 3 א"ל ר"ש תיב ויאמר. 4 ל"ג מן לגבי עד לגבי. 5 דהו' ול"ג כד.

מאמר

הסולם

ויפגע במקום מלין פיוסא איהו

המלכות הבעל אל האשה. מכאן, שאינו נאה לבעל לבא אל אשתו, אם לא בדברי רצון לרצות אותה, כי כתוב, ויפגע במקום, שפירושו שאמר לה דברי רצון, ואח"כ, וילן שם. כשבא יעקב מתרן, מה כתוב, ויפגעו בו. שהמלכות שלחה לרצות אותו שיבא אליה.

פירוש. כי ז"א הוא בחינת ימין, והמלכות ה"ס שמאל. וכמו שיש מחלוקת בין ימין ושמאל (כמ"ש ב"א דף נ"ו אות מ"ד) כן היתה בין ז"א למלכות. ובסוד מיעוט הירח ניצח ז"א את המלכות, כי נתמעטה ויצאה מקו שמאל, וע"כ צריך ז"א לפייס אותה, דהיינו להתזיר לה הארת השמאל. (ועי' בזה לעיל ב"ב אות רט"ו בהסולם שהארכנו שם) וז"ש, דלא יאות לבעל למיתי לגבי אתתא, אי לא הו' במלי פיוסין. כי בתחלה הוא ממשיך לה הארת השמאל לפיוס, ואח"כ הוא מזדווג עמה ומשפיע לה החסדים הנאמנים. ולפעמים הוא בהיפך, שהמלכות מפייסת את ז"א. והוא בשעה שז"א הוא ברו"ק, היא מפייסת אותו להודווג עמה, שעיי' ישוכו לו הג"ר. בסו"ה אשת חיל עטרת בעלה. וז"ש כד הו' אתי יעקב מתרן, שהיה אז בקטנות, הנקרא חרן, מה כתיב, ויפגעו בו, שדרת היא לפייסא ליה למיתי לגבה שיתחד עמה, ועיי' ישוכו אליו הג"ר.

ויאמר

רל"ד) א"ר פנחס זכאה וכו': א"ר פנחס, אשרי הדור ששומעים דבריך בתורה. ואשרי חלקי שוכתי לזה. א"ר שמעון לר' פנחס, אשרי הדור שאתה וחסידותך נמצא בתוכו. בעוד שהיו יושבים ומרצים זה את זה בא ר' אלעזר בן ר' שמעון ומצא אותם שם. א"ר פנחס, ודאי שכתוב, ויאמר יעקב כאשר ראם מתנה אלקים זה. א"ל ר"ש, אלעזר בני, שב בני, ואמור המקרא הזה. ישב ר' אלעזר.

רל"ה) פתח ואמר ויעקב וגו': פו"א, ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים. שואל, מהו ויפגעו בו. ומשיב, אלא יש פגיעה לטוב, ויש פגיעה לרע, ויש פגיעה לתפלה. אלא בשעה שהיה הולך לתרן מה כתוב, ויפגע במקום. כי תפלת ערבית היה מתפלל במקום ההוא, שהיא המלכות הנקראת מקום. כש"א, הנה מקום אתי. כי תפלת ערבית ראויה לאותו מקום. כי תפלת ערבית היא בחינת תקון המלכות. והיינו לפי מה שאמר שאין פגיעה אלא תפלה.

רל"ו) תו, ויפגע במקום וכו': עוד. ויפגע במקום, דברי התרצות הוא. דהיינו לפי מה שאמר, שאין פגיעה אלא פיוסא, כי בא השמש, הקדוש שהוא ז"א, אל הלבנה, שהיא (דפוי' דף רכ"ה ע"ב)

פה

פנחס

רל"ז) ויאמר יעקב כאשר ראם. מאי כאשר ראם. אליו מלאכין דיום, ומלאכין דלילה הוו, ואתפסיאו מניה, ולבתר אתגליין ליה. וע"ד כאשר ראם, פתיב מתנה אלהים זה. מהכא דהוו אליו דיממא, ואליו דליליא. אינון דליליא פתיב בהו, * מתנה אלהים, ואינון דיממא, פתיב בהו, זה. וע"ד ויקרא שם המקום שהוא מתנים. תרין משריין. והשתא משריין קדישין תמינא הקא. ופאה ארחי דאתינא הקא.

רעיא מהימנא

רל"ח) * אלא פגיעה איה פיוסא, דכד ייתי תתן לגבי פלה, לית ארח * לתתן לייחדא בכלה, אלא בפיוסא. ולבתר יעבד עמה לינה. והיינו ו פי בא השמש. רל"ט) אמר רעיא מהימנא, אי הכי מאי ניהו פי בא השמש * דהא ארח דרשא אוקמוה, לשון פבייה, והיינו פי בא השמש. אלא מהכא אולפנא, מאן דמייחד באתתיה, צריך בליליא למכפי שרגא, וביממא לאו ארח דרבנן לשמש משתן, אלא בלילה, ארח צנעא. ובגין דא, מתי אתעביד לינה. פי בא השמש, דאתפני שמשא מעלמא.

רמ"ו) ובגין דא, אוף הכי דצריך לאתפסייא מן שמשא, * והכי צריך לאתפסייא מאליו מלאכין, דאינון * מיצר הטוב מימנא, בכמה משריין. ומיצר הרע, דאזיל לשמאלא בכמה משריין. ובגין דא, בתר דאתא צפנא, אמר כאשר

חלושי גרמאות

ק ל"ג לתתן. ו וילן שם וליג כי בא השמש. ו ל"ג מן דהא עד אלא. ו ל"ג וחכי. א יצר הטוב מימנא בכמה משריין יצר.

פגיעה איהו פיוסא
רעיא מהימנא

הסולם

מאמר

רל"ח) אלא פגיעה איהו פיוסא: זהו המושך מדברי ר"ש לעיל (אות ר"ח) אלא פגיעה היא דברי ריצוי. כי כשבא החתן אל הכלה, אין דרך החתן להתיחד עם הכלה אלא בדברי ריצוי, ואח"כ יעשה עמה לינה. והיינו כי בא השמש, הביאור הוא לעיל (אות רל"ז).

רל"ט) אמר רעיא מהימנא וכו': אמר רע"מ, אם כן, מהו כי בא השמש. כי בדרך דרש העמידו, אשר, כי בא, הוא לשון כביה. והיינו כי בא השמש. שנכבה אור השמש. אלא מכאן למדנו, מי שמיחד עם אשתו צריך בלילה לכבות הנר. וביום אין דרך חכמים לשמש מטתם אלא בלילה בדרך צנעה. ומשום זה, מתי נעשה הלינה, אוה"כ, כי בא השמש, דהיינו אחר שנפנה השמש מעולם.

רמ"ו) ובגין דא אוף וכו': ומשום זה, כמו שצריך להתכסות מן השמש צריך ג"כ להתכסות

רל"ז) ויאמר יעקב כאשר ראם: שואל, מהו כאשר ראם. ומשיב, אלו מלאכים של יום של ז"א הנקרא יום. ומלאכים של לילה של המלכות הנקראת לילה. היו. והיו נעלמים ממנו, ואח"כ נגלו אליו. וע"כ כאשר ראם, כתוב מתנה אלקים זה, מכאן שהיו אלו של יום ואלו של לילה. אלו של לילה, כתוב בהם, מתנה אלקים, כי המלכות נקראת אלקים. ואלו של יום כתוב בהם זה, כי ז"א נקרא זה. וע"כ ויקרא שם המקום שהוא מתנים. ב' מתנות. ועתה מתנות קדושים אני רואה כאן. דהיינו מתנה דר"ש ומתנה דר' פנחס. אשרי דרכי שבאתי לכאן.

פירוש. אלו המלאכים של יום, ושל לילה, היו מהארת הזווג. ועד כאן כשהיה בחרן לא ראה אותם. אלא עתה בסוד הזווג ראה אותם. וז"ש ואתכסיו מניה, ולבתר אתגליין ליה. וע"כ כתוב, כאשר ראם.

(דפו"י דף רכ"ה ע"ב * דף רכ"ז ע"א **) דף רכ"ה ע"ב

רעיא מדימנא

פו

ראם. ומסטרא דיעקב דתהו איש תם, לא תהו עמיה אלא תיילין דמלכא ומטרוניתא. ובגין דא ויקרא שם המקום תהו מתנים. אינון מלאכין דיממא פתיב. פאשר ראם מתנה אלהים זה. וכד אתו מלאכים דליליא, דאתפנשו בהדיה, לנטרא ליה אמר ויקרא * שם המקום תהו מתנים.

רמא בגין דצלותא איהי פלה, הה"ד א אתי מלכנון פלה אתי וגו'. אתקרי הכא אתי. ובאורייתא דבכתב אתמר עלה, הנה מקום אתי. ובגין דאיהי אתקריאת מקום ב' בעלמא דין, אתמר בה ויפגע ד במקום וילן שם.

רמב ובג"ד איהי אמרת, מי יתני במדבר מלון אורחים. דתות רשו בפני עצמה, ולא עם אינון דקבעין לה חוכה עמהון, בלא תתן דילה. ובכל שעתא דב"נ מצלי, קב"ה אקדים ונטר י לה. ורזא דמלה, והאיש משתאה לה. ולית איש,

חלופי גרסאות

ב אמר; דכתיב, ג דעלמא. ד מוסף במקום בפיוסא ולבתר. ה עצמו, ו ליה.

מסורת הזהר

(1) שיר (ד) שמות ה צ"י. ג) (שמות לג) ויקהל עה צ"ת. (2) (ירמיה ט) אחרי צד צ"ג. ה) (בראשית כד).

הסולם

פגיעה איהו פיוסא

ויפגע במקום וילן שם. פירוש. כי ויפגע במקום, פירושו שפגע במלכות הנקראת מקום, ונקראת תפלה, ונקראת בלה. ולפיכך הפירוש הוא, שהחתן שהוא יעקב, שה"ס ז"א, פגע ובא אל הכלה שהיא מלכות הנקראת מקום. וכן אפשר לומר, שפגיעה היא, שתקן תפלת ערבית, כי תקון תפלה, פירושו ג"כ יחוד חתן וכלה. כי תפלת ה"ס המלכות. וב' הפירושים דבר אחד הוא.

רמב ובג"ד איהו אמרת וכו': ומשום זה היא אמרת, מי יתני במדבר מלון אורחים, שאז היתה רשות בפני עצמה, ולא עם אלו הקובעים אותה חוב עמהם, בלא חתן שלה. ובכל שעה שאדם מתפלל, מקדים הקב"ה ושומר אותה. וסוד הדבר, והאיש משתאה לה. ואין איש אלא הקב"ה, ז"ש ה' איש מלחמה. ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת כמו ויצא כברק חצו.

פירוש. בלילה שהוא זמן החושך, ה"ס שליטת הדינין, שה"ס שליטת קו שמאל, ונודע ששליטת השמאל בלי ימין הוא חושך, (כנ"ל ב"א מ"ז ד"ה נפק) כי שליטת הימין, שה"ס אור החסדים, ה"ס אור היום. ולפיכך צריכים להתפלל תפלת ערבית, לזווג אותה עם ז"א שה"ס קו האמצעי, שאז היא משומרת מפני הס"א, שלא ימשכו ממנה השפע ממעלה למטה. וכמו שהלילה הוא שליטת השמאל מבחינת הזמן, כן הוא המדבר, שליטת השמאל מבחינת המקום. וע"כ הוא מקום נחש שרף ועקר

מאמר

להתכסות, מאלו מלאכים שהם מיצר הטוב, שמימין, בכמה מחנות. ומאלו מלאכים, שהם מיצר הרע שהולך בשמאל בכמה מחנות. ומשום זה, אחר שבא הבוקר, אמר כאשר ראם. כי בלילה לא ראם. ומצדו של יעקב שהיה איש תם, שהוא קו האמצעי, לא היה עמו אלא המחנות של המלך והמלכה. הנקראים מלאכים של יום ומלאכים של לילה. ומשום זה ויקרא שם המקום תהו מתנים. לשון רבים, דהיינו ב' מחנות. באלו המלאכים של יום שהם של ז"א הנקרא יום, כתוב, כאשר ראם מתנה אלקים זה. כי ז"א נקרא זה. וכשבאו המלאכים של לילה, דהיינו של המלכות הנקראת לילה, שנתאספו אליו לשמרו, אמר ויקרא שם המקום תהו מתנים. דהיינו ב' מחנות. ואין להקשות, שהרי הכתוב, כאשר ראם וגו', כתוב, אחר שחזר מלבן. כי אין מוקדם ומאוחר בתורה.

רמא בגין דצלותא איהו וכו': בא לתרין מה שבתחילה (באות ר"ז) אמר על ויפגע במקום, ולית פגיעה אלא צלותא. שה"ס תפלת ערבית, ואח"כ (באות ר"ח) אומר אלא פגיעה איהו פיוסא דכד ייתי חתן לגבי כלה וכו'. ולפי"ז ויפגע במקום, פירושו יחוד חתן וכלה. וזה שמתרין ואומר, משום שתפלה היא כלה, דהיינו מלכות, ז"ש אתי מלכנון כלה אתי וגו'. הרי שהמלכות נקראת כאן אתי, ובתורה שבכתב נאמר עליה, הנה מקום אתי, הרי שמקום פירושו מלכות, כמו אתי. ומשום שהמלכות נקראת מקום בעולם הזה, נאמר בה, (דפו"י דף רכ"ה ע"ב *) דף רכ"ז ע"א)

פז

רעיא מדימנא

אָלאַ קב"ה. הה"ד יי' איש מלְתַמָּה. וַיְהִי הוּא טָרַם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבְקָה יוֹצֵאת, כְּגוֹן יוֹצֵאת כְּבָרְקָה חֲצוּ.

רמג) וַיֹּאֵי תִימְרוּן, דְּהָא אוּקְמוּהָ רַבְּנִין, לְעִשְׂרָה קְדָמָא שְׁכִינְתָא וְאַתְּנָא, לְאַחַד עַד דְּיַתִּיב. לְעִשְׂרָה י' דְּהִיא י' קְדָמָה ה'. לְאַחַד י' דְּאִיהוּ ו', עַד דְּיַתִּיב, לֹא אַתְּנָא לְגַבִּיהָ ה' תְּנַנְיָנָא. וְרָזָא דְמַלְהָ, דְּכַאֲתֵר דְּלִית פִּמְן י"ה, לֹא אַתְּנָא פִּמְן ה'. וּמֵאן דְּבֻעֵי לְיַחַד אַתְּוֹן, צְרִיךְ בְּתַחֲנִינָא וּבְתַחֲנוּנֵי. וּבג"ד, וְאַתְחַנֵּן אֶל יי', כְּבַאֲדַנִּי לְשְׁכִינְתָא בְּתַחֲנוּנֵי. וּלְקב"ה בְּרַחֲמֵי, עַד הַכֹּא.
רמד) אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה כַּבָּקָר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים.

ח'לופי גרמאות
ז. ויאק. ח. הא. ט. דהוא.

ממורת הזהר
(1) (שמות טו) נח ז צ"ה. ז) (בראשית כד) חיי שרה נה
(2) (זכריה ט) ת"ז ת"ל עד: ט) (דברים ג) ח"ג
רס.

מאמר הסולם את הכבש האחד תעשה כבקר

ועקרב. וז"ש, מי יתנני במדבר מלון אורחים דהות רשו בפני עצמה. כלומר, שהשכינה מצפה ואומרת מי יתנני במדבר שהוא מקום שליטה של השמאל, להיות בזווג עם ת"ת ויסוד הנקראים אורחים. וז"ס, מלון אורחים. כי המתפלל תפלת ערבית מתקן אותה בזווג הזה. ואז היא נבחנת רשות בפני עצמה. כלומר ששפע החכמה שבה נשאר ברשותה, ואינה נמשכת ממעלה למטה, כי זה הוא תקון קו האמצעי שה"ס ת"ת ויסוד, (כנ"ל ב"א דף ט' ד"ה מחלוקת) וז"ש דהות רשו בפני עצמה. ועל המתקן הזה מחכה המלכות ואומרת מי יתנני וגו'. וז"א עם אינון דקבעין לה חובה עמהון ב"א חתן די"ה, כי אז היא שמורה, שלא ימשכו ממנה שפע החכמה ממעלה למטה, כי המה קובעים אותה לכף חוב, ומפרידים אותה מן החתן שלה, שהוא קו האמצעי, וז"ש, ובכל שעתא דבר נש מצלי, קב"ה אקדים ונטר לה, כי ע"י התפלה האדם מיחד המלכות עם הקב"ה, שהוא קו אמצעי, שהוא מקדים ושומר אותה מפני החיצונים והרשעים שלא ימשכו ממנה ממעלה למטה. ורזא דמ"ה, והאיש משתאה לה וכו' שהקב"ה מצפה להזדווג עמה. ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת, שזה מרמז שבטרם כלה המתפלל את תפלתו נעשה הזווג, שה"ס והנה רבקה יוצאת, אשר רבקה היא אותיות הברק. שהוא כמו יוצא כבקר חצו, אשר ברק רומז על הזווג הנורה כחין.

רמג) וַיֹּאֵי תִימְרוּן דְּהָא אוּקְמוּהָ רַבְּנִין וכו': ואם תאמרו, הרי העמידו רבנן שלעשרה מקדמת השכינה ובאה, ולאחד, אינה באה, אלא אחר (דפו"י דף רכ"ז ע"א)

פה

רעיא מהימנא

דאיהו רזא דכבשי דרַחמנא, דאוקמוה עלייהו רבנן, גבי כבשי דרַחמנא למה לך. אלא מלין דיהון תחות כבשוני דעלמא, יהון מכוסין תחות לבושה. מה לבוש איהו מכסה על גופא, אוף הכי צריך לכסאה רזין דאורייתא. כ"ש רזין דקרובנין, דאינון פגונוא דקריבו דאתתא לגבי בעלה.

רמז ומה קריבו דתרווייהו צריך באתפסיא. אוף הכי צריך קרבן לכסאה לון, מבני עריין רשיעיא תצופין, דלית לון בשת פנים ולא עונה. וכמה מיני ממזרין אינון, בני עריות, בני נדה, דנד ה' מנה, ואשתכח באתרה. שפחה בת אל נכר זונה. והאי איהו רזא, תחת שלש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם ושפחה פי תירש גביתה. דנד ה' מאתראה, דאיהי מטרוניתא, יצה"ט. ועאלא באתרהא שפחה יצה"ר.

רמו ורזא דמלה, פנגע נראה לי בבית, היינו דם טמא דנדה. ומה התם והסגירו הכהן שבעת ימים. אוף הכי שבעת ימים תהיה בנדתה. ופאין אינון אברים דמתקדשי בשעת תשמיש, דאינון עצי העולה, דאחידן בהון אשין קדישין, שם ידוד דאחיד פאשין דלהון. ובג"ד באורים פברו יי' ע"כ כבשי דרַחמנא, היינו את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. **רמוז** שלימו דקרא, ועשירית האיפה סלת. זכאה איהו מאן דאנגיד ממוחיה, טפה סלת ונקיה בלא פסולת. ואיהי רמיזא באת י' מן אדני, כלילא

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

(י) (משלי ל) ב"א רל צ"ג. (ז) (ויקרא יד) תורע נו צ"ג. (ז) (שם טו.) (ח) (ישעיה כד) צו נט צ"ט. י' ליג מן דאוקמוה עד למה. כ אלין מלין דאינון תחות. ל ליג מן אוף הכי עד אוף הכי. ח צריכין קרבנין. ו הכי תקינו שבעת ימים למהוי. ט בדפווי כתבו כאן מ"ש בפרשת צו מן אות קניה עד אות קסיב. ו עציס. פ בעציס. צ ליג שלימו דקרא. ק מוסיף סלת נקיה. ד ליג נקיה.

מאמר

הסולם

את הכבש האחד תעשה בבקר

בעלה. כי ע"כ נקרא קרבן, מלשון קרבה. כבשונו של עולם, פירושו ההעלמה היתרה שיש בעולם, כי על יעלימו, מתרגם יונתן יכבשון (ויקרא כ' ד').

רמז ומה קריבו דתרווייהו וכו': ומה קרבת שניהם, של איש ואשתו, צריכה להיות בהעלם, אף כך הקרבן, צריך לכסות אותו מבני עריות הרשעים החצופים שאין להם בשת פנים ולא ענוה וכמה מיני ממזרים הם, בני עריות בני נדה, נדה, פירושה, שנד ה' ממנה, שהיא השכינה שנקראת ה', ונמצא במקומה, שפחה בת אל נכר זונה. וזה הוא סוד, תחת שלש רגזה ארץ וגו' תחת עבד כי ימלוך ונבל כי ישבע לחם ושפחה כי תירש גברתה. כי ה' נדה ממקומה, שהיא המלכה, והיא יצר הטוב. ונכנסה במקומה שפחה, יצר הרע.

רמז שלימו דקרא ועשירית וגו': הסוף והשלמות של הכתוב, ועשירית האיפה סלת. דהיינו, אשרי הוא מי שממשיך ממוחו טפת סלת נקיה בלא פסולת, בעת חווגו, והיא רמוזה באות י' מן אדני, וע"כ כתוב ועשיריות, שהוא כלולה בעשר ספירות. והיא בלולה בשמן כתיבת רביעית ההיין, היינו שהיא כלולה מארבעה, שהם מקרא משנה תלמוד קבלה. יחזקאל

רמו ורזא דמלה פנגע וגו': וסוד (דפווי דף רכ"ו ע"א *) דף רכ"ו ע"ב)

פ"ט

רעיא מדימנא

בעשר ספיראן. דאיהי בלולה בשמן כתיבת רביעית ההין. ואיהי בלולה, במקרא, במשנה, בפלמוד, בקבלה. *
 (רמח) "יחזקאל פד חמא שכנינתא מגו קליפין, תזא עמה עשר ספיראן. בלא פרודא כלל. ואלין אינון מוחא, מלגו, בלהו תזא « לון מגו נהר פבר דלתתא, איהי רכב אלהים רבותים, כל רבוא עשר אלפין, רבותים כ' אלף, אפיק תרי שאינן, אשתארו תמני סר, בחושבן ח"י עלמין. דכליל עשר ספיראן, דאתלבש בט"ט מן מטטרון. ט"ט מן טטפת, ואתמר ביה * והיו לטטפת בין עיניך. מאן עינין. אלין לעילא, דאתמר בהו * נפתחו השמים ואראה מראות אלהים. * מאן

חלופי גרסאות

ש בדפו"י כתבו כאן שייך מ"ש בוף רמ"ד א' אר"מ ועשירית האיפה. ת כדחזא יחזקאל; ל"ג יחזקאל כד חמא. א ל"ג לוק. ב ל"ג מאן מראות אלן.

מסורת הזהר

(תהלים סח) ב"א פה צ"ג. (דברים ו) תרומה רז אות תרסב ח"ג רסה. רסט. תק"ח קטז ט"ג ש"ה. (יחזקאל א) בא מח צ"ז תק"ח צ"ד ט"ג שכ"ח קי ט"ג ש"ג.

מרכבת יחזקאל

הן המוח המלוכש בפנים, אבל הוא ראה אותן כשהן מלוכשות במטטרון. כי בזמן הגלות מלוכש זווג ז"א ומלכות במטטרון. וז"ש, ואלין אינון מוחא מלגאו, בלהו תזא לון מגו נהר כבר דלתתא, דהיינו שלא ראה אותן אלא מתוך התלכשות בנהר כבר, שהוא מטטרון, כי מטטרון נקרא נהר כבר (כמ"ש בהקדמת תקוני זהר דף ד') כבר הוא אותיות רכב, וע"כ נאמר במטטרון, רכב אלקים רבותים וכו' בחושבן ח"י עלמין. כי ז"א ומלכות כשהם בזווג ע"י היסוד, נקרא אז היסוד ח"י עלמין. והוא מטעם כי אז יורדים עשר ספירות דאו"י מן היסוד אל המלכות, ועולים עשר ספירות דאור תוור מן המלכות אל ז"א. ומתוך שהזווג הוא בסוד החכמה שספירותיה הן בסוד אלפים, ע"כ נבחנו לב' רבוא, עשרה אלפים דאו"י, ועשרה אלפים דאו"ח. שהן נכללות במטטרון כנ"ל. וע"כ נאמר אז רכב אלקים רבותים, שמטטרון שהוא המרכבה של אלקים יש בו ב' רבוא אורות. אמנם אע"פ שהזווג הוא עם המלכות, הרי עצם המלכות חסרה גם במלכות, כי המלכות שה"ס מנעולא נגנוה, ובמקומה משמשת יסוד דמלכות שה"ס מפתחא, (כנ"ל בהקסטה"ו דף נ"ז ד"ה ההיא) וע"כ אם אנו מדייקים בזה חסרים שתי ספירות מן העשרים, כי חסרה המלכות מע"ס דאו"י, והמלכות דע"ס דאו"ח. ואין שם אלא ח"י ספירות. וזה שמרמו הכתוב, אלפי שנאן, שב' ספירות שהן ב' אלפים אינן. כי נגנוו. וז"ש, אפיק תרי שאינן אשתארו תמני סר, בחושבן ח"י עלמין, דהיינו

מאמר

שהצדיקים מכתתים עצמם עליהם, ומעלים מ"ן לזווגה.

מאמר מרכבת יחזקאל

(רמח) יחזקאל כד חמא וכו': יחזקאל, כשראה השכינה מתוך הקליפות, כלומר מתוך מלוכשים, ראה עמה עשר ספירות בלי פרוד כלל. ואלו הן המוח שבתוך כולן. ראה אותן מתוך נהר כבר שלמטה דהיינו רכב שלמטה במטטרון, כי כבר הוא אותיות רכב. שהיא רכב אלקים רבותים אלפי שנאן, כל רבוא הוא עשרת אלפים, רבותים הם כ' אלף הוצא מזה שנים שאינם, כי שנאן, הוא אותיות שאינן. אלפי, הם ב' אלפים שאינן. נשארם י"ח אלפים, כחשבון ח"י עולמות. דהיינו יסוד הנקרא הין, הכולל עשר ספירות, שנתלבש בט"ט מן מטטרון. והוא ט"ט מן טטפות, שנאמר בו והיו לטטפת בין עיניך. מי הן העינים. אלו הם שלמעלה, שנאמר בהם, נפתחו השמים ואראה מראות אלקים. מי הן מראות. אלו הן עשר מראות של מטטרון, שיחזקאל ראה, כנר בתוך עששית, תשע מראות בגלוי, ואחת סתומה.

פירוש. אע"פ שיחזקאל ראה את השכינה מלוכשת בלבושים דבי"ע כמ"ש ביחזקאל, עכ"ז ראה סוד היתור דעשר ספירות, שהם ז"א ומלכות. כלומר שראה את השכינה מיוחדת עם ז"א. וז"ש, יחזקאל כד חמא שכנינתא מגו קליפין, קליפין פירוש מלוכשים. חזא עמה עשר ספיראן, בלא פרודא כלל, שז"א שה"ס ט' ספירות ראשונות היה מחובר עם המלכות בלי פרוד כלל. ואלו עשר ספירות (דפו"י דף רכ"ז ע"ב)

רעיא מהימנא

צ

מראות. אלין אינון עשרה מראות דמטטרון, דתנא כשנגא בגו עשישיתא. תשע באתגלייא, וחד סתים.

רמט מראה חדא דאיהו חזו קדמא מאלו עשרה, דא איהו דאתמר ביה, וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות פסא. ואע"ג דאתפרש לעילא, צריך לתתא עליה מלין דחדושיין.

רב אמר קב"ה, למשקיין דלעילא, מאן דמצלי, בין יתא גבור, בין יתא חכם, בין יתא עשיר. בוכון גבור. חכם בתורה. ועשיר במצות. לא ייעול בהיכלא דא צלותיה, עד דתתזון ביה סימנין אלין, דיתב גרמיה ביה תקונין דילי. ויגין דא אוקמוה מארי מתניתין, אם הרב דומה למלאך יי' צבאות תורה יבקשו מפיהו. למאן דיהא רשים באלין סימנין בלבושיה, תקבלון צלותיה. סימנא חדא דיהא רשים בצלותיה, בתכלת, בכנפי מצוה ציצית. דאיהו דמי לרקיע, דאיהו מטטרון. דיוקנא דיליה, תכלת שבציצית.

רנא ויגין דא, שיעור הציצית אוקמוה רבנן, טלית שהקטן מתכסה בה

חלופי גרסאות

ג. דחזא מטטרוין. ד ל"ג חכם; חכים. ה ל"ג טלית.

מסורת הזהר

(9) (שם) נח צב צ"ה.

מרכבת יחזקאל

מראות, דט"ס ראשונות דמלכות, אבל המראה של מלכות דמלכות לא ראה, כי היא סתומה וגנוה.

רמט מראה חדא דאיהו וכו': מראה אחת שהוא ראה בראשונה מאלו עשר מראות, זו היא שנאמר בה, וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות פסא. ואע"פ שכבר נתבאר כתוב הזה למעלה, צריך לחדש עליו דברי חידוש.

רב אמר קב"ה למשריין וכו': אמר הקב"ה למחנות של מעלה. כל מי שיתפלל, בין שיהיה גבור, בין שיהיה חכם, בין שיהיה עשיר. גבור הוא בזכות, שמתגבר על יצרו. חכם הוא בתורה. ועשיר הוא במצות, לא יכנס תפלתו בהיכל הזה עד שתראו בו סימנים אלו, שנתן בעצמו את התקונים שלי. ומשום זה, העמידו בעלי המשנה, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו שפירושו, מי שיהיה רשום בסימנים אלו בלבשו, תקבלו תפלתו. סימן אחד הוא שיהיה רשום בתפלתו בתכלת שבד' כנפי הציצית, שהתכלת דומה לרקיע שהוא מטטרון, ונמצא שהוא דומה למלאך ה' צבאות, שהצורה שלו הוא תכלת שבציצית.

רנא ויגין דא שיעור וכו': ומשום זה, שיעור הציצית העמידו רבנן, טלית שהקטן מתכסה

הסולם

מאמר

דהיינו היסוד בזמן הזווג, שנקרא מטעם הזה ח"י ע"מין. והוא מלוכש במטטרון. וז"ש דאתלכש בט"ט מן מטטרון. הרומזים על ט' דאוי ועל ט' דאוי"ת. וה"ס ט"ט מן מטפות, ואתמר ביה והיו לטטפת בין עיניך, שה"ס הארות החכמה שבמלכות המכוננת עינים. וז"ש, מאן עיינין וכו' מראות אלקים. כי מראות ה"ס הארות החכמה הנקראות עינים. מאן מראות. אלין אינון עשרה מראות דמטטרון. כלומר שע"ס המלכות המלוכשות במטטרון הן נקראות מראות. כי אין מראה וראה רק במלכות בלבד. מטעם, שאין גילוי הארת החכמה בשום ספירה רק במלכות (כנ"ל ב"א דף דע"ו ד"ה ועוד כמה). אמנם הוא לא קבל מראות המלכות מן המלכות עצמה, אלא מתוך ההתלבשות במטטרון. וז"ש, דחזא כשרגא בגו עשישיתא. דהיינו כנר העומד בתוך מגורה שדפנותיה מזכוכית, ורואה הארת הנר מתוך דפנות הזכוכית, כך ראה יחזקאל מראות השכינה שה"ס הנר, מתוך הכלים של מטטרון, שה"ס העששית. אמנם אע"פ שאנו אומרים שראה עשר מראות המלכות, כשמדייקים, אינן אלא תשע מראות, כי המלכות דמלכות נגוה, ובמקומה משמש הארה מן היסוד הנקראת מפתחא, כנ"ל. וז"ש, תשע באתגלייא, וחד סתים. כי לא ראה אלא ט'

(דפו"י דף רכ"ו ע"ב)

צא

רעיא מדימנא

ראשו ורובו. וְהָאֵי אִיהוּ דְאַתְמַר בֵּייה, וְנַעַר קָטָן נוֹהֵג בְּסָ. וְהָאֵי אִיהוּ נוֹהֵג בְּדִ חֲזוֹן, דְּאִינוֹן ד', וְאִיהוּ פְּלִיל * שֵׁשׁ מַעְלוֹת לַכֶּסֶא, דְּאִינוֹן ו'. וּבְגִין דְּאִיהוּ פְּלִיל עֶשֶׂר, מִתְּלַבְּשִׁין בֵּיה עֶשֶׂר סְפִירָאן, י'. וּבֵיה הָוָה אֶתְחַזֵּי קב"ה בְּשִׁכְנֵיתֵיה, דְּאִיהֵי פְּלִילָא מַעְשֶׂר סְפִירָאן, לְנַבִּיאֵי. וּמַסְטָרָא דְשִׁכְנֵיתָא דְאִיהֵי עֶשְׂרֵינְיָא, תְּכַלַּת שְׂבָצִיצִית, אִיהוּ תְּכַלַּת דְּכָל גְּוֹנִין.

רנב) דְּאִיהֵי תְּכַלִּית יְדִי סְפִירָאן. וּבֵיה * וּתְכַל פֶּל עֲבוּדַת אָהֶל מוֹעֵד. וְאִיהֵי * לְשׁוֹן פֶּלָה. הֵה"ד, * וְיֵהִי בְיוֹם פֶּלַת מֶשֶׁה לְהִקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, פֶּלַת כְּתִיב, וְאִיהוּ תְּכַלַּת דְּשִׁרְגָא, דְּאָכִיל תְּרַבִּין וְעֲלוֹן.
רנג) וְעֲלִיהָ אָמַר יְחֻזְקָא * דְּמֹות כְּמֹרָא אַבְן סְפִיר דְּמֹות כְּסָא. סְגוּלָה * דְּהָאֵי אַבְן, מֵאן דְּרִירִית לָהּ, לֹא שְׁלֻטָא נוֹרָא דְּגִיּהֲנָם עָלֶיהָ. לִית נוֹרָא בְּעֲלָמָא מְקַלְקַל לָהּ, וְלֹא פֶל מִינֵי מַתְכוֹת. פֶּל שְׁכַן מְיָא, דְּלֹא מוֹזִיקוּ לָהּ. מֵאן דְּרִירִית לָהּ,

חלוּפֵי גַרְסָאוֹת

1 הכל. 2 ובה. 3 ל"ג לשון. 4 דאיהו.

מסורת הזהר

(ז) (ישעיה יא) להלן אות רנו צ"ה. ק) (מ"א י) שמות
עז צ"ק. ד) (שמות לט) ת"ז בהקדמה טו. ש) (במדר
ז) שמות כב צ"ל. ט) (יחזקאל א) נח צ"ב צ"ה.

מרכבת יחזקאל

הסולם

מאמר

ומטרה. כי הארת החכמה שבמלכות היא תוצאה מכל ט' ספירות הראשונות. ב) מלשון ותכל כל עבודת אהל מועד. שתכלת הוא לשון גמר, כי הארתה גומרת כל הספירות. ג) שתכלת היא, לשון כלה, כי המלכות היא כלה לז"א. ד) שע"כ נקראת תכלת משום שהיא מלשון כליה, ואינה תכלת דשרגא דאכיל תרבין ועלוון. כי הדינים הבאים עם הארת החכמה שבה מכלים ושורפים את הכל. כמ"ש (ב"ב אות דנ"ד) וה"ס תכלת שבציצית, כי חוטם הלבנים ה"ס אורות החסדים, ופתיל תכלת ה"ס הארת החכמה שבמלכות.

רנג) ועליה אמר יחזקאל וכו': ועליה, דחיינו על אור החכמה שבה הנקרא תכלת, אמר יחזקאל, דמות כמראה אבן ספיר דמות כסא. הסגולה של אבן הזאת היא, שמי שיורש אותה, אין אור הגיהנם שולט עליו. ואין אש בעולם שיוכל לקלקל אותה, ולא כל מיני מתכות. שאם מכים על אבן ספיר בפטיש ישבר הפטיש עליה והיא אינה נזוקת. כמו שאמרו חז"ל (שבת פח. בתוספות ד"ה מה) כל שכן מים שאין מוזיקים אותה. ע"כ מי שיורש אותה, מתקיים בו הכתוב, כי תעבור במים אתך אני וגו'. וכל עליונים ותחתונים דס"א, יראים מפניו. תכלת של הים בשבילו נאמר, כי תעבור במים אתך אני וגו'. כי בסגולה זו, של אור התכלת שבמלכות, הנקרא אבן ספיר

מתכסה בו ראשו ורובו, שזה הוא אותו שנאמר בו, ונער קטן נוהג בס. שהוא מטטרון, הנקרא נער קטן. והוא נוהג בד' חיות, שהם ד', והוא כולל שש מעלות לכסא, דחיינו חג"ת נה"י, שהם ו', ומשום שהוא כלול מעשר, מתלבשים בו עשר ספירות דז"א ומלכות דאצילות, שהם י'. ובו נראה הקב"ה בשכינתו אל הנביאים, שהוא כלול מעשר ספירות. ומצד השכינה המלוכשת במטטרון, שהיא ספירה עשירית, והיא תכלת שבציצית, נמצא גם מטטרון שהוא תכלת של כל הצבעים. כלומר שכל הצבעים נכללו בתכלת.

רנב) דאיהי תכלית די' וכו': שהיא, המלכות הנקראת תכלת, היא התכלית של יוד ספירות. וכו', ותכל כל עבודת אוהל מועד. להיותה תכלית הכל. ותכלת היא לשון כלה. ד"ש ויהי ביום כלת משה להקים את המשכן. והעמידו חכמים, כי כלת כתוב, מלשון כלה. וע"כ נקראת השכינה תכלת. והיא אור התכלת אשר בנר, האוכל חלבים ועולות (כנ"ל ב"ב אות דנ"ד).

פירושו. אור קו השמאל שבמלכות שה"ס הארת החכמה מכונה תכלת. והטעם שנקרא תכלת אומר, א) משום, דאיהי תכלית די' ספיראן, דחיינו מלשון ולכל תכלית הוא חוקר (איוב כ"ח ג') וכן תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים (ברכות יז.) שפירושו תוצאה (דפויי דף רכ"ז ע"ב)

צב

רעיא מדימנא

אתקיים ביה ^א כי תעבור במים אתך אני וגו'. וכל עלאין ותתאין דסטרא אתרא דחלין מניה. תכלת דימא בגיניה אתמר, כי תעבור במים אתך אני. דבסגולה דא, ^ב סוס ורוכבו רמה בים, דא ממנא דמצרים. **רנה** מגוון דא, דחלין עלאין ותתאין. משריין דימא דחלין מניה. ומשריין דרקיעא ^ג דאיהו תכלת, למניה דחלין. משריין דתכלת דנורא דגיהנם ^ד דחלין מניה.

רנה והאי תכלת ^ה איהו דין. דינא אדנ"י. דינא דמלכותא דינא ותריין גוונים רשימין בטלית, חד תנור, וחד תכלת. ועל תריין גוונים אלין אתמר, ^ו ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. לבנת, לוכן דספיר. דאיהו פליל ^ז בתריין גוונים, רחמי ודינא, תנור ואוכס. אוכמו דתכלת. ועל תריין גוונים, רמיוזו רבנן, מאימתי קורין את שמע בשחרית, משיפיר בין תכלת ללבן. למתוי ברפא דמלפא, ק"ש, יחודא דקב"ה, ^ח פליל מתריין גוונים אלין, דאינון דנ"ד אדנ"י, רחמי ודינא. ^ט פגיונא דקב"ה פליל ב' גוונים, יהו"ה אדנ"י למתוי רחמי ודינא, כסא דין וכסא ^י רחמים. **רנו** ^י כמראה אבן ספיר דמות כסא. מאי דמות כסא. אלא לקבל פרסייא, ^{יא} דאית ליה רע"ב גשרים. דהא ב"ג רשים בע"ב קשרים, וחולין דציצית, לקבל רע"ב גשרים דכרסייא. דאינון ח"י קשרים, וחולין לכל סטרא. דכרסייא דאיהו ה', לכל סטרא בד' חיון דכרסייא, דאינון ^{יב} ד'.

מסורת הזהר
(א) ישעיה מג ח"א בהשמטות רנו: ב) (שמות טו) ב"א ריא צ"ד בשלה סג צ"ה תק"ה ק ט"ד שליט קה ט"ב ש"ד. ג) (שמות כד) בשלה קל צ"ע. ד) (יחזקאל א) לעיל אות רנג צ"ח.

חלופי גרסאות
י ליג דא. כ ליג דאיהו תכלת מניה דחלין. ל דחלין מניה. מ ליג דחלין מניה; דחלין מנייהו. נ בין תריין. ס כליל גוונים הו"ה. ט למהוי וליג מן כנוונא עד כסא. פ מוסיף רחמים מטטרוין; ומטטרוין. צ ליג מאי דמות כסא. ק אית. ר י"ב. ש י"ג.

מאמר

הסולם

מרכבת יחזקאל

ספיר, סוס ורוכבו רמה בים, שהוא הממונה של מצרים, שננטבע בים בכח אור התכלת הזה. **רנה** מגוון דא דחלין וכו': מצבע תכלת זה יראים העליונים והתחתונים. המתנות של הים יראים מפניה, והמתנות של הרקיע שהוא תכלת, יראים מפניה. המתנות של תכלת של אש הגיהנם, דהיינו תכלת דסטרא אחרא, יראים מפניה. פירוש. כי בעת שמגולה אור התכלת שבמלכות שה"ס הארת החכמה, מתגלים עמה דינים קשים מאד המפילים אימה ורעד על כל החיצונים, (כנ"ל באדרא רבא רי"ט ע"ש). **רנה** והאי תכלת איהו וכו': ותכלת זו היא דין. כי שם המלכות הוא אדני, שהוא אותיות דינא. שה"ס דינא דמלכותא דינא. ובי צבעים רשומים בטלית, אחד לבן ואחד תכלת. ועל ב' צבעים אלו, נאמר ותחת רגליו כמעשה ^{דפויי דף רכ"ז ע"ב *} דף רכ"ז ע"א

צג רעיא מהימנא

רנז) ושית דרגין דכרסניא, דאינון ו', וְדא מטטרון, איהו פליל ד' חינון. הה"ד וְנער קטן נוהג בם. ואינון מיכאל גבריאל נוריאל רפאל. מטטרון שש מעלות לכסא, דסלקין שית מאה, ציצית בתרין יודין. ואי חסר יוד, הא חירק "באתריה, הכי סלקא. בכל סטרא בד' פנפי, ציצית ותלת עשר חליין דציצית, אינון תרי"ג.

רנח) ועוד. שש מעלות לכסא, ברזא דא וא"ו, סליק לחשבון י"ג, דאתרמיז בתלת תיבין, ויסע ויבא ויט. דאינון והו אני והו. חמש קשרין, ה' לכל סטרא. א' טלית חד לכלהו. ובקא ה' אשתלים ח"י. דאינון ט"ט. למנהי תיה לכל סטרא. פליל ד' תיות. ולכל תיה, ארבע אנפין, וארבע גרפין, אינון ל"ב אנפין וגרפין. ואינון תליין מתיה דאיהו אדם.

רנט) ואינון ל"ב, פחושפן יו"ד ה"א ה"א. שלימו דלהון, וא"ו. תליסר חוליין בכל ד' פנפי, והוא"ו מתניחד עם כל ארבע תיות, ואשלים לעילא, אשלים לתתא. עמודא דאמצעיתא איהו מטטרון, לאשלקא לעילא, פגוונא דתפארת, שמיה פשם רביה. בצלמו פדמותו אתברי. דאיהו פליל כל דרגין, מעילא לתתא, ומתתא

מסורת הזהר (ישעיה יא) לעיל אות רנא צ"צ. ו (מ"א ז) לעיל ת באתרה. א ל"ג א, ב דאיהו. ג אשלים ול"ג מן בכל אות רנא צ"ק. ער ואשלים.

מאמר הסולם

כן יהיה האדם רשום בע"ב קשרים וחוליות של ציצית, כנגד ע"ב גשרים של הכסא. שהם ח"י קשרים וחוליות לכל צד מד' כנפות בגדו דהיינו ה' קשרים וי"ג חוליות, וד' פעמים ח"י הם ע"ב. כי הכסא שהוא ה', דהיינו המלכות, היא לכל צד בד' תיות הכסא, שהם ד', כנגד ד' כנפות כסותו.

רנז) ושית דרגין דברסייא וכו': ושש מדרגות של הכסא שהן ו', שהיא מטטרון, כולל ד' תיות. ז"ש ונער קטן נוהג בם, והם מיכאל גבריאל נוריאל רפאל. ומטטרון הוא שש מעלות לכסא, שהם חג"ת נה"י. שכל אחת כלולה ממאה, העולים שש מאות, ציצית מלאה בשתי יודין כך עולה. שש מאות. ואם חסר י' אחת מציצית משלמת החירק במקומה שהיא כמו י'. ובכל צד בד' כנפות בגדו, יש ציצית העולה שש מאות, ועם י"ג חוליות של הציצית, הם תרי"ג.

רנח) ועוד. שש מעלות וכו': ועוד. שש מעלות לכסא הוא ו' ובסוד מילואה, היא ואו, שעולה לחשבון י"ג, שואו זו נרמזת בג' תיבות מצירופי ע"ב תיבות שיש בג' פסוקים, ויסע ויבא ויט, (כנ"ל בשלח דף נ"א אות קע"ג) (דפו"י דף רכ"ז ע"א)

כדמותו

צד

רעיא מהימנא

לְעֵילָא. וְאִיהוּ אַחִיד בְּאֲמָצְעֵיתָא. הַה"ד, וְהַבְּרִית הַתִּיכּוּן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מְבַרֵּית מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

רס) וְאִיהוּ פְּלִיל ד' אַנְפִּין, וְאַרְבַּע גְּדַפִּין דְּכָל תְּיָה וְתִיָה דְלְעֵילָא, דְּאִינוּן, יְאִהֲדוּנְהִי. אֹז יִשִּׁיר מִשָּׁה. בְּכָל תְּיָה אַרְבַּע אַנְפִּין, וְאַרְבַּע גְּדַפִּין, כְּגוֹנוּנָא דְּא. א"ז בְּאַרְיָה. א"ז בְּשׁוּר. א"ז בְּנֶשֶׁר. א"ז בְּאַדָם. דְּאִינוּן ל"ב אַנְפִּין וְגְדַפִּין, כְּחוּשְׁבָן א"ז ד' זְמַנִּין.

רסא) וְאִינוּן ד' אַנְפִּין: יְדוּ"ד. אַרְבַּע גְּדַפִּין: אֲדָנִי. לְקַבַּל ד' בְּגָדֵי זָהָב, וְאַרְבַּע בְּגָדֵי לָבָן, דְּלְבִישׁ פְּהִנָּא לְכַפְּרָא עַל יִשְׂרָאֵל. לְקַבַּל, וְאֲדָנִי שְׁפַתֵי תִפְתָּח. וְצִלוּתָא. דְּתַפְלָה יְדוּ"ד, בְּחַתִּימָה ח"י בְּרַכָּאן דְּצִלוּתָא. וְתַמְנֵי סְרִי זְמַנִּין יְדוּ"ד, אִית בְּהוֹן ע"ב אַתְוּוֹן, כְּחוּשְׁבָן וַיְכֻלּוּ, דְּכֻלִּילִין בְּצַדִּיק ח"י עֲלָמִין.

רסב) וְכְאַרְבַּע חִיּוֹן, יְדוּ"ד אֲדָנִי. תַּמְנֵי לְכָל סְטָרָא, אִינוּן ל"ב אַתְוּוֹן, וַי"ג אַתְוּוֹן, דְּאִשְׁתַּכְּחוּ מִן נְה"ו אֲנִי נְה"ו, הָא תָּלַת עָשָׂר, דְּכֻלִּילִין עֵילָא וְתַפָּא. וְכֵן בְּהוֹן אִשְׁתַּלִּים אַדָם, דְּאִיהוּ מ"ה, עַמּוּדָא דְאֲמָצְעֵיתָא.

רסג) לְעֵילָא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, לִית קְלִיפִין. וְכֵן אֵין לְבָא אֶל שַׁעַר הַמַּלְאָךְ בְּלְבוּשׁ שָׂק. לְתַתָּא אִית קְלִיפִין בְּמַטְטְרוֹן, דְּאִיהוּ וּבְדִיוֹקָנָא דְעַמּוּדָא דְאֲמָצְעֵיתָא.

מסורת הזהר

(ז) שמות (כו) הקסמי יג צ"א. (ח) (תהלים נא) משפטים קמא צ"ס. (ט) (אסתר ד) ת"ז תכ"ז עב.

חלופי גרסאות

ד אנפין. ה ל"ג בהון, ו בעמורא; עמורא ול"ג בדיוקנא.

הסולם

מאמר

מרכבת יהוקאל

והתפלה עצמה, כי בתפלה, יש בה הויה, בכל חתימה של ח"י ברכות התפלה. וח"י פעמים הויה, יש בהם ע"ב אותיות כחשבון ויכ"ו, שה"ס יסוד הנקרא כל, כי ח"י הויות כלולות בצדיק חי העולמים. שה"ס ויכלו.

כדמותו, שהוא, מטטרון, כולל כל המדרגות ממעלה למטה, כי ת"ת ומלכות דאצילות מלובשים בו, כנ"ל, וממטה למעלה, דהיינו שכולל כל ד' חיות הקדש מיכאל גבריאל וכו'. והוא אחוז באמצע. ז"ש, והבריח התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה.

רסב) וּבְאַרְבַּע חִיּוֹן וכו': וּבְאַרְבַּע חיות, שבכל חיה יש הויה אדני, דהיינו שמונה אותיות לכל צד. הם ל"ב אותיות. וי"ג אותיות הנמצאות מן ראשי תיבות שבג' תיבות ויהו א"י ו'הו, שהם וא"ו שבג' י"ג. הרי י"ג, שהעליונים ותחתונים כלולים בואו הזו, כנ"ל, בהם נשלם אדם, שהוא בג' מ"ה שהוא עמוד האמצעי. כי ל"ב אותיות של הויה אדני, שיש בכל צד, עם י"ג אותיות שבואו, הן בחשבון מ"ה, כמספר אדם.

רס) וְאִיהוּ כֹּלִיל ד' וכו': והוא, מטטרון, כולל מד' פנים וד' כנפים של כל חיה וחיה שלמעלה בזו"ן, שהם יְאִהֲדוּנְהִי דהיינו הצירוף של הויה אדני, שהם ז"א ומלכות. אֹז ישיר משה. כי ז"א שה"ס משה, יש בכל חיה שלו ארבעה פנים וארבע כנפים, שהם בג' אָז, דהיינו שמונה. כעין זה, אֹז באריה, אֹז בשור, אֹז בנשר, אֹז באדם, שהם ל"ב פנים וכנפים שבג' ד"פ אָז.

רסא) וְאִינוּן ד' אַנְפִּין וכו': ואלו ד' פנים, הם ד' אותיות הויה, וארבע כנפים הן ד' אותיות אֲדָנִי, שהם כנגד ד' בגדי זהב, שה"ס אדני, וד' בגדי לבן, שה"ס הויה. שלבש הכהן כדי לכפר על ישראל. שהם כנגד, אֲדָנִי שפתי תפתח, שאומרים בפתיחת תפלת העמידה, (דפו"י דף רכ"ז ע"א)

מאמר ד' קליפין דהרק ד' חיון

רסג) לְעֵילָא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי וכו': למעלה בעץ החיים שהוא ז"א, אין קליפות. כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק. למטה במטטרון, יש קליפות שהוא מטטרון, הוא בצורה

צה

רעיא מדימנא

דבזמנא דקודשא בריהו הוא לבר ממלכותיה, אתפסי בגדפין ואנפין דעבד דיליה, הה"ד ויכפב על כרוב ויעף.

רסד) ואינון קליפין דסחרין לד' חיון דמטטרון, אינון: תהו, ונהנה רוח גדולה ותזק מפרק הרים ומשבר סלעים לא ברוח יי'. בה"ו, ואחר הרוח רעש לא ברעש יי', הא תרין קליפין, גרוק ותוור, דקליפין דאגווא, חד יתהו, קו גרוק, תניינא בהו, אכנין מפולמין, קליפא תקיפא, פאכנא מפולמא. לקבל תרין קליפין אליו, מוץ ותבן דחטה.

רסה) קליפא תליתאה, דקינא. לקבל סובין דחטה, דהקא איהו המתדבק בחטה, ולא יכיל לאתפרשא מתמן, עד דטתנין ליה ברייתא, דאינון לקבל טוחנות דפומא דב"נ, דצריך למטחן בהון מלין דאורייתא, עד דיהון קמח סלת נקיה, ובנפה דאיהי שפה, אתבריר פסולת דאיהי סובין דאורייתא עד דישתכח הלכה סלת נקיה. בההוא זמנא, נטיל לה לבא ומוחא, וכל אכרין דגופא דאתפשט בהון נשמטא, ואתפרנסת בה נשמטא, כגוונא דגופא אתפרנסת במלין דעלמא, דנה לעומת זה עשה אלהים, נהמא דגופא, ונהמא דאורייתא. הךא הוא דכתיב, לכו לחמו בלחמי.

רסו) והאי קליפא, איהו כקליפא דמתדבקא במוחא דאגווא, ובזמנא דאגווא איהי וכיכא, אתפרש תהיא קליפא ממוחא דאגווא, בלא קושיא. ובזמנא דאגווא

מסורת הזהר (ש"כ כב) תרומה שא צ"צ. (מ"א יט) ב"א לא (קהלת ז) שמות פה צ"ל. (מ) משלי ט) ויצא קמח צ"ד.
חלופי גרסאות ז) מוסף רוח תהו, ח מתרבה, ט לאפרשא, י ל"ג ליה, כ ל"ג דאורייתא, ל ואתפשט.

הסולם
באמר
בצורה של עמוד האמצעי, שהוא ז"א, כי בזמן שהקבי"ה הוא לחוץ מן המלכות שלו, דהיינו בעת שהמלכות היא בגלות, הוא מתכסה בפנים וכנפים של העבד שלו, שהוא מטטרון, ז"ש וירכב על כרוב ויעף. שהוא מטטרון הנקרא כרוב, ונקרא רכב כו"ל.
רסד) ואינון קליפין דסחרין וכו': ואלו הקליפות המסבבות את ד' חיות דמטטרון, הם, א) תהו, ועליה כתוב, ונהנה רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לא ברוח ה' ב) בהו, ועליה כתוב, ואחר הרוח רעש. לא ברעש ה'. הרי ב' קליפות, שה"ס קליפה ירוקה וקליפה לבנה שבקליפות של האגווא, האחת, שהיא תהו, היא קו ירוק, השניה, שהיא בהו היא אבנים מפולמות (ע"י לעיל בא דף ל"ד ד"ה ועל) שהיא קליפה קשה כאבן מפולם. כנגד ב' קליפות אלו, יש מוץ ותבן של החטה.
(דפו"י דף רכ"ז ע"א)

חלופי גרסאות ז) מוסף רוח תהו, ח מתרבה, ט לאפרשא, י ל"ג ליה, כ ל"ג דאורייתא, ל ואתפשט.

רעיא מהימנא

צו

איהי * יבשה, קשה לב"ג לאעברא ליה מתמן, פי צדיין הקושיא במקומה עומדת. ובגין דא מני קב"ה לב"ג, לאהדרא בתיובתא בבתרותיה, קודם דנזקין ביה יצר הרע. הה"ד, * מפני שיבה תקום, קודם שיבה דילף. והאי קליפה איהי אש, ואתמר בה ואחר הרעש אש לא באש יי'. רביעאה, תהום. חלל דאגוזא, ביה קול דממה דקה, תמן קא אתי * מלכא, * ומתוכה כעין החשמל מתוך האש.

רסז) ואינון קליפין, אינון רשימין בד' אברים דגופא. בריאה, יתמן ליחא, * דמינה אשתכחו סרכות דריאה, * רגליה יורדות מנת שאול צעדיה יתמוכו. ויתמן רוח חזק מפרק, דרפיך בכנפי ריאה דב"ג, והאי איהו רוחא דאסעיר גופיה

חלופי גרמאות

ח מלבא. ו דמכה; דתמן. ס דתמן.

מסורת הזהר

(1) ויקרא יט) קרושים מה אות קלא תקיח צט ט"ז
(2) שכי"ג. (3) יחזקאל א) יתרו פ צ"ק. (4) משלי ה) ויקהל יב צ"ד.

הסולם

ד' קליפין דסחרין לד' חיון

ואש מתלקחת, ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל, מתוך האש, ומתוכה דמות ארבע חיות וגו'. הרי שהכתוב מונה כאן ד' קליפות, שהם, רוח סערה, ענן גדול, אש מתלקחת, ונגה וגו'. ואח"כ אומר שבתוך ד' קליפות אלו, יש ארבע חיות, אריה שור נשר אדם. והוקשה לו למה נמצאות ד' חיות הקדש בתוך ד' הקליפות, וז"ש (באות וס"ג) **לעילא באילנא דהוי** שהוא ו"א דאצילות, **לית קליפין וכו'**, אין קליפות על ד' חיות שלו. **ליתא אית קליפין במטטרון וכו'**. כי ד' חיות דמטטרון נמצאים בתוך ד' קליפות הנ"ל.

וכדי להסביר לנו ענין ד' קליפות הללו, הוא משהו אותן לד' קלי: תהוה, ובהו, ותושך, ורוח אלקים, שבמעשה בראשית, ולד' דאליהו, שהם: רוח גדולה וחזק מפרק הרים, רעש, אש, קול דממה דקה. ולד' קליפות דחטה, מוץ חבן סוכין מורסן. ולד' קליפות דאגוז שבתוכם ד' מוחין דאגוז. כי המוח שבאגוז מפוצל לד' חלקים. ומביא כל אלו החשוואות, כדי שיבא זה וילמד על זה.

והנה אלו הד' שבמעשה בראשית, והד' דיתזקאל, והד' דאליהו, כבר בארנו אותם מה ענינם, והשוואתם זה לזה, לעיל (בראשית א' חזרות י"ז עד אות כ"ח באורך) וע"ש היטב, כי אין להכפיל כאן האריכות הזאת. ותמצית הדברים, כי כמו בתחילת אצילות העולמות יצאו ד' בחינות שהם: צמצום א', והמסך דצמצום א', וצמצום ב', והמסך דצמצום ב'. כן בכל פרט ופרט הנבררים מו' מלכים דנקודים

מאמר

מות האגוז בלי כבודת, ובזמן שהאגוז הוא יבש, קשה לאדם להעבירה משם, כי עוד הקושיא במקומה עומדת, ומשום זה צוה הקב"ה לאדם לחזור בתשובה בימי נעוריו קודם שיוקין בו יצר הרע. ז"ש מפני שיבה תקום, שפירושו, קודם השיבה שלך תקום בתשובה. וקליפה זו היא אש, ועליה נאמר, ואחר הרעש אש לא באש ה'. קליפה רביעית המסבבת את ד' חיות דמטטרון, היא תהום, דהיינו וחשך על פני תהום. שה"ס החלל שבאגוז, שעליה נאמר קול דממה דקה, ששם בא המלך. ועליה כתוב, ומתוכה כעין החשמל מתוך האש.

רסז) ואינון קליפין אינון וכו': ואלו ד' קליפות הן רשומות בד' אברי הגוף: בריאה, ששם לחות, שממנה נמצאות סרכות הריאה, המדביקות כנפי הריאה זו לזו, ומחלישות אותה. ועליה כתוב רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו. ושם רוח חזק מפרק הרים, הדופק בכנפי הריאה של האדם וזה הוא רוח המסעיר גופו של אדם. שהוא הקליפה הראשונה שנקראת ביחזקאל **רוח סערה**, והוא הרוח שאליהו כפף אותו תחתיו, ועלה בו למעלה. ז"ש, ויעל אליהו **בסערה** השמימה. ורוח זה דופק על הריאה השותה כל מיני משקים. ובהם, ורוח אלקים מרחפת על פני המים, זה הוא קליפה לרות הקודש. לשמאל, רוח סערה עליהם נאמר, לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו.

ביאור המאמר. הנה הכתוב אומר. וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון, ענן גדול, (דפו"י דף רכ"ז ע"א *) דף רכ"ז ע"ב)

צז

רעיא מדימנא

דב"נ, מה דקפף ליה אלקהו תחותוי, וסליק לעילא ביה. הה"ד, ויעל אלקהו בסערה השממה. והאי דפיק על ריאה, דשותה כל משקין. ובהון, ורוח אלהים

מסורת הזהר

(9) (מ"ב ב) ויגש כז צ"א ז"ח פד ט"ג שכ"ב. (צ) (בראשית א) ב"א ל צ"ב ז"ח נה ט"ב שט"ו תק"ח קי ט"א שכ"ה.

מרכבת יחזקאל	הסולם	מאמר
<p>לה חסדים קשה להוריד המלכות מן הבינה, וז"ש ובזמנא דאנוזא איהו יבשה, דהיינו בלי חסדים, קשה לבי"ג וכו'. אמנם המשכת החסדים אינה נעשית אלא בסוד המסך דצמצום ב', שהיא קליפה רביעית. וז"ש, רביעאה, תהום, חל"ל דאנוזא ביה קול דממה דקה תמן קא אתי מלכא, כי רביעאה שה"ס המסך דצמצום ב', ששם כבר נמשכים חסדים, אז אפשר להוריד המלכות מבינה, שיתגלו הג"ר, שה"ס המלך. וז"ש, תמן קא אתי מלכא, ששם ראוי שתתגלנה הג"ר. שה"ס, ארבע חיות הקודש, המכונים ארבע מוחין דאנוזא.</p>		

רעיא מהימנא

צה

מרחפת על פני המים, האי איהו קליפה לרוחא דקודשא. לשמאלא, רוח סערה,
עלייהו אתמר, * לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו.

רסח * דוד אעבר ליה מלבוי, וקטיל ליה. הה"ד, * ולבי חלל בקרבי ובגין
דא זכה, לנשקא רוח צפונית, בכנור דיליה. ואתמר ביה, * כה אמר יי מארבע
רוחות באי הרוח, ונהה מנגן ביה בכנור, בד' מיני נגונים, בשיר פשוט, דאיהו י'.
ובשיר כפול, דאיהו י"ד. ובשיר משולש, דאיהו י"ו. ובשיר מרובע, דאיהו י"דן"ד.
הא אינון עשר אתוון. דעבד דוד לקבליהו, י' מיני תלים. וסלקין לע"ב אנפין,
כחושבן י' אתוון אלין.

רסט ומתי סליקו בע"ב מיני נגונא. פד אתעבר שולטנותא דעון משחית
אף וחימה. דקהון דפיק רוח סערה. בארבע סטרין, דסלקין * לי' כתרין * לע"ב
אומין, הה"ד, * ובאבוד רשעים רנה.

רע דמיכאל גבריא"ל נוריא"ל רפא"ל, שלטין על ד' * יסודין טבין דב"נ,
דאינון מיא ואשא ורוחא ועפרא, וכל חד אית ליה ד' אנפין. עון משחית אף וחימה,

חלופי גרמאות
ע רוח. פ ליה. צ ולע"ב. ק סטרין.

מסורת הזהר
ק (קהלת י') ב"א ריו צ"ב. ו (תהלים קט) משפטים עז
צ"ז. ט (יחזקאל לו) תולדות כט צ"ה. ט (משלי יא) נח
יה צ"ד.

מרכבת יחזקאל

הסולם

מאמר

שחוא המלכות, ונאמר בו, כה אמר ה' מארבע
רוחות באי הרוח, והיה מנגן בו בכנור בד'
מיני נגונים, בשיר פשוט, שה"ס י', ובשיר
כפול, שה"ס י"ה. ובשיר משולש שה"ס י"ה"ו,
ובשיר מרובע שה"ס ארבע אותיות י"ה ו"ה.
הרי הם ביהוד עשר אותיות. שדוד עשה כנגדן
עשרה מיני תהלים, שהם אשרי ומשכיל ומזמור
ומכתם וכו'. ועולים לע"ב פנים, דהיינו ע"ב
אורות, כחשבון יוד אותיות אלו של הויה
בריבוע הני"ל.

כמדת הבינה. ומפרש, כיצד נעשות הסרכות,
ו"ש ותמן רוח חזק מפרק וכו' והאי איהו
רוחא דאסעיר וכו', דהיינו רוח סערה, שה"ס
המלכות דצמצום א', והאי דפיק על ריאה
דשותה כ"ל משקין ומתערב רוח סערה במים
דבינה ונעשו סרכות. ו"ש, ובהון ורוח אלקים
מרחפת על פני המים, שה"ס המסך דצמצום
ב' (כמ"ש בב"א מאות י"ז עד אות כ"ח) האי
איהו קליפה לרוחא דקודשא, כלומר, אחר
שהוסרה קליפה זו, מתגלה רוח הקדש, שה"ס
הג"ר. ומקום הקליפה דמלכות דצמצום א'
שנקראת רוח סערה, הוא בלב, ו"ש, לשמאלא,
דהיינו הלב שהוא לשמאלה של הריאה, רוח
סערה, שוכן בה רוח סערה דצמצום א'.
עלייהו אתמר, * לב חכם לימינו, שמקבל
בחינת מסך דצמצום ב', שה"ס ורוח אלקים
מרחפת, מן הריאה שהיא לימין הלב. ולב
כסיל לשמאלו, שיש בה רוח סערה. שאינו
ראוי לקבל אור.

רסט ומתי סליקו בע"ב וכו': ומתי
עולים לע"ב מיני נגון, שה"ס ג"ד מן השם
ע"ב, היינו כשעוברת שליטתם של עון משחית
אף וחמה, שבהם דופק רוח סערה, שה"ס
המלכות דצמצום א' כנ"ל, בארבעה צדדים,
העולים י' כתרין, כנ"ל בד' אותיות הויה.
שבשיר כפול משולש ומרובע הם י' אותיות,
ועולים בחשבון ע"ב, ואז הם מכניעים ע"ב
אומות, שהם ע' אומות, ואדום וישמעאל, ז"ש,
ובאבוד רשעים רנה. כי כשנאבדים ד' הקליפות
עון משחית אף וחמה, מתגלות הג"ד, שה"ס רנה,
דהיינו ע"ב מיני נגון.

רסח דוד אעבר ליה וכו': דוד הסיר
אותו, רוח סערה, מלבו והרגו. ז"ש ולבי חלל
בקרבי כי הסיר את רוח הסערה ונשאר בלב חלל
במקומו. ומשום זה, זכה שינשב רוח צפונית,
דהיינו הארת חכמה שמשמאל, בכנור שלו,
(דפויי דף רכ"ז ע"ב)

רע דמיכאל גבריא"ל וכו': כי מיכאל
גבריא"ל נוריא"ל רפא"ל, שהם ד' חיות המרכבה,
שולטים

רעיא מדימנא
 י תלָיין על מְרָה לְכְנָה, דְרַיָאָה דְעַבִיד סַרְכָא. וּבְמִרְהַ סוּמְקָא דְכָכְד, דְאַתְאַדְם
 בְּמַאדִים. וּבְמִרְהַ יְרוּקָא דְאַחִידָא בְכַבְדָא, וְדַאִיהוּ תַרְבָא דְמְלַאָךְ הַמּוֹת, דְאַתְמַר
 בַּהּ ^א וְאַחֲרִיתֶהּ מְרָה כְלַעְנָה תְּדַה כְּתִרְבּ פִּיּוֹת. ^א וּבְמִרְהַ שְׁחוּרָה, לִילִית, שַׁבְתִּי,
 שׁוּלְטָנוּתָא בְּשַׁחֲלוּ, דַּאִיהוּ עֲצִיבוּ, שְׁאוּל תַּחֲתִית, עַנְיּוֹתָא וּחְשׂוּקָא בְּכִיָּה
 וְהַסְפְּדָא וְרַעֲבוּן.

רעא מִיד דְמַתְעַבְרִין אֶלֶיךָ קְלִיפִין מְבִינִי, שְׁלַטָּא עֲלֵיהּ אֵילְנָא דְחַיִי, בַּעֲבִיב
 אֲנַפִּין, דְאַיְנוּן י' י'ד י'דו י'דו י'דו, דְאַשְׁתַּכְּחוּ עֲשָׂרָה תְלָיִין מְאַרְבַּע רוּחוֹת, דְאַיְנוּן
 יְרוֹד, דְאַתְמַר בְּהוֹן, כַּה אָמַר יְרוֹד מְאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ, דַּא הוּא רוּחוֹ דְמְשִׁיחַ.
 דְאַתְמַר בֵּיהּ, ^א וְנָתַתָּה עָלֵינוּ רוּחַ יְיָ, כַּד אִיהוּ ^ב מְנַשֵּׁב בְּאַזְנִין יְמִינָא דְלָבָא, דְתַמְנֵן

מסורת הזהר
 (א) (משלי ה) ב"א רכה ציח. (ב) (ישעיה יא) וירא ג' ר שלטין, ש ומרה. ת דא; יהא. א מרה. ב ל"ג מנשב. צ"א.

מאמר
 שולטים על ד' יסודות טובים של האדם, שהם מים אש רוח עפר שה"ס חו"ג תו"מ. וכל אחד מהם יש לו ד' פנים, אריה שור נשר אדם. ועון ומשחית אף וחימה תלויים על מרה לבנה, שהיא הריאה שעושים בה סרכה, ועל מרה אדומה שבכבד שמתאדם במאדים. ובמרה ירוקה הנאחזת בכבד, שהיא חרכו של מלאך המות, שנאמר בה ואחריה מרה כלענה חדה כחרב פיות. ובמרה שחורה, שהיא לילית, שהיא כוכב לכת שבתאי, שהיא שליטת הטחול, שהיא עצבות, שאול תחתית, עניות וחושך בכי והספד ורעבון. פירוש, ד' יסודות טובים של האדם מים אש רוח עפר, הם בחינת ד' החיות. מיכאל גבריאל נוריאל רפאל, שהם בפנימיות ד' קליפות רוח סערה, ענן גדול, אש מתלקחת, ונוגה. וכמו שד' החיות מלובשות בפנימיות ד' קליפות אלו, כך ד' יסודות שבאדם מלובשים בד' קליפות עון משחית אף וחימה. אשר עון, הוא כנגד נגה, משחית הוא כנגד אש מתלקחת, אף, כנגד רוח סערה. חימה, כנגד ענן גדול. וז"ש, **דמיכאל גבריאל נוריאל רפאל שלטין על ד' יסודין טבין דבר נש, דאינון מיא ואשא ורוחא ועפרא.** כלומר שד' יסודות ארמ"ע, הם בחינות ד' חיות באדם כמו ד' מלאכים אלו. וכל חד אית ליה ד' אנפין, דהיינו כמו ד' החיות שלמעלה, שיש לכל אחת מהן ד' פנים. וכמו שהחיות של מעלה, מלובשות בד' קליפות, שהן, רוח סערה, ענן גדול, אש מתלקחת, ונוגה. כך ד' חיות שבאדם שהן ארמ"ע, מלובשים בד' קליפות, עון, משחית, אף, וחימה וז"ש, **תלָיין על מרה**

הסולם
מרכבת יחזקאל
 לבנה דריאה דעביד סרכא. כי בריאה שוכנת קליפת נגה שה"ס המסך דצמצום ב' (כנ"ל באות רס"ז) אשר באדם נקראת עון. שממנו הסרכות שברייאה. ובמרה סומקא דכבד דאתאדם במאדים, שהוא כנגד הקליפה דאש מתלקחת, שהוא מצמצום ב' שאין הדינים שבה מחמת עצמה, אלא מחמת התערבותה במלכות, וע"כ נקראת אש מתלקחת, שמתלקחת מאש אחרת, וע"כ אומר, **דאתאדם במאדים**, שהאדמימות באה לה מחמת אורם אחר. ובאדם נקראת קליפה זו משחית. ובמרה ירוקה דאחידא בכבדא דאיהו הרבא דמלאך המות. שהוא כנגד הקליפה דרוח סערה, הנמשכת ממלכות דצמצום א', שממנה באה המיתה (כנ"ל ויצא י"ג ד"ה סותרא) וז"ש, **דאיהו הרבא דמלאך המות**. ובאדם נקראת קליפה זו בשם אף. ובמחול, דאיהו עציבו שאול תחתית עניותא וכי, ה"ס הקליפה דענן גדול, שהיא נמשכת ממסך דצמצום א'. שבאדם היא נקראת חימה. ובתוך ד' קליפות אלו, עון, משחית, אף, וחימה, מלובשים ארבעה יסודות ארמ"ע, שהם בחינת ד' חיות שבאדם.

רעא מִיד דְמַתְעַבְרִין אֵינּוּן וּכְרִי: מִיד, כַּשְׁעוּבְרִים אֲלוּ ד' הַקְּלִיפּוֹת מִן הָאָדָם שׁוֹלֵט עֲלֵינוּ עֶץ הַחַיִּים בַּעֲבִיב פְּנִים מַהָרַת הַמַּלְכוּת שֶׁהֵם, הוֹיָה בְּרִיבוּעַ כֹּהֵל. י, י"ה, י"ה, י"ה וְי"ה, שִׁבְגִי ע"ב. הַנִּמְצֵאוֹת עֶשֶׂר אוֹתוֹת, הַתְּלוּיּוֹת מִד' רוּחוֹת, שֶׁהֵם ד' אוֹתוֹת הַיּוֹיָה, שְׁנֹאמַר בְּהֵם, כַּה אָמַר ה' מְאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ. זֶה הוּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שְׁנֹאמַר בּוּ וְנָתַתָּה עָלֵינוּ

(דפו"י דף רכ"ז ע"ב)

רעיא מהימנא

ק

חכמה מסטרא דחסד, דביה הרוצה להחכים ידריים בחכמה. וחס"ד נשב בבניה, דבחכמה י'. בבניה ה'. בתפארת ו'. במלכות ה'. ידוד דפיק בכלהו ארבע. דסלקין לעשר. ולע"ב מחשבה דלבא.

רעב דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ימינא איהו דמים. ואיהו יד הגדולה. משמאלא אש. ואיהי יד החזקה. בעמודא דאמצעינא, י"ד רמה. דאיהי רוחא דקדשא. וכלא בן י"ד.

רעג פי רוח החיה באופנים אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו. ביה מתנהגים מ"א ואשא. דאחיד בתרנייהו, ודפיק בערקין דמוחא, דאיהו מים. ובערקין דלבא, דאיהו אש. ורוח בכנפי ריאה.

רעד יפכל אבר ואבר דגופא, אשתכח גלגלי גמא דאורייתא, וגלגלי רקיעא, ודאינון אשא. פלהו סלקין ונחתין ביה. ואיהו אתריה בין רקיעא וימא, מאנא דיליה ארעא, דאיהי שכינתא.

רעה וכגוונא דעופין, פתיחו גדפיייהו, לקבלא רוחא לפרחא ביה. הכי כל אברים דגופא, פתיחן בכמה מקורין, בכמה פרקין, בכמה ערקין, בכמה אדרין

חלופי גרסאות

ג בלבא. ד רגים. ה ל"ג דאיהו מים. ו וכל; כל. ז ל"ג דאינון אשא. ח ל"ג דאיהו שכינתא; ואיהו.

מסורת הוהר

ג (יחזקאל א) ב"ב מז צ"ב ז"ח לט ט"ב ש"א ש"ה מ ט"ב שט"ז ש"ב ט"ג ש"ה.

הסולם

מרכבת יחזקאל

והוא חכמה. ובעורקי הלב, שהוא אש, והוא בינה. ומקום הרוח הוא בכנפי ריאה. כנ"ל.

רעד **בכל אבר ואבר וכו'**: בכל אבר ואבר מן הגוף, נמצאים בו אלו הד', שהם, גלגלי ים של התורה, שהיא מים, וגלגלי רקיע, שהוא אש כולם עולים ויורדים בו, בהאבר. שהמים שהם ימין וחסד יורדים. והאש שהוא שמאל וגבורה עולה. כי השמאל, אינו מאיר רק ממטה למעלה (כנ"ל ב"א דף ט' ז"ח מחלוקת) והוא, הרוח שהיא ת"ת וקו האמצעי, מקומו באמצע בין הרקיע והים, שהם שמאל וימין. הכלי שלו של הרוח, שהוא ת"ת, הוא הארץ שהיא עפר, שהיא השכינה.

רעה **וכגוונא דעופין פתיחו וכו'**: וכמו העופות, שכנפיהם פתוחות לקבל רוח כדי לעוף בו, כך כל אברי הגוף פתוחים בכמה מקורות, בכמה פרקים, בכמה עורקים, בכמה חדרי הלב וחדרי המוח, לקבל את הרוח, שהוא קו האמצעי. כי אם לא היה נושב בחדרי הלב, היתה האש שבלב, שה"ס קו השמאל, שורף כל הגוף. כלומר כי לולא קו האמצעי שנקרא רוח, היה מיחד הימין והשמאל זה בזה, היו הדינים דצד שמאל שה"ס האש שבלב, שורפים הגוף. כי הארת השמאל בלי ימין, היא דינים קשים ומרים. וכמה

מאמר

עליו רוח ה', שהוא רוח המלכות. כשהוא, הויה, שהוא ז"א, מנשב באון ימנית של הלב, ששם חכמה מצד החסד, שבו הרוצה להחכים יורים בחכמה. וחסד נושב בבינה, ואח"כ בז"א, ואח"כ במלכות. כי כשנושב בחכמה הוא י'. בבינה, הוא ה'. בת"ת הוא ו'. במלכות הוא ה'. והויה, שהוא ז"א, דופק בכל ארבע ספירות אלו, ונעשה ד' צדופין. כשדופק בחכמה הוא י' וכשדופק בבינה הוא י"ה. ובת"ת הוא י"ו. ובמלכות הוא י"ה ו"ה שהן עולות עשר אותיות, כנגד ע"ס. וחשבון שלהן הוא ע"ב, שהיא חכמה, דהיינו מחשבה של הלב.

רעב **דא יוד הא ואו הא וכו'**: יוד הא ואו הא זה, שהוא בגימטריא מ"ה, שהוא ז"א. הימין שלו, הוא מים והוא יד הגדולה. דהיינו חסד, וקו ימין. השמאל שלו הוא אש, והוא יד החזקה, דהיינו גבורה וקו שמאל. בעמוד האמצעי שביניהם, הוא יד רמה, דהיינו ת"ת, שהוא קו האמצעי, שהוא רוח הקודש. וכולו הוא בן י"ה. שיש לו מוחין דג"ר מן י"ה.

רעג **כי רוח החיה וגו'**: כי רוח החיה באופנים אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו. בו, ברוח, מתנהגים מים ואש. כי הרוח אוחז בשניהם, ודופק בעורקי המוח, שהוא מים, (דפו"י דף רכ"ז ע"ב)

קא

רעיא מדימנא

דלפא, אדרין דמוחא, לקבלא ליה. דאי לאו דנשיב בכתין דלפא, תנה נורא דלפא, אוקיד כל גופא. וכמה סולמין, ואדרין, דערקין דקנה דלפא, וקנה דריאה, פלהו מתתקנין לגביה.

רעו פד סליק דבורא, על פנפי דריאה, אתעביד קול. ביהווא זמנא פו עוף השמים יוליך את הקול. קול זי על המים. מסטרא דמיא, דאיהו מוחא, דתמן סליק בכנפי ריאה. קול זי תוצב להבות אש, מסטרא דלפא, פד נפיק מפומא, אתקרי דבור.

רעז ולקבל תרין פנפי ריאה, דפתחין גרפין לקבלא ליה, הדא הוא דכתיב, ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה. הכי שפון נטלין ליה לדיבור, ופרחין ליה לעילא.

רעה וכגוונא דאינון חמשה כנפי ריאה, פלהו פתיחין בלא סרסא, לקבלא האי קול, הכי נמי צריכין למהוי חמשה תקונין דפומא, פלהו פתיחין בלא סרסא, בחמש תקונין דאינון: א אתה"ע בגרון. בומ"ף בשפון. גיכ"ק בחיה. דטלנ"ת בלישנא. זסשר"ן בשיניים.

רעט ודבור דיהא בהון, בלא סרסא ועפוכא פלל. הה"ד, ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יוצאת. דא צלותא, דאיהו דבור. ובגייניה אתמר, אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שמקובל. ואי אית סרסא ונפקא בעפוכא, יודע אני שמטורף. בגין סרסא בריאה דאיהי טרפה.

חלופי גרסאות

ט צואר. י פתיחין. כ ענפי. ל ליג כלהו פתיחין בלא סירסא. מ ליג פתיחין. נ ובגיניה. ס כגון. ע ליג בריאה.

מסורת הזהר

ד (קהלת י) לך קב צ"ו. ה (תהלים כט) ב"א לו צ"ה. ו (יהושע א) לעיל אות קפו צ"ז. ז (בראשית כד) לעיל אות רמב צ"ז.

הפולם

שפותחות כנפיה לקבל את הקול, שוהו שכתוב, ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, שכנפי הריאה פרודות זו מזו, כך השפתים הן שתיים, שלוקחות את הדבור, ומעיפות אותו למעלה. רעה) וכגוונא דאינון חמשה וכו': וכעין שהן חמש כנפי ריאה, דהיינו חמשה פיצולים, שבב' החצאים שבה, כולן פתוחות בלי סרסא, כדי לקבל קול הוה, כך צריך להיות חמשה תקונים שבפה, כולם פתוחים בלי סרסא, שהם חמשה תקונים: האותיות אהה"ע יוצאות בגרון. האותיות בומ"ף יוצאות בשפתים. גיכ"ק בחיה. דטלנ"ת בלשון. זסשר"ן בשיניים.

מאמר

וכמה סולמות דהיינו מדורגות וחדרים מעורקים של קנה הלב והריאה מתתקנים כולם אצלו. אצל הרוח שהוא קו אמצעי.

סאמר קול ודבור

רעו כד סליק דבורא וכו': כשעולה הדבור, כלומר בתחילת התהוות הדיבור באדם, על כנפי הריאה, הוא נעשה שם קול. בעת ההיא, נאמר כי עוף השמים יוליך את הקול. קול ה' על המים. משום שהוא עולה מצד המים, שהם ימין. שהוא מוח, ששם עולה בכנפי הריאה. קול ה' תוצב להבות אש הוא מצד הלב, שהוא שמאל, שהוא אש. כשהקול יוצא מן הפה, שה"ס מלכות, הוא נקרא דבור.

רעז ולקבל תרין פנפי וכו': וכנגד כ' כנפי הריאה, דהיינו ב' חצאי הריאה, (דפו"י דף רכ"ז ע"ב * דף רכ"ה ע"א)

רעט ודבור דיהא בהון וכו': והדבור יהיה בהם, בה' מוצאות הפה, בלי סרסא ועכוב כלל. ז"ש, ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה

קב

רעיא מהימנא

רפ) וְקוֹל דָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּבִיּהּ וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל פְּנִיָּהֶם. וְדָא יְדוּדֵי דְּאִיְהוּ קוֹל, בְּד נְפִיק לְקַבְלָא שְׂכִינְתָא בְּצִלוֹתָא בְּחַשְׁאֵי, דְּאִיְהוּ דְּבוּר, דְּבִיּהּ אֲדַנְיִי שְׁפָתֵי תַפְתַּח, פֶּל אַבְרִין פְּתִיחַן פְּלָהוּ גְדַפְיִיהוּ, בְּרַמִּ"ח תִּיבִין, דְּאִינוּן בְּד' פְּרָשְׁיִין דְּק"ש, דְּבַהוֹן נְחִית קְלָא.

רפא) וְכַד נְחִית, כְּמָה צְפָרִין מְצַפְצְפִין לְגַבִּיהּ, בְּכַמָּה מִינֵי נְגוּן, פְּלָהוּ עַל אַבְרִין דְּגוּפָא, דְּאִינוּן עֲנָפֵי אֵילָנָא. וְכָכָל גְּדַפְיִין דְּכָל אַבְרִין, דְּתַמְּן דִּינְרָא דְּצַפְרָא, דְּאִיְהוּ אֲדַנְיִי, בְּכָל עֲנָפָא וְעֲנָפָא, אֲשֶׁתְּכַח פְּתִיחָא לְגַבִּי דְּבַעְלָהּ. אֲדַנְיִי שְׁפָתֵי

מסורת הזהר

(ח) (יחזקאל א) נח צנ צ"א.

מאמר

הסולם

קול ודבור

שוכנים על בחינת הכנף שיש בכל אור ברמ"ח אורות דז"א. כי כל בחינה מקבלת מבחינה שכנגדה בעליון. כי בכל ענף וענף דז"א, נמצאת המלכות פתוחה לבעלה. שה"ט אדני שפתי תפתח. שהוא פתח לז"א, בתפלת העמידה. שאין אבר מרמ"ח האברים של השכינה, שאינו פתוח לקבל את ז"א. ומשום זה נקראת השכינה שיחת מלאכי השרת, משום שהיא בחינת דבור, והיא צפצוף עופות, שהם הנשמות השורות באברים של השכינה. הנקראות עופות. והיא שיחת דקלים, שהם ענפי האילן, שהם אברי ז"א, והיינו בבחינת גדרין שבכל ענף, ששם שורה אדני, שהוא דבור.

פירוש. כל פרצוף מחולק על ימין ושמאל, שה"ט רמ"ח אברים שהם כלים דחסדים, בימין, ושס"ה גידים, שהם כלים דאורות דשמאל, שה"ט הארת חכמה, שהם בשמאל. וז"א, נקרא קול ועיקרו הוא הארת החסדים, וע"כ היחוד שלו בק"ש הוא ברמ"ח תיבות להשפעת החסדים. ואח"כ בתפלת העמידה הוא מתיחד עם המלכות הנקראת דבור, שעיקרה היא הארת החכמה. וכשהמלכות מקבלת החסדים מז"א בתפלת העמידה, היא מקבלת בכלים של חסדים שלה הנקראים רמ"ח אברים דשכינתא, וסוד היחוד דקול ודבור, ה"ט היחוד דחסדים וחכמה, הדומים לקול ודבור, כי כמו שאין דבור בלי קול, כן אין מציאות הארת החכמה בלי חסדים. כי החכמה אינה יכולה להאיר בלי התלבשות החסדים (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה נפיק) וע"כ השכינה צמאה לקבל החסדים מז"א כדי שיתגלה הדבור שלה, שה"ט חכמה.

וז"ש וקול, דא שמע ישראל וכו', כי היחוד דשמע ישראל, הוא בשביל ז"א, שימשיך

רבקה יוצאת, אשר רבקה, היא התפלה, שהיא דבור. ומשום זה למדנו, אם שגורה תפלת כפי יודע אני שמקובלת. ואם יש סרסא, ויוצאת בעיכוב, יודע אני שתפלת מטורפת, משום שיש סרסא בריאה, שהיא טרפה.

רפ) וְקוֹל דָּא שְׁמוֹעַ וְכוּ'. וְקוֹל, זֶה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּהֵיִינוּ הַיְחוד דְּשֵׁשׁ תִּיבוֹת שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא יְחוד ז"א, הַנְקָרָא קוֹל. שְׁבוּ וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם, וְהוּיָהּ זֶה, דְּהֵיִינוּ ז"א, שֶׁהוּא קוֹל, כְּשִׁינְצָא לְקַבֵּל הַשְׂכִּינָה בְּתַפְלָה בְּלַחֲשׁ, שֶׁהִיא דְּבוּר, דְּהֵיִינוּ הַמְּלָכוֹת הַנְקָרָא דְּבוּר. שְׁבוּ נְאֻמְרָא אֲדַנְיִי שְׁפָתֵי תַפְתַּח, כֹּל הָאֲבָרִים, דְּהֵיִינוּ כֹל רַמִּ"ח אֲוֵרוֹת דְּחַסֵּד דְּז"א חֲנֵק רַמִּ"ח אֲבָרִים, כְּנַפְיָהֶם, דְּהֵיִינוּ הַמְּלָכוֹת שְׁבַכֵּל אָבִו, פְּתוּחוֹת כּוֹלֵן בְּרַמִּ"ח תִּיבוֹת, שֶׁהֵן בְּד' פְּרָשְׁיִין דְּק"ש. שְׁבַחֵם יוֹרֵד הַקּוֹל. פִּירוּשׁ. כִּי פִרְשָׁה רֵאשׁוּנָה, הִיא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל עִם כְּשִׁכְמָלוֹ, שִׁישׁ בֶּהֵן י"ב תִּיבוֹת. וּפְרָשָׁה שְׁנִיָּה הִיא וְאֵחָבָה, שִׁישׁ בֶּה מ"ב תִּיבוֹת. וּפְרָשָׁה ג' הִיא וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ, שִׁישׁ בֶּה קכ"ב תִּיבוֹת. וּפְרָשָׁה ד' הִיא פְּרִשְׁת צִיצִית, שִׁישׁ בֶּה ס"ט תִּיבוֹת. שֶׁהֵן בֵּיתֵד רַמִּ"ח תִּיבוֹת, וְעַם ג' תִּיבוֹת ה' אֲלֵקִיכֶם אִמָּת, שְׁאוּמֵר הַחֹזֵן בְּקוֹל רַם, הֵן רַמִּ"ח תִּיבוֹת. וְהַיְחוד, צֵרִיךְ מִשׁוּם כֵּךְ לְהוֹסִיף ג' תִּיבוֹת, אֵל מֶלֶךְ נְאֻמְנָן, כְּדֵי לְהַשְׁלִים רַמִּ"ח. (ועי' זהר חדש דף קנח אות תשי"ג).

רפא) וְכַד נְחִית כְּמָה וְכוּ': וְכַשֶּׁהקוֹל יוֹרֵד לְקַבֵּל הַשְׂכִּינָה בְּתַפְלַת הַעֲמִידָה, כְּמָה צְפָרִים מְצַפְצְפוֹת אֵלָיו, שֶׁהֵם רַמִּ"ח אֲוֵרוֹת שֶׁל הַשְׂכִּינָה שֶׁהִיא הַדְּבוּר, וְע"כ מְצַפְצְפוֹת, כּוֹלֵן, בְּכַמָּה מִינֵי נְגוּן, עַל אַבְרֵי הַגּוּף, שֶׁהֵם רַמִּ"ח אֲוֵרוֹת דְּז"א, שֶׁהֵם עֲנָפֵי הָאֵילָן, וְעַל כֹּל הַכְּנָפִים שְׁבַכֵּל אָבִו, דְּהֵיִינוּ עַל הַמְּלָכוֹת שְׁבַכֵּל אָבִו הַנֵּקִי כְּנָף. שְׁשֵׁם מִשְׁכַּן הַצְּפוּר שֶׁהוּא אֲדַנְיִי, דְּהֵיִינוּ הַמְּלָכוֹת. כִּי רַמִּ"ח אֲוֵרוֹת דְּמְלָכוֹת (דְּפוּיִי דף רכ"ח ע"א)

רעיא מדימנא
קג
תפתח, איהו פתחא לגביה, בצלותא דעמידה. לית אבר מרמ"ח אברים דשכינתא, דלאו איהי פתיחא לקבלא ליה. ובג"ד אתקריאת שיחת מלאכי השרת. איהו צפצוף עופות, דאינון נשמתין דשריין באברים. איהי שיחת דקלים, דאינון ענפין דאילנא.

רפב ובההוא זמנא, דנחית דנ"ד לגבי אדנ"י בכל אבר, אתמר פ' בהו, ב' בעמדם תרפינה פנפיהם. והאי רזא דחשמל. חיות אש, עתים חשות, ועתים ממללות. ואמרו מארי מתניתין, במתניתא תנא, פשהדבור יוצא מפי הקב"ה, חשות, וכשאין הדבור יוצא מפי הקב"ה, ממללות. בההוא זמנא דמתניחין קול ודבור פתחא, דאינון אהדוניה, חשות. אבל בזמנא דפניהם וכןפיהם פרודות, דנ"ד מן אדנ"י בפרודא, איהו אשתכח בארבע אנפי חיון, פלהו פתיחן, לקבליה ממללות, למשאל מזונא, בגין דמזון לכלא ביה. אדנ"י אשתכח בכנפי החיות, פלהו פתיחן לגבי חיון.

מסורת הזהר
10 (יחזקאל א) נח צנ צ"א ז"ח מב ט"ב של"א תקי"ח
צו ט"ב של"י (דניאל ד) וירא קטו צ"ג.
חלופי גרסאות
פ ל"ג בהו. צ לגביה ול"ג לגבי חיון שאנין.

הסולם
מאמר
שימשין החסדים ברמ"ח אברים שלו, שהם הכלים דחסדים, כדי להשפיע אל השכינה אח"כ, כדי נפיק לקבלא שכינתא בצלותא בחשאי, דהיינו בתפלת העמידה. ששם הוא מקבל אותה ומשפיע לה החסדים. ואומר שכל בחינה שבעליון משפעת לבחינה שנגדה בתחתון. כי אע"פ שאנו אומרים שרמ"ח אברים דו"א מקבלים ומשפיעים החסדים. הכונה היא לבחינת מלכות שבכל אבר דו"א, שיש לה יחס עם המלכות הכוללת. וז"ש, כ"ל אברין פתיחן בלהו גדפיהו ברמ"ח תיבין, גדפיהו היינו המלכויות שבכל אבר דו"א הן המקבלות החסדים ומשפיעות אל רמ"ח אברי המלכות. וז"ש, וכד נהית, דהיינו בתפלת העמידה, כמה צפריין מצפצפין לגביה וכו', שהם רמ"ח אברי המלכות הנקראת צפור. ובכ"ל גדפין דכל אבר דתמן דיורא דצפורה וכו', דהיינו שרמ"ח אברי הצפור הנקראים רמ"ח צפורים שוכנים על רמ"ח גדפין שברמ"ח אברי דו"א ומקבלים מהם החסדים. באפן, שכל אבר מן המלכות, מקבל מהבחינה שנגדו במלכות שבכל אבר דו"א.

רפב ובההוא זמנא דנחית וכו': ובעת ההיא שיורד הויה אל אדני, בכל אבר ואבר, שכל אבר מהויה שהוא ז"א, משפיע אל אבר שנגדו בהמלכות שהיא אדני, נאמר בהם, (דפו"י דף רכ"ח ע"א)

קד

רעיא מהימנא

רפג) שְׁאֲגִין יִבְקוּל דְּאִיהוּ יְדוּד, כְּלָהוּ בִּימִינָא. אוּפְנִים מְצַפְצָפִין בְּדַבּוּר, דְּאִיהוּ אֲדוּנָי בְּשִׂמְלָא. בְּשִׁרְפִים מִתְחַבְּרִים קוּל וְדַבּוּר בְּאִמְצָעִיתָא. אֶהְדוּנְהִי. בְּהוּן וְעוּף יְעוּפָה. הַה"ד, וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן הַשִּׁרְפִים. וְאִתְמַר בְּהוּן, וְעוּף הַשְּׂמִים יוֹלִיךְ אֶת הַקּוּל וּבְעַל כְּנָפִים יִגִּיד דְּבַר. וּשְׁרָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד. מִסְטְרָא דְאֵת ו', דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, כְּלִיל יְמִינָא וּשְׂמָלָא. וְאִיהוּ כְּלִיל שִׂית תִּיבִין, בְּשִׁתִּים יְכֶסֶה פְּנֵיו וּבְשִׁתִּים יְכֶסֶה רַגְלֵיו וּבְשִׁתִּים יְעוּפָה סִימָן.

רפד) תְּקוּנָא תְּנִינָא, וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאָה אֲדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה. רְשִׁימוּ דַס"ת, וְאִיהוּ פְתִפְאָרְתָא אֲדָם לְשִׁבְתָא בֵּית.

רפה) וְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן, כָּל הַקּוּרָא ק"ש עַרְבִית וְשַׁחְרִית, כְּאִילוּ מְקַיִים וְהִגִּית בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה. דְּטִלִית לְכַנְהָ, אִיהוּ לִימִינָא מִסְטְרָא דְחֶסֶד. וְאִתְמַר, אֵל מְלָךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדֵי דוֹת. וְהוּכֵן בְּחֶסֶד כֶּסֶף. חֶסֶד סְלִיק ע"ב חוּלְזִין וְקִשְׁרִין דְּטִלִית.

מסורת הזהר

כ) (בראשית א) ב"א שיג צ"ג. ל) (ישעיה ו) ב"ב קו צ"א. מ) (קהלת י) לעיל אות רעו צ"ד. ו) (ישעיה ו) משפטים קלג צ"ה. ס) (יהושע א) תוריע לט צ"ט. ז) (ישעיה מד) משפטים קלו צ"ג. ח) (יהושע א) בשלח יב צ"ח. ט) (ישעיה טז) משפטים קסו צ"ט.

חלופי גרסאות

ק שאבין. ר מוסין או בקול. ש ליג תקונא; ליג תקונא תנינא.

מאמר

הסולם

קול ודבור

דשמע ישראל. והסימן, בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף.

רפד) תְּקוּנָא תְּנִינָא וכו': מן וארא עד כמראה אדם חושב לתקון אחד, ששם הם ד' הקליפות, שבתוכן ד' החיות. וטוד מטטרון, שכלפי החיות, ה"ס רקיע שעל ראשי החיות והמנהיג אותם. וכלפי המלכות ה"ס כסא. וכל אלו הם תקון א'. ותקון השני הוא, ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. שאדם, פירושו רשימו של ספר התורה, דהיינו המלכות, שהיא רשימו דז"א הנקרא ספר התורה. והיא כתפארת אדם לשבת בית. כלומר שהמלכות היא כתפארת אדם. עם כף הדמיון, ולא תפארת עצמו. אף כאן שנאמר, כמראה אדם עם כ' הדמיון, סובב על המלכות. אשר מטטרון הוא כסא אליה.

מאמר קריאת שמע וציצית ותפילין ורצועות

רפה) וְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן כ"ל וכו': (והעמידו חכמים, כל הקורא קריאת שמע שחרית וערבית, כאלו מקיים והגית בו יומם ולילה. שפירושו משום שקריאת שמע כוללת בתוכה ימין ושמאל שה"ס יומם ולילה. כמו שמוסיק לפנינו (באות ר"צ

וז"ש, בהוא זמנא דמתייהדין קול ודבור כחדא, דאינון יאהדונה"י, השות. כי אז השליטה היא לחסדים דז"א. אבל בזמנא דפניהם וכנפיהם פרודות וכו' לקבליה ממלאות וכו' כי אז ניכרת שליטת המלכות. שה"ס הדבור.

רפג) שְׁאֲגִין בְּקוּל דְּאִיהוּ וכו': החיות שהן ביצירה, שואגות בקול שהוא ז"א הנקרא הו"ה. והן כולן בימין, דהיינו בחסדים. אוּפְנִים שהם בעשיה, מצפצפין כדבור, שהוא ממלכות הנקראת אדני, והם בשמאל. בְּשִׁרְפִים שהם בבריאה, מתחברים קול ודבור, שהם ז"א ומלכות, והם באמצע, וב' השמות הויה אדני, הם מתלבשים בהם ביחוד אחד, ומשולבים זה בזה, יאהדונה"י בהם נאמר, ועוף יעופף, וכן, ז"ש ויעף אלי אחד מן השרפים, שהוא מטטרון. ונאמר בהם ועוף השמים יוליך את הקול, שהוא מצד הויה שמלובש במטטרון. ובעל כנפים יגיד דבר, שהוא מצד אדני המלובש במטטרון. והשרפים שש כנפים לאחד. והיינו מצד אות ו' המלובשת בהם שהיא קו אמצעי, כולל ימין ושמאל, שבו שם ספירות חג"ת נה"י. והוא כולל שש תבות, של היחוד (דפויי דף רכ"ח צ"א)

קה

רעיא מהימנא

רפז) ואית טלית מסטרא דמטטרו"ן, דאיהו ט"ט, כליל ח"י, בין קשרין וחולין לכל סטרא. ה' קשרין לקבל ה' חומשי תורה. ותליסר חולין, לקבל תליסר מכילן דרחמי דאורייתא. דאתמר בהון, בייג מדות התורה "נדנשת.

רפז) ובגינה אתמר, פמראה אדם עליו מלמעלה. "בדיוקנא דתפארת, דאיהו ת"ת אדם עליו מלמעלה. ואתקרי בשמיה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ולעילא פמראה אדם, דא שכנתא, דאיהי פחיו דעמודא דאמצעייתא, בד' אנפין, ובעשר ספיראן, דאינון אדם. וארבע אנפין דאדם, ארבע אתון. ואינון י"ד אתון, ובהון ויכיד הנביאים אדמה.

רפח) ועוד אתקרי ב"ם, מסטרא דצדיק, וביה קב"ה ושכינתיה אתקרי גאז אדם, דאיהו עמודא דאמצעייתא, ט"ל, ושכינתיה ה'. ובה' איהו אדם. בגין דט"ל הכי סליק בחושפן יו"ד ה"א וא"ו. והאי איהו מוריד הט"ל, לגבי ה"א. קשר דטלית, ח"י עלמין, דקשר קב"ה ושכינתיה בכל סטרין, דבארבע כנפות דטלית.

חלופי גרסאות

ת מוסף גרשת בהן. א ל"ג מן בדיוקנא עד ואתקרי. ב חדר. ג ל"ג אה. ד לר.

מסורת הזהר

ק) (ישעיה מג) לעיל אות רכז צ"ח. ר) (הושע יב) בא סא צ"ש.

קריאת שמע וציצית ותפילין ורצועות

ה"א. שזסו"ה, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ולפיכך, כמראה אדם מלמעלה, זו השכינה, שהיא כצורת עמוד האמצעי, שהוא ת"ת, בד' פנים ובעשר ספירות, שהן אדם, דהיינו עשר אותיות, יו"ד ה"א וא"ו ה"א שבג"י אדם. וד' פנים דאדם, שהם ארבע אותיות הויה הפשוטות. שהם ביחד י"ד אותיות, ובהם נאמר, וביד הנביאים אדמה.

הסולם

רפח) ועוד אתקרי ח"י וכו': ועוד הציצית נקראת ח"י, שהם י"ג חוליות וה' קשרים, מצד הצדיק, דהוא יסוד, שבו, דהיינו ע"י יחודו, נקראים הקב"ה ושכינתו בשם אדם, דהיינו בהויה במילוי אלפין שבג"י אדם, שהוא, העמוד האמצעי, דהיינו ז"א, הוא, יוד הא וא"ו, שבגמטריא ט"ל, ושכינתו הא, ובה"א נשלם השם אדם. משום דט"ל כך עולה בחשבון יו"ד ה"א וא"ו, וזה, הצדיק שנקרא ח"י, מוריד הטל, שהוא, יו"ד ה"א וא"ו אל הה"א שהיא השכינה, שהיסוד הוא קשר הטלית שהוא ח"י עולמות בכל צד, דהיינו ה' קשרים וי"ג חוליות, שמקשר ומיחד קב"ה ושכינתו בכל הצדדים, בארבע כנפות של הטלית. שהם חו"ג ותו"מ.

תפלין

מאמר

ר"צ) ומפרש, כי טלית לבנה, כלומר הטלית בציצית מבחינת הלבן שבה, ולא מבחינת התכלת שבה, הוא לימין מצד החסד. ונאמר עליו, אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות. וכן, והוכן בחסד כסא. חסד עולה ע"ב, הרומו על ע"ב חוליות וקשרים שבטלית, דהיינו ד' פעמים ח"י (כנ"ל אות ונ"ו).

רפז) ואית טלית מסטרא וכו': ויש טלית מצד מטטרו"ן, שהוא טט דמטטרו"ן הכולל ח"י שיש בין הקשרים והחוליות שבכל צד מן הטלית, דהיינו ה' קשרים, כנגד ה' חומשי תורה, וי"ג חוליות, דהיינו י"ג הכריכות שכורכים על הציצית, הן כנגד י"ג מדות הרחמים שבתורה, ונאמר בהן בייג מדות התורה גרשת. שה"ס י"ג מדות הרחמים הנמשכים מי"ג תי"ד דא"א.

רפז) ובגינה אתמר כמראה וכו': ועליה, על המלכות, נאמר, כמראה אדם עליו מלמעלה. דהיינו שהמלכות היא בצורת הת"ת, שהוא תפארת אדם עליו מלמעלה, והיא נקראת בשמו של הת"ת, שהוא, יו"ד ה"א וא"ו (דפו"י דף רכ"ח ע"א)

רעיא מהימנא

קו

רפמ) תפלין משמאלא, הה"ד, *נשבע יי בימינו ובזרוע עזו. בימינו, זו תורה. ובזרוע עזו, אלו תפלין. *הנ"ה בד' פרשין. אדנ"י היכלא לד' אתון, בד' בתי תפלין. קשר של תפלין דיד, דא צדיק ח"י עלמין, דאיהו קשורא דתרוניהו. בזרוע שמאלא. קשר דרישא, דא עמודא דאמצעיתא, דאחיד ביה ידן"ד ו אהנ"ה לעילא, דאינון יחכמ"ה ובינ"ה.

רצ) ק"ש דאיהו תודא באמצעיתא, ואיהו אחיד בין ציצית ותפלין, דכלהו פרשין דציצית ותפלין, אינון פליין ביחודא דק"ש. ומסטרא דעמודא דאמצעיתא, דאיהו טלית ותפלין, דאתמר בהו, *והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך. *ועשו להם ציצית.

רצא) *ש' של תפלין, הלכה למשה מסיני. *ויראו כל עמי הארץ כי שם יי נקרא עליך ויראו ממך. ואוקמוה מאי שם ידן"ד. אלו תפלין שפראש. *ש' של תפלין. תרין שינין שית מאה. *ש' שית דרגין. *ושבע ענפין דתרין

חלופי גרסאות

ה ל"ג מן הרי"ה עד דיד. ו ל"ג אהיה. ז מוסף כתר חכמה.

מסורת הזהר

(*) (ישעיה סב) ויצא ג צ"ג. (ל) (שמות יג) ויהי כ צ"ג. (א) (במדבר טו) שלח אות שט צ"ח ז"ח פד ט"ד ש"ד תק"ח ט"ב ש"מ"ח. (ב) (דברים כח) צו כא צ"ב.

הפולם

מאמר

קריאת שמע וציצית ותפלין ורצועות
הויה אהיה, תנ"ב, המיוחדים ע"י הרעת, שהוא קשר של תפלין דראש. היחוד שבנה"ל, הוא הויה אדני, המיוחדים ע"י היסוד, שהוא קשר תפלין של יד. והיחוד שבחג"ת, הוא הויה אלפים, המיוחדים ע"י ת"ת. וז"ש ק"ש, שה"ס תפארת, דאיהו יהודא באמצעיתא, דהיינו בין יחוד העליון הויה אהיה ובין יחוד התחתון הויה אדני, כי הוא באמצעם בחג"ת. ות"ת ה"ס קו אמצעי, שכולל ימין ושמאל, ע"כ ק"ש היא סוד טלית ותפלין, שטלית בימין ותפלין בשמאל.

רפט) תפלין משמאלא הה"ד וכו':
תפלין הם בחינת קו שמאל, ז"ש נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו. בימינו זה תורה, ובזרוע עזו, זו תפלין. ד' פרשיות שבתפלין הן ד' אותיות הויה אדני, הוא היכל לד' אותיות, שהם ד' פרשיות, בארבעה בתים של התפלין. הקשר של תפלה של יד, הוא צדיק ח"י העולמים שהוא יסוד, שהוא הקשר של שניהם, של הויה אדני, בזרוע שמאלית. הקשר של תפלה של ראש, הוא עמוד האמצעי, דהיינו ת"ת, שמתיתדים בו למעלה הויה אהיה שהם חכמה ובינה. כי ז"א עולה ומיוחד **חכמה בינה**, הנקראות הויה אהיה, ונעשה שם דעת.

רצא) *ש' של תפלין וכו': הש' של תפלין, היא הלכה למשה מסיני. שכתוב, ויראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, והעמידו, מהו שם הויה. הוא תפלין של ראש, והיינו ש' של התפלין הנראות עליהם מבי הצדדים מבחוץ. בי שינין הן שש מאות. ש' הן שש מדרגות חג"ת נה"י, שבז"א, ששין הימנית היא חג"ת, ושין השמאלית היא נה"י. ועם שבעה ענפים שבב' שינין. כי שין הימנית יש לה ג' ראשים, והשמאלית יש לה ד' ראשים, וביחד הם ז' ראשים, ז' ענפים, הרי שלש עשרה, וביחד הם

רצ) ק"ש דאיהו יהודא וכו': קריאת שמע היא היחוד שבאמצע. דהיינו היחוד שבחג"ת. והוא אחוז בין ציצית לתפלין, שציציות מבחינת הלבן שבהו הו לימינו, ותפלין הם משמאל. כי כל הפרשיות של ציצית ותפלין, הן כלולות ביחוד קריאת שמע. ומצד עמוד האמצעי, הוא טלית ותפלין, שנאמר בהם, והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך. ונאמר, ועשו להם ציצית.

פירושו. ג' יחודים הם, היחוד שבחב"ד, הוא (דפו"י דף רכ"ח ע"א * דף רכ"ח ע"ב)

רעיא מהימנא קז
שינין, הא תלת עשר, וכלא תרי"ג. ולית פקודא דלאו איהי שקילא לכל אורייתא.
רצב פגוונא דא, פל מצוה "איהי יהו"ה. ז"ה עם שמ"י שס"ה. ו"ה עם זכרי רמ"ח. ובג"ד פל מצוה איהי שקילא לתרי"ג. והא אוקמוה, שמע ישראל פליל תרי"ג, מסטרא דציצית. ותרי"ג מסטרא דתפלין איהו בכל אַתָּר.
רצג והיו לטוטפות, טטפת: טט, ח"י עלמין, צדיק, לקבליה מטטרון. פת, תפארת. מטטרון סוס דתפארת, דביה פל ספיראן מתלבשין. והכי איהו פגופא לנשמתא. וכד קב"ה אסתלק מניה, אשתאר אלם, לית ליה קול ולא דבור. אשתכת, דקב"ה ושכינתיה איהו קול ודבור. דכל מלאך ומלאך. ובכל קלא ודבור דאורייתא, ובכל קלא דצלותא. ובכל פקודא ופקודא. בכל אַתָּר שולטנותיה בעלאין ותתאין, איהו חיים דכלא, איהו סביל פלא.
רצד ולית אדני פלא ידוד, פגוונא דלית דבור פלא קול. ולית קול פלא דבור. והאי איהו קשוט, בעלא דאצילות. אכל בעלא דפרודא, אית קול פלא דבור. קשר של תפלין שדי, אחיד ביה עילא ותתא. ודא צדיק חי עלמין, אחיד בין קול ודבור.
רצה אדהכי, הא רעיא מהימנא אנדמן לגבי סבא, ואמר סבא סבא, תפלין

חלופי גרמאות

ח ל"ג איהו הוי"ה; איהו כל מצוה. ט ל"ג דאורייתא ובכל קלא. י א"ן. כ ל"ג ביה. ל ביה.

מאמר	הסולם	קריאת שמע וציצית ותפלין ורצועות
הם תרי"ג. כי ז' ענפים ושם מדרגות הם י"ג, והגימטריא של ב' שינין הוא שש מאות. ואין לך מצוה שלא תהיה שקולה כנגד כל התורה. וע"כ נאמר עליה, ודאו כל עמי הארץ כי שם הויה נקרא עליך וגו'.	הם תרי"ג. כי ז' ענפים ושם מדרגות הם י"ג, והגימטריא של ב' שינין הוא שש מאות. ואין לך מצוה שלא תהיה שקולה כנגד כל התורה. וע"כ נאמר עליה, ודאו כל עמי הארץ כי שם הויה נקרא עליך וגו'.	קריאת שמע וציצית ותפלין ורצועות של תפארת, כלומר שהת"ת רוכב עליו. כי במטטרון מתלבשות כל הספירות. שפעם מתלבש בו ת"ת, ופעם יסוד, ופעם מלכות. ופעם שלשתם מתלבשים בו. וכך הוא להם כמו גוף לנשמה. וכשקב"ה מסתלק ממנו, נשאר מטטרון אלם, שאין לו, לא קול ולא דבור. נמצא שהקב"ה ושכינתו הם קול ודבור של כל מלאך ומלאך, והם בכל קול ודבור של תורה, ובכל קול של התפלה, ובכל מצוה ומצוה. ובכל מקומות ממשלתו בעליונים ותחתונים. הוא חיים של הכל. הוא סובל את הכל.
רצב פגוונא דא כ"ג וכו': כעין זה, כמו שבתפלין נרמזו תרי"ג, כך כל מצוה, היא הוי"ה, שנבחנת, אשר י"ה שבה עם שמי עולה שס"ה, מצות לא תעשה. ו"ה שבה עם זכרי, עולה רמ"ח מצות עשה (כנ"ל אות קע"ח). שביחד הן תרי"ג. ומשום זה כל מצוה היא שקולה לתרי"ג. והרי העמידוהו, אשר, שמע ישראל דהיינו ק"ש, הכוללת תפלין וציצית (כנ"ל אות ר"צ) היא כוללת תרי"ג מצד הציצית, כי ציצית בגי' שש מאות, ועם י"ג חוליות שבהן הן תרי"ג. ותרי"ג מצד התפלין, דהיינו בבי' שינין שבהם, כנ"ל בסמוך, וכן הוא בכל מקום.	רצד ולית אדני ב"י וכו': ואין אדני בלא הויה, כמו שאין דבור בלא קול, ואין קול בלי דבור. וזה הוא אמת בעולם האצילות, ששם אין פירוד בין ז"א למלכות שהם קול ודבור. אבל בעולם הפרוד, דהיינו בגי' עולמות ב"ע, יש קול בלי דבור. אבל באצילות הם מיוחדים, וקשר של תפלין שהוא שדי, שהוא יסוד, אחוז בהם למעלה ולמטה. וזה הוא צדיק חי העולמים שהוא אחוז בין קול ודבור. ומיוחדם.	רצה אדהכי הא רעיא מהימנא וכו': בתוך כך הנה נודמן רעיא מהימנא אל הזקן, ואמר

(דפויי דף רכ"ח ע"ב)

רעיא מהימנא

קה

וציצית ופרשת מזוזה, אינון ג' פקודין, פלילן בק"ש. וק"ש פקודא רביעאה. וציצית אדפר ג' זמנין. ובתפלין אדפר ם בהו תרין זמנין אות. ובציצית ז' של תזכרו דצריף להתיז בה. ובמזוזה, שדי מלבר, ידו"ד מלגו.

רצו ופרשיין סתימין ופתיחן אמאי. ושיעור ארפה דציצית ורוחבה, דתקיננו ארף כל הציצית תרין עשר אצבען בגודל. מצנת תכלת, שלישי גדיל, ושני שלישי ענף. ובין קשר לקשר כמלא גודל. וכל חוליא וחוליא תהיה משולשת. והכי תפלין אמאי במוחא. ולקבל לפא. ושיעור רצועתהון אמאי אינון עד לפא לשמאלא. ועד טבורא לימינא. ורצועא דיד עד דיקרוף וישלש תלת זמנין באצבע צרדא.

רצז אלא, ודאי בגד חשוב לאו איהו, אלא שלש על שלש לכל סטרא. אינון תריסר, לקבל ד' בגדי לבן, וד' בגדי זהב, וד' בגדי דכהן הדיוט. ומסטרא דברכת כהן הדיוט קא רמיו, אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך. שלישי גדיל, ושני שלישי ענף, דאיהו ם תכלת.

חלופי גרמאות

ח ל"ג בהו. ו מוסיף ובמזוזה ובתפלין. ח ל"ג בגדי. ט תפארת.

הסולם

מאמר

קריאת שמע וציצית ותפלין ורצועות (מיושב להלן אות ש"א) ולמה כל חוליא וחוליא תהיה משולשת, דהיינו שלש כריכות, (מיושב להלן אות רצ"ח). וכך, תפלין למה הם במוח, ולמה הם כנגד הלב, ושיעור הרצועות למה הן עד הלב בשמאל ועד הטבור לימין (מיושב להלן באות תנ"ו ועי' בת"ז דף ט): ורצועה של יד למה יכרוך וישלש ג' פעמים באצבע האמצעית הנקראת אמה (מיושב להלן באות דצ"ט).

רצז אלא ודאי בגד כבוד וכי: ומשיב, אלא ודאי בגד חשוב אינו אלא אם כן יש לו שלש על שלש לכל צד, מד' צדדים, שהם י"ב. והם כנגד ד' בגדי לבן שהם כנגד ז"א, שהם ד' אותיות הוי"ה. וד' בגדי זהב, שהם כנגד המלכות שהם ד' אותיות אדנ"י. וד' בגדי כהן הדיוט, שהם מסטרו. שמצד ברכת כהן הדיוט רומזים, אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך. ולפיכך התכלת היא שלישי גדיל, דהיינו מקולע, שמכורך על הציצית י"ג חוליות. להיותו כנגד ד' בגדי לבן שהם ז"א. שהוא השורש. ושני שלישים ענף, שצריך להיות נתלה כמו ענפים באילן. פירוש. מיושב בזה, למה אורך הציצית י"ב אגודלין, כי הוא כנגד י"ב מיני כנדים: בגדי לבן שהם ד' דו"א, ובגדי זהב שהם ד' דמלכות, ובגדי כהן הדיוט שהם ד' דמסטרו.

ואמר, זקן זקן, תפלין וציצית ופרשת מזוזה הן ג' מצות הכלולות בק"ש, וקריאת שמע היא מצוה רביעית. שהם כנגד חו"ג תו"מ. כי ציצית ותפלין הם חסד וגבורה (כנ"ל אות רצ) וק"ש היא ת"ת המיוחדת, ומזוזה היא מלכות. וציצית נזכרת ג' פעמים, כנגד ג' קוין. ובתפלין נזכר ב' פעמים אות, שהוא יסוד. כנגד ב' קשרים, קשר תפלה של יד וקשר תפלה של ראש. ובציצית צריכים להדגיש היטב הז' של תזכרה. כי ז' זו, רומזת למלכות, שהיא ספירה הז', וה"ס התכלת שבציצית, שבה תלויה הזכירה (כנ"ל אות נ"ב) ובמזוזה, שהיא מלכות, השם שדי הוא מכתוץ והשם הויה הוא בפנים מפני שיש בה ב' זווגים, זווג החיצון הוא עם יסוד, והפנימי הוא עם ת"ת. כל זה העיר רעיא מהימנא אל הזקן שיבין מעצמו.

רצז ופרשיין סתימין ופתיחן וכי: על שאלות אלו שלפנינו משיב רע"מ, ופרשות סתומות ופתוחות למה. (מיושב להלן באות ש"י) ולמה שיעור האורך של הציצית ורחבה, שתקנו אורך כל הציצית י"ב אצבעות בגודל, דהיינו י"ב גודלין. (מיושב להלן אות רצ"ז) ולמה מצנת תכלת, שלישי גדיל ושני שלישי ענף. (מיושב להלן באות רצ"ז) ולמה בין קשר לקשר שבציצית צריך ריוח כמלא גודל.

(דפו"י דף רכ"ח ע"ב)

ק"ב

רעיא מהימנא

רצח וְכָל חוּלְיָא מְשׁוּלְשֵׁת, כָּל מְשׁוּלְשׁ מְסַטְרָא דְקְדוּשָׁה. תַּהֲיִד קְדוּשָׁה לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. וַיִּשְׁרָאֵל שְׁלִישִׁיה, בְּגִין ׀ דְּוְשְׁלִישִׁים עַל כְּלוּ. דְּצִיצִית מְסַטְרָא דְעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ תְּלִיתָא לְאַבְהָן, וְכָל דְּכָר מְשׁוּלְשׁ, וְהָו יל"י, כָּל תִּיבָה מְשׁוּלְשֵׁת מְסַטְרוֹי. חוּלְיָא כְּלִילָא מִתְּלַת כְּרִיכוֹת מְשׁוּלְשִׁין, דָּא שְׂכִינְתָּא. קְדוּשָׁה לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. ׀ וְאִיהִי מְשׁוּלְשֵׁת בְּעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, כְּלִיל תְּלַת עֲנַפֵּי אַבְהָן, דְּאִינוּן ש' מִן שְׁבַת, שְׂכִינְתָּא בַּת יְחִידָה. ׀ חֲלִיא, תְּכַלַּת שְׁבַצִיצִית.

רצט זַכָּאָה גּוּפָא, דְּהִכִּי אִיהוּ רְשִׁים, בְּשְׂכִינְתָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כְּנַפֵּי דְמַצּוּה. רְשִׁים בְּרַצוּעָא דְאִיהוּ תְּפִלָּה דִּיד, בְּתֵלַת כְּרִיכוֹת בְּאַצְבָּע צְרָדָא. דְּאִיהִי כְּגוּנוּנָא דְחוּלְיָא, כְּרִיכָא בְּתֵלַת כְּרִיכוֹת ׀ בְּאַצְבָּעָא. רְשִׁים בְּקָשֶׁר דְתַפְלִין, כְּלִיל בְּתַרְיִן וְקָשֶׁרִין, סְלָקִין חֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר מְשׁוּלְשִׁין, תַּרְיִן בְּקָשֶׁרָא חַד.
ש שְׁלֶשֶׁה עֶשֶׂר חוּלְיִין, אִית בְּהוּן תְּשַׁעָה וְשְׁלֹשִׁים כְּרִיכּוֹן, כְּחוּשְׁבֵּן ט"ל. וְשְׁלֶשֶׁה עֶשֶׂר חֲלִיין, כְּחוּשְׁבֵּן אָחַד. ׀ סְלָקִין בִּין. ׀ וְהֵאֵי אִיהוּ בֵּן י"ה. עַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא.

ח'ופי גרסאות

פ לאיהי. צ מליא; מליא מן. ק ליג באצבעא. ר כתיב. ׀ דסלקין.

מסורת הזהר

ג (שמות יד) בשלה טז צ"ד.

קריאת שמע וציצית ותפלין ורצועות

שלשה ראשים, שה"ס נה"י. בת מן שבת, רומות על השכינה שהיא בת יחידה. וה"ס חוליא. וה"ס תכלת שבציצית.

רצט זכאה גופא דהכי וכו': אשרי

הגוף, שכך הוא רשום בהשכינה והקב"ה על כנפי מצוה, דהיינו ב"ג חוליות שבמצות ציצית. ורשום ברצועה של תפלה של יד על אצבע האמצעית בג' כריכות, שהיא כמו החוליא, כרוכה בג' כריכות על האצבע. שהוא ג"כ כנגד ג' קוין, כמו בחוליא דציצית. והם י"ג חוליות. ורשום בקשר של תפלין הכולל ב' קשרים, קשר דתפלה של יד וקשר דתפלה של ראש, שהם ג"כ משולש. ועולים חמשה עשר משולשים, כי שני קשרים בקשר אחד, נחשב למשולש, וע"כ הם י"ה משולשים. פירוש. י"ג חוליות שבציצית, הם י"ג משולשים, ועם משולש אחד של רצועה של יד על אצבע האמצעית, הם י"ד משולשים, ועם המשולש שבקשר דתפלין הכולל ב' קשרים בתוכו שהוא כמו קו האמצעי הנחשב למשולש, משום שכולל בתוכו ב' קוין, הם ט"ו משולשים.

ש שֶׁשֶׁה עֶשֶׂר חוּלְיִין וכו': י"ג חוליות משולשות יש בהם ל"ט כריכות, כחשבון טל. ועם עצם י"ג חוליות, שהם כחשבון אה"ד, שהוא

הסולם

מאמר

דמטטרון. גם מיושב למה התכלת שליש גדיל וכו' שלישים ענף. כי שליש הגדיל, הוא כנגד בגדי לבן שהוא ד' דו"א, שהוא השורש. וכו' שלישים ענף, הם כנגד ח' בגדים דמלכות ודמטטרון. שהם ענפיו של ז"א. ולמה המדידה היא בגודלין, ולא בשאר אצבעות מפרש לפנינו (באות ש"א).

רצח וְכָל חוּלְיָא מְשׁוּלְשֵׁת וכו': וכל חוליא צריכה להיות משולשת מג', דהיינו מג' כריכות, הוא מטעם, כי כל משולש הוא מצד הקדושה, שה"ס ג' קוין. ז"ש, קדושה לך יִשְׁלָשׁוּ. וישראל הוא שלישיה. דהיינו כהנים ליום ישראלים. כדי להכניע את השלישים דסטרא אחרא, שנאמר בהם ושלישים על כולה. כי ציצית היא מצד עמוד האמצעי, שהוא ת"ת, שהוא שלישי לאבות, כי האבות הם חג"ת. וכל דבר משולש, שורשו הוא שם ע"ב תבות, המתחיל זה"ו יל"י (כנ"ל בשלח דף נ"א) שכל תיבה משולשת בו מג' אותיות. מצדו החוליא כלולה מג' כריכות משולשות. והחוליא היא השכינה, שה"ס קדושה לך ישלשו, והיא משולשת בעמוד האמצעי, כי מקבלת מעמוד האמצעי ג' קוין שבו, וע"כ היא כלולה מג' ענפי האבות, דהיינו מנה"י שהם ענפי חג"ת הנקראים אבות. והם ש' מן שבת, שיש בה (דפויי דף רכ"ח ע"ב)

קיא

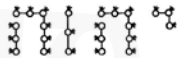
רעיא מהימנא

דלולב. לשית סטרין. תלת נענועין לכל סטר. ועלייהו אתמר, זאת קומתך דמתה לתמר. ודא שיעור קומה, מקוה ישראל בשכינתא, איהו ח"י ארבע זמנין, דאינון ארבע סלקין שבעים ושנים.

שג) ורזא דחיון, קומה דלהון * וגיביהם וגובה להם ויראה להם וגבותם וגו', וגיביהם, ארבע חיון דמרפכתא תתאה. וגובה להם, ד' חיון דמרפכתא מציפתא. וגבותם, ארבע חיון דמרפכתא תליתאה. וכלהו י"ב. ואינון מלאות עינים, סביב לארבעתן, ידוד ידוד ידוד.

שד) ומארי דקומה רשימין בהון בצלותא, באן אתר. אלא כל הכורע כורע בכרוף. וכל הזוקף זוקף בשם. וקיפות ארבעה. וכריעות ד'. הא הקא קא רמזי באלין זקיפות וכריעות, מוליך ומביא למי שד' רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. ואינון שית סטרין, שמים וארץ וד' רוחות. לקבל תלת ברכאן קדמאין, ותלת בתראין, בעושה שלום במרומו ד', פריעה וזקיפא לשמאלא, וכריעה וזקיפא לימינא. והאי איהו נותן שלום לשמאלו וימינו, לשמאל רבו, ולימין רבו.

חלופי גרסאות

א מוסף עינים כגוונא דא.

מסורת הזהר

ה) (שיר ז) משפטים קצ צ"ז ז"ח מד טא שכ"א.
ו) (יתקאל א) צו כט צ"א ח"ג קמג: ת"ז ת"ע קכו:
ז"ח מ טא שכ"ב שכ"ח תק"ח צד ט"ד ש"כ.

הפולם

קריאת שמע וציצית ותפילין ורצועות

עינים סביב לארבעתם. דהיינו מטביב ארבע חיות של מרכבה הג' העליונה. וה"ס הוי"ה הוי"ה הוי"ה. כלומר שה"ס ג' הויות שבה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד. שבהם י"ב אותיות. הויה מלך בסגול, ה"ס מרכבה האמצעית. הויה מלך בפתח, ה"ס מרכבה הג' העליונה. הויה ימלוך. ה"ס מרכבה התחתונה.

מאמר הכריעות והזקיפות

שד) ומארי דקומה רשימין וכו':
ובעלי הקומה רשומים באלו ג' מרכבות בתפילה. באיזה מקום. ומשיב, אלא כל הכורע כורע בכרוף, וכל הזוקף זוקף בשם. ויש ארבע זקיפות וארבע כריעות, דהיינו ב' זקיפות וכריעות בברכת אבות תחילה וסוף וב' זקיפות וכריעות במודים תחילה וסוף. והנה רומז כאן באלו זקיפות וכריעות שמוליך ומביא למי שד' רוחות העולם שלו ומעלה ומוריד למי שהשמים וארץ שלו, דהיינו כמו בלולב, והם ששה קצות, שמים וארץ וד' רוחות, שהם כנגד ג' ברכות ראשונות שהם חג"ת. וג' ברכות אחרונות שהם נה"י. שבהם ח' כריעות וזקיפות

מאמר

סוד ח"י נענועים שבלולב, שאנו מנענעים אותו לשש צדדים, ג' נענועים לכל צד. ועליהם נאמר, זאת קומתך דמתה לתמר. שתמר עולה בע' שנים, שה"ס ז"ס תחתונות שבגוף ששם מתגלה החכמה שה"ס הקומה. ולא בראש כנ"ל. וע"כ נדמה הקומה, שה"ס ג"ר אל התמר, וזהו שיעור קומה, שהוא רק בגוף, שמקוה ישראל שהוא ז"א. משפיע אל השכינה. כי מקוה הוא אותיות קומה. כלומר שקומה זו דגוף משפיע ז"א אל המלכות. ואנו מנענעים הלולב ד' פעמים באמירת הלל, שהם ד' פעמים ח"י. ואלו ארבע פעמים עולים ע"ב. שהשם ע"ב הוא שורש ג' הקוין. שהסו"ה, ויסע ויבא ויט. (כנ"ל בשלח דף נ').

שג) ורזא דחיון קומה וכו':
וסוד החיות, הקומה שלה, הסו"ה, וגיביהם וגובה להם ויראה להם וגבותם וגו'. וגיביהם, הם ארבע חיות של מרכבה התחתונה, שהם ממלכות, וגובה להם, היינו ד' חיות שבמרכבה האמצעית, שה"ס ז"א. וגבותם, הם ארבע חיות דמרכבה השלישית, מבינה, וכולם יחד הם י"ב. וד' חיות של מרכבה הג' הם מלאות (דפו"י דף רכ"ח ע"ב * דף רכ"ט ע"א)

רעיא מהימנא
מי עלמין, קשיר לון, ודא אהדונה, אמן, בכל ברכתא מח"י ברכאן, ח"י זמנין ירוד אינון ע"ב עינין, דנהרין בע"ב גרפין, דאינון ח"י זמנין אדני.
שח ורזא דמלה, וגביהן, וגובה להם, וגבותם. וגביהן: גרפין. וגובה להם: אנפין. וגבותם: דאינון עליהו. מלאות עינים סביב לארבעתן, פלהו מרובעות. וכלא קשוט, ע' אנפין לאורייתא. גרפין, אדני. אנפין, יהה. עינין, אהיה. וסלקין יב"ק בחושפן. אדני, במעשה. ירוד, בדבור. אהיה, במחשבה.
שט בכל עין ועין, שיעור גדול. ודא ו' בינוני. וב' פרקין בגודל, אינון ע"י י'. לקבל חוטמא ו'. לקבל ב' נקבי חוטמא, י' י'. וסלקין יוד הא. ודא וייצר. שיעור דכל מדה ומדה, יוד הא, בכל אתר שלטנותיה, בכל אבר ואבר. וכל אבר, כגון יפרוש כנפיו יקחהו ושאהו על אברתו.
שי לית אבר בכל מרפבתו, דלאו איהו פל אבר בדיוקניה. ובכל

חלופי גרסאות

כ הוי"ה. ל ליג וגבותם. ח וכלא קשוטה. ו ענפין. ס הקביה. ע יוד. פ הוי"ה; י"ה. צ ליג ודא. ק הוי"ה; י"ה. ר ליג כל אבר. ש מלך. ת מרכבה; מרכבתן.

מסורת הזוהר

(ז) (דברים לב) יתרו עב צ"כ תק"ח קט ט"ד ש"א.

הכריעות והוקיפות

יב"ק. שהם ר"ת יחוד ברכה קדושה. השם אדני דומז לבחינת המעשה. והויה לבחינת הדבור. ואהיה לבחינת המחשבה.

שט בכל עין ועין וכו': בכל עין ועין, הוא שיעור אגודל, וזהו ו' בינוני. דהיינו בחינת קו אמצעי שאין בו אלא ב' פרקים. וחסר פרק העליון. כי באגודל אין שם אלא ב' פרקים שה"ס י' י'. כנגד החוטם נקרא האגודל ו', דהיינו ו' בינונית. וכנגד ב' נקבי החוטם שבו, שהם ימין ושמאל שאינם כאחד (כנ"ל אות ש"א בהסולם) הם נקראים י' י'. והו' עם ב' יודין, עולות יוד הא. דהיינו כ"ו. והו' עת וייצר, שיש בתחילת המלה ו' עם ב' יודין, שמורה על שיעור אגודל, שה"ס שלישית החסדים (כנ"ל אות ש"א) שהוא מדת האגודל הוא שיעור של כל מדה ומדה של יוד הא, שהוא ג"ר, בכל מקום שליטתו של הג"ר, בכל אבר ואבר. כלומר בכל אבר יש ראש וגוף, ובמדת הראש שיש באבר שולטת מדת אגודל שהוא חסדים. כל אבר, דהיינו אבר שלם, כגון יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו, שיש שם כנפים, שהם בחינה התחתונה של האבר ששם בחינת אצבע של ג' פרקים. ויש אבר, ששם בחינת אגודל של ב' פרקים. משום שהוא בחינה עליונה שה"ס י"ה שבו.

שי לית אבר בכל אבר וכו': אין אבר בכל מרכבתו, שאינו כל אבר, כלומר אבר שלם

מאמר

בע"ב גרפין, שהם ח"י פעמים ד' אותיות אדני. פירוש. אע"פ שאומר בדבור הסמוך, שכריעות הן ביסוד. היינו מבחינת היחוד כי יסוד דבוק תמיד במלכות, אמנם כריעה, פירושה נפילת המלכות, דהיינו שחטרה ג"ר כדרך הכורע שמרכין ראשו, וצריכים להקימה ולקוף ראשה שה"ס ג"ר. בהשפעת ז"א שנקרא הויה, וע"כ אומר, ד' כריעות באדני, שבה הנפילה, ד' זקיפות בהויה, שבו נמצא כח הזקיפה של המלכות, ח"י עלמין קשיר לון, היסוד הוא המיחדם זכ"ו וכו'.

שח ורזא דמלה וגביהן וכו': וסוד הרבר, וגביהם, וגובה להם. וגבותם, הכתוב בחיות (כנ"ל באות ש"ג) וגביהן פירושו גרפין, שהן מלכות, וגובה להם פירושו אנפין, שהם ז"א. וגבותם, שהם עליהם, שהם בחינת בינה מלאות עינים סביב לארבעתן, שכולן מרובעות בד' אותיות. ולכאורה קשה על מה שאמר שט"ב עינים הוא בז"א. וע"כ אומר, והכל אמת, כלומר, שכל ג' בחינות, שהם גרפין פנים עינים כולן כלולות בז"א, שנקרא אמת, והוא, כי אומרים עין פנים לתורה, הרי שהתורה שהיא ז"א יש בה עינים ויש בה פנים. אלא בפרטות נבחנות הכנפים, שהם אדני שהיא מלכות. הפנים, הם הויה, שהוא ז"א. העינים, הם אהיה, שהיא בינה. ואלו ג' שמות אדני הויה אהיה, עולים בחשבון (דפויי דף רכ"ט ע"א)

רעיא מהימנא**קיד**

אתר אשתכת, ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה. לקבל פנשין פתיחן דתפלין. לקבל תורה. וכד לתא, אינון סתימין פנשין, לקבל אדונדי עליהו. באנפוי וגדפוי.

שיא וקב"ה רשים בישראל לקבליהו, בצלותא למתוי חברים בתדיהו, למכרע בכל גופייהו, בתמני סרי ברכאן דצלותא, לאמלאא עלייהו אמן, ואיהו יאהדונה, בכל אבר ואבר דלהון, ואמר קב"ה, מאן דלא תוי רשים קנמיכו, למתוי כורע בכורף, וזוקף ביהנה, בקומה דגופא, לא ייעול צלותיה בתיכלא דילי, דאיהו אדני. לא תקבלון מלין דליה, על גדפייכו ואנפייכו, דכל מאן דמצלי באדני, ומצרף לידוד אנפין דמלאכין, ופניהם וכנפיהם פרודות לעלא, דלנטלא יאהדונה, במלין דצלותא דנפקין מפומי דבר נש.

שיב וגדול העונה אמן יותר מן המכרף. דלגפי אדני יהוה בצלותא, ופניהם וכנפיהם פרודות. לקבל יהוה באנפין, אדני בגדפין, כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה. אבל פד תור ש"צ צלותא, ועונה אמן, איהו במתברת השנית, מתברין תרין שמקן במתברת השנית. בקדמיתא, מקבילות

חלופי גרסאות

א זקופא. ב ענפין. ג ומלאכין. ד לעילא. ה ל"ג פרודות.

מסורת הזוהר

(ח) (יחזקאל א) לעיל אות קפו צ"צ. (ט) (שמות כה) חיי (שה"ש נט צ"א. י) (שמות כו) ב"ב מו צ"ב.

הכריעות והוקיפות

הייה, ואח"כ ע"י ח"י העולמים מתיחדים ומשתלבים שניהם בסוד יאהדונה"י (כנ"ל אות ש"ז). ואמר הקב"ה אל המלאכים, שהם ד' החיות, מי שאינו רשום לפניכם להיות כורע בכורף, וזוקף בהייה בקומה דגוף, לא תכנסו תפלתו בהיכל שלי שהוא אדני. שלא תקבלו דיבורים שלו על כנפיכם ופניכם. שכל מי שמתפלל באדני ומצרף עמו הייה, שהוא פניהם של המלאכים, דהיינו של ד' החיות, אז נאמר בחיות, ופניהם וכנפיהם פרודות למעלה, בבחינת ג"ד שלהם, כדי לקבל אח"כ יחוד יאהדונה"י, בו"ק שלהם, בדברי התפלה היוצאים מפיו של האדם.

שיב וגדול העונה אמן וכי: וגדול העונה אמן יותר מן המכרף. כי על אדני הייה הנאמרים בסתם תפלת האדם נאמר ופניהם וכנפיהם פרודות, שכנגד הייה הם בפנים, וכנגד אדני הם בכנפים. שה"ס כרוב אחד מקצה מזה, שהוא הייה, וכרוב אחד מקצה מזה, שהוא אדני, שהם פרודות. כי היחוד של הייה אדני בשילוב, לא נעשה בברכות התפלה אלא בתפלת העמידה. אבל כשהשליח צבור חורג

הסולם**מאמר**

שלם, בצורתו, דהיינו בחינת ראש וגוף, כנ"ל בסמוך, ובכל מקום נמצא ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, דהיינו בבחינת הג"ר, של האבר, ששם שולטת מדת אגודל שהימין ושמאל שבקו האמצעי פרודות כנ"ל. והוא כנגד פרשות הפתוחות שבתפלין, שהם כנגד בחינת הג"ר שהן פרודות. לקבל תורה, שהיא ז"א, שהוא ג"ר, דהיינו עיניו ואנפין כנ"ל. וכשהם למטה, בבחי' ו"ק, אז יש זווג בין ימין ושמאל דקו אמצעי, וכן בין ז"א ומלכות שהם ימין ושמאל, ואז הפרשות שבתפלין סתומות, כנגד יאהדונה"י שעליהן, בפנים שלהם וכנפיהם, שהם ז"א ומלכות שהם כאן מיוחדים זב"ז וע"כ הפרשות סתומות. וכאן ופניהם וכנפיהם אינון פרודות, משום שהוא מלמטה שהוא ו"ק. (ומיושבת השאלה דלעיל אות רצ"ו).

שיא וקב"ה רשים בישראל: והקב"ה רושם בישראל כנגד, כנגד אנפין וגדפין דחיות בתפלה, שישראל יהיו חברים עמהם, עם החיות, לכרוע בכל הגוף בח"י ברכות התפלה, כדי להמליך עליהם בכל אבר ואבר שלהם, אמן, שה"ס יאהדונה"י, שבג"י אמן, כי בכריעה ממשיך אדני, ובזקיפה ממשיך (דפוי' דף רכ"ט ע"א)

רעיא מדימנא
 הלולאות אחת אל אחת, בקרשים, דאינון יקשר אצבעאן. אכל באמן, ונהיה המשפן אחר, דביה חוכרות אשה אל אחותה.
שיג תקונא תליתאה וסדר דבורא דצלותא, דביה חיון אשא ממללן. ויהי היא כ"ו וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב. היא איהו נוא דחשמל. דאינון חיון אשא, עתים חשות עתים ממללות. ואינון דחשות לס"ת, בזמנא דדבור נפיק מפי הקורא, איהו חשיב לגבייהו, כאלו מקבלים אורייתא יבטורא דסיני. ובזמנא דאמר איהו אנכי, לא אשתמע קלא, ולא דבורא אחרא ידחיון, אלא דיליה.
שיד כגוונא דא, כד דבורא דא נפיק מפומיה דקב"ה, חיות אש חשות. ובזמנא דשתיק חיות אש ממללות. הדא הוא דכתיב, וכל העם רואים את הקולות, קלין דחיון, דהוו שאגין. ואת הלפידים, דהוו נפקין בדבור דחיון, בכמה מיני נגון קדם מלכא. ואלין דאינון דחשות לס"ת, אינון יבדיוקנדיהו דחיון. ומני לון קב"ה, לאצל לון, כדחיד דמראה אש בית לה.

מטרת הזהר
 (שם) תרומה רעה אות תמב. (ל) יחזקאל (א) יתרו יג צ"ח תק"ה צר ט"ד ש"ג. (ח) (שמות כ) יתרו עו צ"ג.
חלופי גרסאות
 ו קשרי. ז חדר דדבורא. ח ליג וארא כעין חשמל. ט דחשמלים. י ליג בטורא דסיני. כ דחיה. ל מסיף הקולות ואת הלפידים. מ אינון חשות; דאינון חשות. נ בדיוקנין. ס ליג בחדר.

מאמר חזור התפלה, ועונה אמן, שהוא מיוחד ומשלב הויה אדני זה בזה שהם בגי' אמן, וע"כ הוא גדול מן המבורך, כי הוא במחברת השנית, דהיינו בחיבור התחתון דו"ק, שבמחברת השנית מתחברים ב' השמות הויה אדני. מתחילה בחבור הראשון שכנגד ג"ר, היו מקבילות הלולאות אחת אל אחת, על הקרשים, שהם קשר האצבעות, כי קרשים הם אותיות קשרים. הרי שאז אין המשכן אחד. בסוד יאהדונה"י. אבל בחזרת הש"י, שה"ס תפלת העמידה, ועונה אמן, שהוא היחוד יאהדונהי שבגי' אמן, אז, והיה המשכן אחד, כי בו חוברת אשה אל אחותה. הרומזות על הויה אדני. הרי שגדול העונה אמן בתפילת העמידה, יותר מהמבורך בשאר ברכות התפלה.
מאמר עתים חשות ועתים ממללות
שיג תקונא תליתאה וכו': תקון השלישי הוא, סדר דבור התפלה, שבה חיות אש ממללות. וזה הוא, וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב, זה הוא סוד החשמל, שהם חיות אש, עתים חשות עתים ממללות, (כנ"ל דפ"י דף רכ"ט ע"א *) דף רכ"ט ע"ב) ואלו

הסולם עתים חשות ועתים ממללות
 אות דפ"ב) והם סוד הקהל השומע קריאת ספר תורה, שהם חשים לספר תורה, בזמן שהדבור יוצא מפי הקורא, שחשוב אליהם כאלו מקבלים התורה על הר סיני. ובזמן שהקב"ה אמר אנכי, לא נשמע לא קול ולא דבור אחר של החיות אלא שלו. ולפיכך, כיון שהקורא בתורה הוא במקום הקב"ה בסיני, צריך להיות אז חשות.

שיד כגוונא דא כד וכו': כעין זה, שאמרנו באנכי, כן הוא תמיד כשהדבור יוצא מפי הקב"ה חיות אש חשות. כי אז זמן היחוד דקול ודבור, ונפסקת החכמה ומתחילה שליטת החסדים, שז"ס חשות. ובזמן ששתק, דהיינו שעוד אין יחוד בין קול ודבור, אז, חיות אש ממללות. (כנ"ל אות דפ"ב). ז"ש וכל העם רואים את הקולות, היינו קול החיות שהיו שואגות, ואת הלפידים, שהיו יוצאים בדבור החיות בכמה מיני ניגון לפני המלך. שזה היה קודם שהתחיל הקב"ה לדבר. וכשאמר אנכי, היו החיות שותקות ולא נשמע אלא שלו כנ"ל ואלו

רעיא מהימנא

קמז

שמו ועוד אינון דחשות בצלותא בח"י ברכאן, ייעלון בחדר דמרקא דא. ועוד אינון דחשות להלכה, דאתמר ביה, אגרא דשמעתתא סברא, ייעלון בחדר דאיהו היכל דמרקא דא, דאורייתא, עלה אתמר ו הלא כה דברי פאש נאם יי' וכפטיש יפוצץ סלע. ודא סלע דאתמר ביה ו דברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו. אלין דמשתדלין ביה לשמה, נפיק לון מ"א דאורייתא מתיקון, ואתמר בהון, ו תשת העדה ובעירם. ואלין דלא משתדלין ביה לשמה, נפיק לון מים * מרירין, דאתמר בהון * וימררו את חייהם בעבודה קשה: דא קושיא. בתומר: דא קל וחומר. ובלבנים: בלבון הלכה.

שמו תקונא רביעאה וחסשא, * ממראה מתניו ולמעלה ומראה מתניו ולמטה. דבהון שוקי החיות כנגד בלן, ובספירן נצח והוד. מטטרון אות בצבא דיליה, * ואיהו דיוקנא דצדיק. ו דצדיק אות בצבא דלעילא, ומטטרון איהו אות בצבא דלתתא. מטטרון שדי ביה, * והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק.

שיז ורגליהם רגל שרה, דרגלין דמזיקין בלהו עקלתון. ורגליהן, ורגלין

מטרת הזהר
(1) (יומיה כג) יתרו פט צ"ד. (2) (במדבר כ) בשלח קיט צ"ח. (3) (שם) הקסה"ז פו צ"ז. (4) (שמות א) ב"א רכב צ"ב. (5) (יחזקאל א) לעיל אות שג צ"ל ת"ז בהקדמה ו: ז"ח לט ט"ג ש"ז תק"ח צה ט"א שכג. (6) (שם) ח"ג תה: רפח: רצג: ת"ז תכ"א ס: ת"מ פ. תמ"ה פב: ת"ע קיט: קכה: קלא. ז"ח ז ט"ב שכ"ז לט ט"ג שמי"ג סב ט"א ש"א תק"ח קטז ט"ב שליט.

חלופי גרמאות
ע חשות; דנפיק מנייהו דבורא בצלותא רביה חיון ממלך ו אינון דחשות. 9 ביה. 9 ל"ג מרירין. ק איהו. 7 ל"ג דצדיק.
ע חשות; דנפיק מנייהו דבורא בצלותא רביה חיון ממלך ו אינון דחשות. 9 ביה. 9 ל"ג מרירין. ק איהו. 7 ל"ג דצדיק.

מאמר	הסולם	עתיים חשות ועתיים ממלכות
ואלו שהם חשות בזמן קריאת ס"ת הם בצורות אלו החיות, שהן שותקות בזמן דבור של הקב"ה כנ"ל. וצוה הקב"ה להכניס את החיות בחדר דמראה אש בית לה. שה"ס דינים הקשים המתגלים בעת גילוי החכמה (כנ"ל באד"ר אות רי"ט) ודינים אלו תקן הקב"ה שיהיו מסבבים אותם כמו בית להם לשמרם מפני החצונים שלא ינקו מהם.	ותשת העדה ובעירם. ואלו שאין עוסקים בה לשמה יוצאים להם מים מרים, שנאמר בהם וימררו את חייהם בעבודה קשה, והו קושיא. בתומר, זה קל וחומר. ובלבנים, זהו לבון הלכה.	ותשת העדה ובעירם. ואלו שאין עוסקים בה לשמה יוצאים להם מים מרים, שנאמר בהם וימררו את חייהם בעבודה קשה, והו קושיא. בתומר, זה קל וחומר. ובלבנים, זהו לבון הלכה.

שטז ועוד אינון דחשות: ועוד. אינון דחשות בתפלה בח"י ברכות, מפני ששם הוא היחוד, יכנסו בחדר של מראה זה. דהיינו כמראה אש בית לה. דהיינו שזה יהיה שכרם. לעתיד לבא. ועוד. אינון דחשות להלכה. דהיינו ששותקים כדי לשמוע ולהבין ההלכה מפי רבם. שאמרו בה, שהשכר של ההלכה הוא ההבנה. יכנסו בחדר, שהוא היכל המראה הזה, של התורה, שהוא אש, שעליה נאמר הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע. וזהו סלע שנאמר בו ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו, שהוא המלכות. כי אלו העוסקים בתורה לשמה יוצאים להם מי התורה מתוקים, ונאמר בהם (דפו"י דף רכ"ט ע"ב)

מאמר ורגליהם רגל ישראל
שטז תקונא רביעאה והמשאה וכו': תקון הרביעי והחמישי הוא, ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה. שעליהם נאמד שוקי החיות כנגד כולן (כנ"ל בשלח אות רס"ט) והם בספירות נצח והוד. כי נז"ה נקראים מתנים, וממראה מתניו ולמעלה, הוא נצח. וממראה מתניו ולמטה הוא הוד. מטטרון אות הוא בצבא שלו, שהוא צורת צדיק, שהוא יסוד, כי צדיק שהוא יסוד דז"א, הוא אות בצבא שלמעלה, באצילות, ומטטרון הוא אות בצבא שלמטה, בבריאה, מטטרון בו שדי, שהוא בגי' שדי, בו נאמר, והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק.

שיז ורגליהם רגל ישראל: כי הרגלים של המזיקים כולן עקלתון. ורגליהם, דהיינו הרגלים

ק"ו

רעיא מהימנא

דחינו, קדישין, אתמר בהון ורגליהם רגל ישרה, מצד תיה דאיהו ישראל, ישראל כליל תלת חיון, דאתמר בהון האבות הן ש הן המרפכה.

שיח וי"ו וי"ו רגליהם ככף רגל עגל, מסטרא דתיה דאיהו שור. ונוצצים כעין נחשת קלל, מסטרא דנחש בריח דימא. דאיהו סליק לגביה ביבשתא. רצוא, מסטרא דנוריאל, דסליק רצוא. ושוב, מסטרא דשדי. דהכי סליק בחושפון. ואיהו סליק מטטרון.

שיט וכד הוה ישראל שמעין קלא ממזרח, הוה רצין תמן. ולמערב הכי, וכן לדרום ולצפון. אומר קב"ה למלאכי השרת, אלין דנהטין לצלותא דמצוה, ונהטין לפרקא בשבתא, ונהטין למעבד דרעותא דילי, ונתיבין בתיוכתא. קבילו לון בהיכלא דהאי מראה, דכאלין סימנין, אינון חברים בהדיכוכו, אינון דרצין ושבין באורייתא, בדבורא דהלכה, אינון רשימין בהדיכוכו, ואעילו לון בהאי היכלא.

שכ הכי פד מצלין ישראל, מיכאל טאס עלמא בטיסא חדא. וגבריא"ל

חלופי גרסאות

ש ל"ג הן המרכבה. ת אריה וליג מן וקף עד לגביה. א ל"ג דחיה. ב ל"ג סליק. ג מוסף ורהטין למרטה. ד תאוה: רעה. ה ותאבין. ו רצין.

מסורת הזהר

(ר) (שם) שלח אות רע צ"ח, ח"ג ודל ת"ז ת"ח לב: תיע קלא. ז"ח לט ט"א ש"ג.

הסולם

מאמר

רצוא הנאמר בחיות, הוא מצד נוריאל, שהוא בגי' רצוא. ושוב הנאמר בחיות, הוא מצד שדי, כי ושוב בגי' שדי. והוא בגי' מטטרון. כבר נתבאר זה לעיל (ויצא אות ע"א בהסולם ע"ש).

הרגלים של החיות הקדושות נאמר בהן ורגליהם רגל ישרה, שהוא מצד חיה, שהוא ישראל, ישראל כולל ג' חיות שנאמר בהם האבות הן הן המרכבה.

פירושו. כי סוד היושר נמשך מקו אמצעי, שהוא ישר שאינו נוטה לא לימין ולא לשמאל, אלא ישר באמצעם. משא"כ הס"א והמזיקים הם נוטים לצד שמאל, וע"כ הם בעקלתון. וז"ש, ורגליהם רגל ישרה מצד חיה דאיהו ישראל, דהיינו מצד קו האמצעי שנקרא ישראל, ישראל כלי"ג ג' חיון, שהם חג"ת להיותו קו האמצעי. משא"כ הס"א והמזיקים. שאינם חפצים בקו אמצעי, רגליהם עקומות. לצד שמאל. וז"ש, דרגלין דמזיקין כלהו עקלתון.

שיט וכד הוה ישראל וכו': וכשהיו ישראל שומעים קול תורה ותפלה ממזרח היו רצים למזרח, ולמערב כך, וכן לדרום ולצפון. אמר הקב"ה למלאכי השרת, אלו הרצים לתפלה דמצוה, ורצים לשמוע השיעור בשבת, ורצים לעשות רצוני ותזורים בתשובה, קבלו אותם בהיכל של מראה הון, דהיינו בהיכל נצח והוד. כי בסימנים אלו, שהם רצים לתורה ומצות, ושבים בתשובה, דהיינו רצוא ושוב, הם חברים עמכם. כי הם רצים ושבים בתורה, כמו החיות שהם רצוא ושוב, בדבור הלכה, והם רשומים עמכם, הכניסו אותם בהיכל הזה.

שיח וכף רגליהם ככף רגל עגל: משום שהם מצד החיה שנקראת שור. שה"ס קו השמאל, ע"כ כף רגל עגל להם. ונוצצים כעין נחשת קלל, היינו מצד נחש בריח שבים. העולה אליו ביבשה. דהיינו שעולה להלחם עם הנחש שביבשה, ונחש ונחשת הם זכר ונקבה, שבגנה, וע"כ נאמר ונוצצים כעין נחשת קלל. דהיינו מצד הנחש המאיר בהם.

(דפו"י דף רכ"ט ע"ב)

שכ הכי פד מצלין וכו': כך כשישראל מתפללים, מיכאל מעופף העולם בעפיפה אחת, וגבריא"ל מעופף בב' עפירות, וכשהדבור יוצא מישראל בהלכה, בתפלה, ובכל מצוה, שהשכינה שם, הם רצים אליה אל השכינה, ושבים עמה עם השכינה, בשליחות אדונם. ליחודה עם הויה. ובכל

קיה

רעיא מהימנא

טאס בתרין טאסין. וכד נפיק דבורא מישראל, בהלכה, בצלותא, ובכל פקודא דשכינתא תמן. אינון רצין לגבה, ושכינ ביה בשליחות מאריהון. ובכל אתר דשמעין קלא דאורייתא, דתמן קב"ה, אינון רצין לגבי ההוא קלא, וותייבין ביה בשליחותא דמאריהון. דבכל קלא דשם ידו"ד לית תמן, בדבורא דלית תמן אדני, לא רצין ושכינ תמן. ובג"ד, ורגליהם רגל ישראל, פי ישרים דרכי ידו"ד, באתר דידו"ד תמן, איהו דרך ישראל. ואי לית תמן ידו"ד, לאו איהו דרך ישראל.

שכא ועוד רגליהם רגל ישראל, אמרו מארי מתניתי, דמאן דמצלי, בעי לתקנא רגלוי בצלותיה, כמלאכי השרת. ככף רגל עגל, למתני רשים בהדיהו. וכגין דא, אוקמוה רבנן, המתפלל צריך לכוון את רגליו, שגאמר וכף רגליהם ככף רגל עגל. ואמר קודשא בריך הוא, אלין דאינון רשימין בצלותיהו קכי, לכוון רגלוי פוטייכו, אפתחו לון תרעי היכלא, לאעלא במראה דא.

שכב תקונא שתיתא, ראייתי כמראה אש, הכא ראייה ממש. אמר קב"ה, מאן דנייעול בתיורו דא, ויהא בצלותיה לביה לעילא, לשם ידו"ד, ועינוי לתתא בשמא דאדני, תיעלון בהיכלא דא, כגוונא דמלאכין, וגביהן לעילא, ויראה להם לתתא, לקבל שכינתא דאייתי יראת ידו"ד.

שכג ובראייה ושמיעה וריחא ודבור, שריא ידו"ד. בעשייה, במשוש, שמוש, הלוך, שריא אדני. ודא ראייה, דאור ונר, דאתמר ביה ותורה אור.

מסורת הזהר (הושע יד) משפטים ח צ"צ, ט (יחזקאל א) לעיל את שייג צ"ל זיה מא ט"א שכי"ה, א (משלי ו) תרומה רלו צ"צ.
ח' ותיבין, ח בחיה. ט מוסף ונר דאורייתא.
ה'לופי גרמאות

מאמר ובכל מקום ששומעים קול תורה שהקב"ה שם, הם רצים אל קול ההוא, ושבים בו בשליחות אדונם. ובכל קול שאין שם הוי"ה, ודבור שאין שם אדני, אין מיכאל וגבריאל רצים ושבים שם. ומשום זה ורגליהם רגל ישראל. כי ישרים דרכי הוי"ה. במקום שיש שם הוי"ה, שה"ס קו האמצעי, שם הוא דרך ישראל (כנ"ל אות ש"ז) ואם אין שם הוי"ה, אינו דרך ישראל.

שכא ועוד. רגליהם רגל וגו': ועוד. רגליהם רגל ישראל. אמרו בעלי המשנה, שמי שמתפלל צריך לתקן את רגליו בתפלתו כמלאכי השרת. דהיינו שרגליו תהיינה ישרות. ככף רגל עגל, היינו להיות רשום עמהם כך. ומשום זה העמידו חכמים, המתפלל צריך לכוון את רגליו. שנאמר וכף רגליהם ככף רגל עגל. ואמר הקב"ה למלאכי השרת, אלו שהם רשומים בתפלתם כך, שיכוונו רגליהם כמותכם, פתחו (דפו"י דף רכ"ט ע"ב)

הסולם להם שערי ההיכל לכנס במראה זו. של נצח והוד.

מאמר ראייה שמיעה ריח ודבור

שכב תקונא שתיתא: תקון הששי. ראיתי כמראה אש. מה שאומר כאן ראיתי, שלא נאמר זה עד עתה, הוא משום שכאן ראייה ממש, אמר הקב"ה מי שיכנס במראה הזו, ויהיה בתפלתו, לכו למעלה לשם הוי"ה, ועינוי למטה בשם אדני תכניסוהו בהיכל הזה. שהוא כעין המלאכים, שכתוב בהם, וגביהם למעלה, בהוי"ה, ויראה להם, למטה, שהיא כנגד השכינה, שהיא יראת הוי"ה.

שכג ובראייה ושמיעה וריחא וכו': ובראייה שמיעה ריח ודבור שורה הוי"ה, כי ראייה שמיעה הו"ה, ריח ודבור הו"ה. בעשייה, במשוש, שמוש, והליכה, שורה אדני. וראיה זו, היא ראייה שבאור ושבר, שנאמר ביה

קיט

רעיא מהימנא

ריקא דקֶרְבָּנִין, דאינון צְלוֹתִין, דבור באורִייתָא, דבור בצְלוֹתָא. וְעֲשִׂייה דמְצוֹה, וְשְׁמוּשׁ דִּילָהּ, וּמְשׁוּשׁ דִּילָהּ, וְהַלּוּף דִּילָהּ. וְרֵאֵייה וְשְׁמִיעָה, דלית תַּמָּן אורִייתָא וּמְצוֹה, קב"ה וְשְׁכִינְתֵיהּ לֹא שְׂרָא תַּמָּן. דקב"ה יִשְׂרָא בְּרֵאֵייה, וְכֵן שְׁכִינְתֵיהּ, דְּאורִייתָא וְתוֹרָה אור, שְׁכִינְתֵיהּ רֵאֵיהּ דִּילֵיהּ יְדוּד בַּמְרָאָה אֵלֵינוּ אֲתוּדַע, בְּשְׁכִינְתֵיהּ.

שכד בְּמַחְשְׁבָה מְלָגוּ בִּינָה, בְּן זָה. יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשְׁבָה. וְהִתְהוּר חֲכָמָה, לְחַפְיָמָא בְּרֵמִיזָא. חֲכָמָה עָלָה בְּמַחְשְׁבָה דֵּאִיהּ בִּינָה, מַחְשְׁבָה וְהִתְהוּר פְּלָא חַד. חֲכָמָה לֹא אֲשַׁתְּמוּדַע אֱלָא בְּבִינָה, וּבִינָה פְּלַב. וּבְגִין דָּא, מַחְשְׁבָה פְּלַב, הִתְהוּר פְּלַב.

שכה וְכֵן אורִייתָא ס"ת. מְצוֹה * לְשְׁמוּעָה. וְכֵן בְּחוּטְמָא, רִיחַ נִיחוּחַ * לְהִתְנָה. שְׁכִינְתָא אִיהִי קֶרְבֵּן דִּילֵיהּ, עוֹלָה דִּילֵיהּ, וְצְלוֹתָא אִיהִי פְּקָרְבָּן, וְכָרִיחַ נִיחוּחַ סְלִיקַת לְגַבְיָהּ, וְאֲתַקְרִיבַת לְגַבְיָהּ בְּצְלוֹתָא, * וְהָכִי בְּדָבוּר, * הֲלֹא כֹה דְּכָרִי פְּאֵשׁ נָאִם יְרִוּד. ה' שְׁכִינְתָא, דְּבוּר דִּילֵיהּ.

חלופי גרמאות

י ל"ג שריא. כ ל"ג שכינתיה; מוסיף קב"ה במראה אליו אתודע שכינתיה. ל ל"ג מן הרהור עד דאיהו. ח שכינתא להוי"ה. 1 בגלותא. ס ותרי.

מסורת הזהר

(ב במדבר יב) וישב כו צ"ב. ג (ירמיה כג) לעיל אות שטו צ"ג.

ראיה שמיעה ריח דבור

החכמה נודעת שם ואין שם אלא חסדים בלבד. כי החכמה שבימין היא רק חסד (כנ"ל אות ר"ו) ולפיכך נבחרת כבלתי נודעת. כי באור"א אין ה' יוצאת מאויר. (כנ"ל ב"א דף רנ"א ד"ה נחית) משא"כ הבינה, ה"ס ישסו"ת, שבהם ה' יוצאת מאויר, והחכמה נגלית בה בקו שמאל שלה. וה"ס לב (כנ"ל אות ר"ו) וע"כ היא נודעת, ונבחן, שהחכמה במקומה היא נעלמת, שאינה שם אלא חסד, אלא היא נמשכת לבינה, ושם היא נודעת. וז"ש, הרהור חכמה, לחכימא ברמיזא כי החכמה במקומה היא כמו הרהור בלתי מושג, שעוד לא בא לידי גילוי מחשבה. חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה, כי במקום בינה החכמה נודעת ולא במקומה עצמה, וז"ש, ובגין דא מחשבה בלב, הרהור בלב, כלומר, שאפילו הרהור אינו במקום החכמה, אלא במקום הבינה הנקראת לב. ששם יש ימין ושמאל חכמה ובינה, שהחכמה הרהור והבינה היא מחשבה.

שכה וְכֵן אורִייתָא ס"ת וכו': וְכֵן יֵשׁ שְׁמִיעָה בתורה, כי מצוה לשמוע קריאת ספר התורה. וכן בחוטם, יש ריח ניחוח להוי"ה. השכינה היא קרבן של הויה, העולה שלו. והתפלה

הסולם

מאמר

בה ותורה אור. ריח, הוא הריח של הקרבנות, שהם תפלות. דבור הוא בתורה, דבור הוא בתפלה. ועשייה הוא של מצוה. ושמוש של מצוה. ומשוש שלה. והליכה שלה. וראיה ושמיעה, שאין שם תורה ומצוה, הקב"ה ושכינתו אינם שורים שם. כי הקב"ה שורה בראיה, שה"ס חכמה, וכן שכינתו. כי התורה היא ותורה אור, וראיה שלו היא השכינה, כי אין החכמה נגלית אלא במלכות (כנ"ל ב"א דף רע"ו ד"ה ועוד), כי הויה, שהוא ז"א, אמר, במראה אליו אתודע, שהיא השכינה. שהיא מראה שלו.

שכד בְּמַחְשְׁבָה מְלָגָאוּ בִּינָה וכו': הַמַּחְשְׁבָה, שהיא בפנים החושים רשר"ד, היא בינה, שהיא אותיות בן י"ה, משום שישראל שה"ס ז"א, שנקרא בן, עלה במחשבה, שה"ס י"ה הרהור, הוא חכמה. כי לחכם די הרמוז, דהיינו הרהור מטרם שבא למחשבה מתוקנת. חכמה עלתה, במחשבה, שהיא בינה. כי מחשבה והרהור הכל אחד, משום שהחכמה אינה נודעת אלא בבינה, ובינה בלב. ומשום זה מחשבה היא בלב והרהור הוא בלב.

פירושו. החכמה שבימין ה"ס אור"א, שאין (דפו"י דף רכ"ט ע"ב *) דף ר"ל ע"א

קב

רעיא מהימנא

שכו פגוונא דשכינתא, איהי מראה דיליה, שמיצה דיליה, ריח ניחח דיליה, דבור דיליה, ברישא. הכי איהו בדין, עשיית מצוה דיליה, בגופא פריעא דיליה. בצלותא וקיפא דיליה, בצלותא עמידה דיליה, דאיהו דקיימא * קמיה בכל אתר, וכרעת לגביה, ואתנפלת לרגלוי בנפילת אפים, למשאל מגיה רחמים על בנהא, איהי ענוה לגביה, ואית לה בשת פנים * מיניה.

שכז ולא כשפחה בישא, לילית, חצופה בלא ענוה, לית לה בשת פנים, אימא דערב רב, ובגין דא אמר שלמה, אשת חיל עטרת בעלה וכרקב בעצמותיו מבישה. דשכינתא איהי מטרוניתא, שפחה דילה לילית, לית לה ענוה, ולא בשת אנפין מקב"ה. ויהי * בנהא ערב רב, וקב"ה עתיד לאעפרא לה ולבנהא מעלמא, * דממזרים אינון מבני ט' מדות, אסנ"ת * משגח"ת, ממזרי דרבנן.

שכח וכן שכינה איהי שמוש דקב"ה, יחוד דיליה בצדיק חי עלמין. ואיהי הליכה דיליה, * צדק לפניו יהלך, למעבד רעותיה. * ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יוצאת, רהיטת לגביה, למעבד רעותיה. * בראיה, בשמיצה, בריחא, בדבור, בעשיה, בגופא, בשמוש, בהלוח, בכל אבר, איהי מצוה לשמשא ליה, ולמעבד רעותיה.

מסורת הזהר

טו ל"ג דיליה. פ מוסף דאיהו מזליה. צ עמיה. ק ל"ג מניה. ר הכי. טו ל"ג בנהא. ת דחמורים. א משגח"ע; בדפו"י כתבו ר"ת אנוסה שנואה נידוי תמורה מורדת [מריבה] שכורה גרושת הלב חצופה ערכוביא [תערוכות]. ב ל"ג מן בראיה עד סוף האות.

חלופי גרסאות

מאמר

הסולם

ראיה שמיצה ריח דבור

והתפלה היא כקרבן. שעי הקרבן או התפלה עולה השכינה אל הוי"ה כריח ניחוח אליו, ונקרבת אליו בתפלה. וכך בדבור כתוב, הלא כה דברי כאש נאם הוי"ה. ה' אחרונה דהוי"ה, שהיא השכינה, היא הדבור שלו.

שכו כגוונא דשכינתא איהי וכו': כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיצה שלו, ריח ניחוח שלו, דבור שלו, בראש, כך היא בדיים, היא עשית מצות שלו, בגוף היא כריעה שלו, בתפלה היא זקיפה שלו, וכן בתפלה היא עמידה שלו. שקבלת ג"ד נקראת זקיפה ועמידה. כנ"ל. כי היא עומדת לפניו בכל מקום, וכורעת אליו, ומתנפלת לרגליו בנפילת אפים לבקש ממנו רחמים על בניה. היא ענוה אליו, ויש לה בשת פנים ממנו.

שכז ולא כשפחה בישא וכו': ולא כשפחה הרעה שנקראת לילית שהיא חצופה, שאין לה ענוה, ואין לה בשת פנים, היא האם של ערב רב. ומשום זה אמר שלמה, אשת

דפויי דף ר"ל ע"א

ובנהא

קכא

רעיא מהימנא

שכט וּבְנֵהָא, הָכִי אֵינּוֹן בְּדִיּוֹקְנֵהָא, בְּנֵי עֲנוּהָ, בְּנֵי בִשְׁת אַנְפִּין, כְּלָהּוּ כְּמִדּוֹת דִּילָהּ. וּבְגִין דָּא מְנֵי קב"ה לְמִשְׁהָ, וְאִתְּהָ תַחֲזָה מְכַל הָעַם אַנְשֵׁי חִיל יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֲמַת שׁוֹנְאֵי כְּצַע. אַנְשֵׁי חִיל, מַסְטְרָא דִּימִינָא דְאַבְרָהָם, דְתַמְנָן רְאִיָּה דְאוֹרִיָּתָא, מִימִינּוּ אֵש דַּת לְמוֹ. יִרְאֵי אֱלֹהִים, מַסְטְרָא דִּיצְחָק, דְתַמְנָן שְׂמִיעָה, דְאָמַר חֲבִיקוּק נְבִיאָהּ מִי שְׂמִיעָתִי שְׂמַעְךָ יִרְאֵתִי. אַנְשֵׁי אֲמַת, מַסְטְרָא דִּיעֻקְבָּ, דְתַמְנָן רֵיח נִיחַח לִידּוֹד, בְּחוּטְמָא. שׁוֹנְאֵי כְּצַע, מַסְטְרָא דְדַבּוּר, סְמְכָא רְכִיעָא, דְאָדָם הָרְאשׁוֹן, דְאִתְחַבְרַב בְּאַבְרָהָם. תְּלַת חִינּוֹן אֵינּוֹן, אַרְיָה שׁוּר נֶשֶׁר, בְּרְאִיָּה שְׂמִיעָה רִיחָא, אָדָם בְּדַבּוּר.

של וְשִׁמְתָ עֲלֵיהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים, מַסְטְרָא דְאֵת א'. וְשְׂרֵי מְאוֹת, מַסְטְרָא דְאֵת ד', ד' מְאוֹת שְׁנָה דְאַשְׁתַּעֲבִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַצְרַיִם. שְׂרֵי חֲמִשִּׁים נ'. וְשְׂרֵי עֶשְׂרוֹת י'.

שלא יִשְׂרָאֵל בְּאֵינּוֹן מִדּוֹת אֲשֶׁתְּמוּדְעוֹן, דְאֵינּוֹן בְּנוֹי דְקב"ה וְשִׁכְנִיתִיהּ. לְמַהוּי בְּהוֹן אַנְשֵׁי חִיל, כְּגוֹן אֲשֶׁת חִיל עֲטָרַת בְּעֻלָּהּ, מְאָרִי דְחֶסֶד. יִרְאֵי אֱלֹהִים. אַנְשֵׁי אֲמַת, וְלֹא אַנְשֵׁי שְׂקָר, דְכְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא יִדְבְּרוּ כִזָּב וְלֹא יִמְצָא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תְּרִמִּית. וְשׁוֹנְאֵי כְּצַע, כְּב"נ שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ. וְלֹא כְּעַרְב רַב בְּנוֹי דְשִׁפְחָה בִּישָׂא, דְאֵינּוֹן כְּחוּרָא דְכָל אַרְעָא קְנַמִּיהּ. הַה"ד וְנִחַש עֶפְרָא לְחֻמוֹ, וְדַחִיל לְמַשְׁבַּע מַעֲפָרָא, דְדַחִיל דְתַחֲסַר לִיהּ. וְהָכִי מְאָרִי כְּצַע. דְלֹא שְׂבַעֲיָן מְכַל מְמוֹן דְעֻלְמָא.

ח'לופי גרסאות

ג ערוה, ד רריה ול"ג מסטרא דיעקב דתמן ריח. ה מסיף במצרים ברלות דאורייתא.

מסורת הזהר

(ז שמות יח) יתרו מה צ"א. ח (דברים לג) ויצא ג צ"ה. ט (חבקוק ג) בהר יג צ"ה. י (צפניה ג) אורא ובא פט צ"ט. כ (ישעיה סה) פקודי רפו צ"מ.

הסולם

מאמר
שכט וּבְנֵהָא הָכִי אֵינּוֹן וכו': ובניה של השכינה, שהם ישראל, הם גם כן בצורתה, שהם בני ענוה, בני בשת פנים כולם כמו מדות שלה. ומשום זה, צוה הקב"ה למשה, ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי כצע. אנשי חיל מצד ימין, שהוא אברהם שהוא חסד שנעשה חכמה. כי בעת גדלות דז"א, עולים חג"ת ונעשים חב"ד. כנודע. ששם הראייה של התורה, מימינו אש דת למו. יראי אלקים הוא מצד יצחק, שהוא גבורה שנעשתה בינה, ששם שמיעה. שאמר חבקוק הנביא ה' שמעתי שמעך יראתי. אנשי אמת, מצד יעקב, שהוא ת"ת שנעשה דעת, ששם ריח ניחוח להוי"ה, בחוטם. שונאי כצע, מצד הדבור, שהוא מלכות, עמוד הרביעי, שהוא בחינת אדם הראשון שנתחבר באבות, ונחשב להם למלכות (כנ"ל ויחי אות תת"ג) והמלכות נקראת **אדם**, כי ג' חיות, הם **אריה** (דפו"י דף ר"ל ע"א)

של וְשִׁמְתָ עֲלֵיהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים: היינו מצד אות אֲלָף, דאדני. ושרי מְאוֹת, היינו מצד אות ד' דאדני, שה"ס ד' מְאוֹת שנה שנשתעבדו ישראל במצרים. שרי חֲמִשִּׁים, היינו ג' דאדני. ושרי עֶשְׂרוֹת, היינו י' דאדני.

שלא יִשְׂרָאֵל בְּאֵינּוֹן מִדּוֹת וכו': ישראל ניכרים באלו המדות שהם בניו של הקב"ה ושכינתו, שיהיה בהם אנשי חיל, דהיינו כמו אשת חיל עטרת בעלה, שהם בעלי חסד. כנגד חסד דז"א. יראי אֲלָפִים, כנגד גבורה דז"א. אַנְשֵׁי אֲמַת, כנגד ת"ת דז"א, ולא אנשי שקר. כי בני ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפייהם לשון תרמית. ושונאי

מאמר
שכט וּבְנֵהָא הָכִי אֵינּוֹן וכו': ובניה של השכינה, שהם ישראל, הם גם כן בצורתה, שהם בני ענוה, בני בשת פנים כולם כמו מדות שלה. ומשום זה, צוה הקב"ה למשה, ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי כצע. אנשי חיל מצד ימין, שהוא אברהם שהוא חסד שנעשה חכמה. כי בעת גדלות דז"א, עולים חג"ת ונעשים חב"ד. כנודע. ששם הראייה של התורה, מימינו אש דת למו. יראי אלקים הוא מצד יצחק, שהוא גבורה שנעשתה בינה, ששם שמיעה. שאמר חבקוק הנביא ה' שמעתי שמעך יראתי. אנשי אמת, מצד יעקב, שהוא ת"ת שנעשה דעת, ששם ריח ניחוח להוי"ה, בחוטם. שונאי כצע, מצד הדבור, שהוא מלכות, עמוד הרביעי, שהוא בחינת אדם הראשון שנתחבר באבות, ונחשב להם למלכות (כנ"ל ויחי אות תת"ג) והמלכות נקראת **אדם**, כי ג' חיות, הם **אריה** (דפו"י דף ר"ל ע"א)

קכב

רעיא מהימנא

שלב) ובג"ד אוקמוה מארי מתניתין, לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. בגין דקב"ה איהו סתים בסתרי התורה, במאי אשתמודע. במצות, דאיהי שכנינתיה, דאיהי דיוקניה. פגוונא דאיהו ענו, שכנינתיה ענוה. איהו חסיד, ואיהו חסידה. איהו גבור, ואיהי גברת על כל אומין דעלמא. איהו אמת, ואיהי אמונה. איהו נביא, ואיהי נביאה. איהו צדיק ואיהי צדקת. איהו מלך, ואיהי מלכות. איהו חכם, ואיהי חכמתא. איהו מבין, ואיהי תבונה דיליה. איהו פתח, ואיהי עטרה דיליה, עטרת תפארת. ובג"ד אוקמוה רבנן, כל מי שאין תוכו פכרו אל יפנס לבית המדרש. פדיוקנא דקב"ה, דאיהו זתוכו ושכינתא פרו, איהו תוכו מלגו, ואיהי פרו מלבר. ולא אשתניאת איהי דלבר, מההוא דלגו, לאשתמודעא דהיא אצילותיה, ולית אפרשותא תמן כלל, דמבית ומחוץ תצפנו.

שלג) ובגין דאיהו ידוד, סתים מלגיו, לא אתקרי אלא בשכינתיה, אדני. ובגין דא אמרו רבנן, לא פשאני נכתב אני נקרא, בעוה"ז, נכתב אני בידו"ד, ונקרא אני באדני"י. אכל בעוה"ב, נכתב בידו"ד, ונקרא בידו"ד. למתני רחמי מפל סטרא ובגין דא מני קב"ה למלאכי השרת, מאן דלא יהא תוכו פכרו, יבכל אברין פנימאין וחצונין, לא ייעול בהיכלא דא. ובגין דא אמר קרא, הוצור תמים פעלו. תמים תהיה עם יי' אלהיך.

מסורת הזהר
(7) (שמות כה) תק"ח קכ ט"ג שלי"ה. (ח) (דברים לב) (שם יח) וישלח יב צ"ח ז"ח כז תולדות לו צ"ה. (י) (שם יח) וישלח יב צ"ח ז"ח כז ט"ג ש"א.

הסולם
ראיה שמיעה ריה דבור
שאין תוכו כברו, אל יכנס לבית המדרש. דהיינו כצורתו של הקב"ה, שהוא תוכו ושכינתו ברו, הוא תוכו בפנים, והשכינה ברו מבחוץ, ולא נשתנתה היא שמבחוץ, מאותו שבפנים, שתהיה נודעת שהיא אצילות שלו, ואין פירוד שם כלל, שז"ס מבית ומחוץ תצפנו.

מאמר
ושונאי בצע, כנגד מלכות, כאדם השמח בחלקו. ולא כערב רב בניה של שפחה הרעה, לילות, שהם כנחש שכל הארץ לפניו, כ"ש ונחש עפר לחמו, ועכ"ז הוא ירא לאכול העפר לשובע, כי ירא אולי תחסר לו. וכך הם אנשי בצע שאין להם שובע מכל הכסף שבעולם.

תקונא

רעיא מהימנא

קבג

ש'לד) תקונא שביעאה, כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם. אמרו רבנן, מן וארא עד כמראה הקשת הן הן מעשה המרפכה. ואמרו חכמים, פשהיה ר"ע דורש במעשה מרפכה, יגדה אש מן השמים, וסבכה האילנות. והיו מתקבצין מלאכי השרת כבמזמוטי חתן וכלה. בגין דלית חודא וקשווא ומרפכה, לשם דגיד באדנ"י, אלא בצדיק. דאיהו קשת, דביה מרפכתא שלימתא דלעילא, יאהדונה"י.

ש'לה) שכניתא איהי מעשה בראשית, ואוקמוה, אין דורשין במעשה בראשית בשנים. בגין דענפין דאילנא, אינון פרודות מלמעלה בכנפי חינו, דגיד לימנא, אדנ"י לשמאלא. חתן לימנא, פלה לשמאלא. פד אתיין לה לחופה, בכמה מיני נגונא, צריכין ישראל לאתערא לון לתתא, בשירות ותשבחות, בכל מיני נגונא בצלותא, הא קא אתיין לחופה.

ש'לו) וצריכין ישראל למיהב קדושין לכלה. מחתנא, בקשווא דתפלה דיד, למנהי קשירא ליה, ולעטרך לון בתפילין דרישא, דאיהו פאר, הה"ד, פארך חבוש עליך. ותלת פריכין דרצועה, לקבל ג' קדושות, דאינון קדוש קדוש קדוש, וקדושה לך ישלשו. וצריך לכרכא לון בשבע ברכאן, דאינון שבע ברכות דק"ש, בשחר שמים לפניה ואחת לאחריה. וכערב שמים לפניה ושמים לאחריה.

מסורת הזהר

(1) יחזקאל (א) נח זה צ"ג. (2) (שם) יתרו עט צ"צ. (3) יחזקאל (כז) ת"ז ת"ע קל: בהשמטות ת"ו קמ"ד: תק"ח קא ט"ג ש"י.

חלופי גרסאות

ל ירד מן החמור וירדה. ח במזמוטי. ו דאיהו. ס יאהדונה"י דלעילא. ע ל"ג שכנתא. פ צריכין. צ בחתנא בקשוור דיד ול"ג בתפלה. ק ל"ג דרישא. ד מסיף רצועה קדושה. ו באינון.

מאמר

מאמר קשת תפלין ציצית תכלת לבן וק"ש
ש'לד) תקונא שביעאה וכו': תקון השביעי, הוא, כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם. אמרו חכמים, מן וארא והנה רוח טערה וגו' עד כמראה הקשת. הן הן מעשה מרכבה. ואמרו חכמים, כשהיה רבי עקיבא דורש במעשה מרכבה, ירדה אש מן השמים, וסבכה האילנות, והיו מתקבצים מלאכי השרת ככתענוגי חתן וכלה. כי המרכבה ה"ס יחוד הויה אדני, שה"ס חתן וכלה. וע"כ נשלם מעשה מרכבה בפסוק כמראה הקשת. משום שאין יתור וקשר ומרכבה לשם הוי"ה באדנ"י, אלא על ידי צדיק, שהוא יסוד הנקרא קשת. שבו המרכבה שלמעלה, שהיא יאהדונה"י, שלמה.

הסולם

קשת תפלין ציצית תכלת לבן וק"ש
דורשין במעשה בראשית בשנים (חגיגה יא): משום שענפי האילן, שהם החיות, הם פרודות מלמעלה בכנפי החיות, (כנ"ל אות ש"ב) הויה לימין, ואדני לשמאל. כי ז"א ה"ס חסדים שבימין והמלכות ה"ס שמאל, בלי יחוד זב"ז, ונמצא שהחתן הוא לימין, והכלה היא בשמאל. וכשמביאים אותה לחופה (וע"י תרומה אות קכ"ו) בכמה מיני נגון, צריכים ישראל לעורר אותם מלמטה, אל היחוד, בשירות ותשבחות בכל מיני נגון בתפלה, כי הנה הם באים לחופה. דהיינו אל היחוד (כמ"ש שם).
ש'לו) וצריכין ישראל צביהב וכו': וישראל צריכים לתת טבעת קדושין מן החתן אל הכלה, בקשר של תפלה של יד, שתהיה השכינה קשורה לז"א. ולעטרם בתפלה של ראש, שה"ס להמשיך להם מוחין דג"ר. שהוא פאר. שנאמר פארך חבוש עליך. וג' כריכות של

ש'לה) שכניתא איהי מעשה וכו': השכינה היא מעשה בראשית. והעמידו, אין (דפו"י דף ר"ל ע"א *) דף ר"ל ע"ב)

קבד

רעיא מהימנא

שלז) וכלה בחופה, דאיהי בדיוקנא דכנפי א מצנה, בציציות מוזהבות, ותכלת ולבן, כפסא דין וכסא רחמים, פליל דא בדא. וכמה קשרים וחליין, סתרגיה. בכמה מרגלאן ואבנין יקירין, מליין סגולות, סחרין לגביה, פדיוקנא דזגין ורמונין, דלבושי מלפא ומטרוניתא, דאינון ד' בגדי לבן, וד' בגדי זקב, דמסטרן דתריין שמהן, דו"ד אדנ"י, פשמו פן פסאו, פן חופתו, פן לבושו. רשים שמה בכלא, פד פעי לאעלא בהיכליה, למתוי תמן יחתן בכלתיה, בח"י ברקאן דצלותא, דאיהי פמראה הקשת.

שלח) אין דורשין במרכבה ביחיד, ובגין דהדרוש לפתיד, עמיה קא אינון שנים בדרשא. ולא צריך תמן למשמע קלא בצלותיה. אלא כ רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, ובהאי רזא ונהך הקרב יומת. והכי בצלותא פל חד מצלי בחשאי, דלא אשתמע צלותיה לגבי חכריה. פגון מאן דדריש לחכריה, וישתיק דבור לגביה, לא צריך למעבד אלא דבור בחשאי, דלא ישמע חכריה. ובג"ד אוקמוה רבנן, כל המשמיע קולו בתפלתו, ה"ז מקטני אמנה.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

צ) (ש"א א) ב"א קצ צ"ג. ק) (במדבר ג) צו נט צ"מ. ת ליג דאיהי. א ריאה. ב מוסיף לתקנא לון כסא. ג לבוש. ד בסטר. ה בהיכלא ליחדא תמן בצלותא בח"י ברקאן דצדיק דאיהו. ו ליג חתן. ז הדרוש ליהוד עמיה דהא וליג בגין. ח באצילות. ט ישמעע. י לרוב. כ ליג אלא.

מאמר

הסולם

קשת תפלין ציצית תכלת לבן וק"ש

של הרצועה על האצבע האמצעית, שהיא כנגד ג' קדושות, שהם קדוש קדוש, קדושה לך ישלשו (כנ"ל אות רצ"ח). וצריך לברך אותם בשבע ברכות, שהם שבע ברכות דקריאת שמע, בשחרית, שתיים לפניו ואחת לאחריה. ובערב, שתיים לפניו ושתיים לאחריה.

שלז) וכלה בחופה דאיהו וכו': והכלה בחופה, דהיינו ביחוד ק"ש שנקרא חופה (כנ"ל תרומה אות קכ"ו) היא בצורת כנפי מצוה, שהם בציצית מוזהבות, כלומר שכרוכות עם תכלת, שה"ס הארת חכמה הנמשכת מן צד שמאל דבינה, הנקרא זהב. וע"כ הציצית כמו מוזהבות בתכלת. ותכלת ולבן שבציצית, הם כסא דין וכסא רחמים כלולים זה בזה. כי תכלת היא דין ולבן הוא רחמים. וכמה קשרים וחוליות סביב הציצית, בכמה מרגליות ואבניים יקרות דהיינו אורות חכמה וחסדים, מלאות סגולות מסבבים אותו כצורת פעמונים ורמונים (כנ"ל בלק אות תל"ה) של לבושי המלך והמלכה, שהם ד' בגדי לבן דז"א, וד' בגדי זקב, דמלכות, שהן מצד ב' השמות (דפו"י דף ר"ל ע"ב)

מאמר מעשה מרכבה ותפלה

שלח) אין דורשין במרכבה וכו': ועל תפלת י"ח, אמרו, אין דורשין במרכבה ביחיד. משום שהדרוש ליחיד, הנה היחיד עמו, הם שנים בהדרוש, ואינו צריך להשמיע שם קול בתפלתו, אלא רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע. ובוה, הוא סוד, והור הקרב יומת. וכך הוא בתפלה, כל אחד מתפלל בחשאי שתפלתו אינה נשמעת לחבירו. שע"ז אמרו אין דורשין וכו', כמו הדרוש לחבירו, והוא רוצה להשתיק הדבור אליו, שלא ישמע, אינו צריך לעשות אלא דבור בחשאי, וא לא ישמע חבירו. ומשום זה העמידו חכמים כל המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני אמנה.

ובג"כ

קכה

רעיא מדימנא

שלט) ובג"כ חיוון אשא לעילא, ממללן כענפין דאילנא, דהוו מתקבצין תמן, במזמוטי תתן וכלה. באן אתר. בק"ש, דתמן ואשמע את קול כנפיהם. דאינון ס"ד " לד' גדפין, ד' זמנין י ס"ד, סלקין רנ"ו. והאי איהו, רנ"ו ליעקב שמחה. אימתי לבתר דנטיל נוקמא משנאוי, ויוקיד טעוון דלהון, הה"ד * ובאבוד קשעים רנ"ה.

שמ) ותליין ס"ד, מן תמנא א"ז. והכי ס"ד * מתמנא * א"ז לד' סטרין, רנ"ו. וכד מטי לל"ב, דאינון א"ז א"ז א"ז, דאינון ח' ח' ח' ח', אתחבר י לכל סטר, למתוי ח"י יהנ"ה, בח"י ברבאן דצלותא, דאית בהון ח"י זמנין ידנ"ד, דסלקין ע"ב. בההוא זמנא י דמתתברא יהנ"ה באדנ"י בח"י עלמין יאהרונה, מיד * חיוון דאש חשות. מה כתיב * בהון. * בעמדם תרפינה כנפיהם, בעמדם ישראל בצלותא, תרפינה כנפיהם, דלא י ששתמודעון עד ההיא שעתא.

שמא) והאי איהו רק שפתיה נעות. דאינון כנפי החיות, וקולה לא ישמע. ומה דהוי חשמל, חיוון אשא ממללן, אינון חשות. ובג"ד תקינו צלותא ד בחשאי, והכי מעשה מרכבה בחשאי, למלא תמן בחשאי, בינו לבין עצמו. ג' צלותין תקינו, ובכלהו ח"י יהנ"ה, דאינון ע"ב אתוון, בכל צלותא, בתמני סרי ברבאן,

חלופי גרסאות

ח ל"ג לד', ו ל"ג ס"ד. ח ל"ג רנ"ו והאי איהו. ע מוסף רנה איהו הנו [מי שנין] לאשלמא ע"ב ע"ב. פ מסתמי. צ ל"ג א"ז. ק ח"י למהו; ל"ג למהו ח"י; ח"י ול"ג למהו. ר מתחברא. ט דחיון, ת בעמדם תרפינה כנפיהם ול"ג מן בהון עד דלא. א בגלותא. ב אשתמודעון. ג ל"ג מה. ד ל"ג מן בחשאי עד בחשאי.

מסורת הזהר

(ד ירמיה לא) לעיל אות קצא צ"ב. (ט) (משלי יא) לעיל אות רסט צ"ת. (ת) (יוזקאל א) לעיל אות רפכ צ"ט.

מעשה מרכבה ותפלה

העולים משמונה פעמים **אז**, אם תכפילם לד' צדדים, עולים רנ"ו. וכשמגיע לל"ב, שהוא אז או אז, שהם ח' ח' ח' ח', העולים ל"ב. מתחברת עמהם י לכל צד, להיות חי הוי"ה, דהיינו שישוד הנקרא ח"י, מתחבר בהוי"ה, בח"י ברכות התפלה, שיש בהם ח"י פעמים הוי"ה, שעולים ע"ב אותיות, בעת ההיא שמתחבר הוי"ה באדנ"י בח"י עלמין, דהיינו יאהרונה, ע"י היסוד הנקרא חי עולמים. מיד חיות אש חשות. כי בזמן היחוד הם חשות (כנ"ל אות שי"ד) מה כתוב בהם, בעמדם תרפינה כנפיהם. שפירושו, בעמדם ישראל בתפלה, שאז זמן היחוד, תרפינה כנפיהם, שלא יהיו נודעים עד שעה ההיא. כלומר שתהיינה חשות.

שמא) והאי איהו רק וכנ': וזה הוא, רק שפתיה נעות, שהם כנפי החיות, וקולה לא ישמע. למה שהחשמל היה מקודם לכן חיות אש ממללות הם עתה חשות. ומשום זה תקנו התפלה בלחש. וכך מעשה מרכבה בלחש

הסולם

מאמר

שלט) ובג"כ חיוון אשא וכנ': ומשום זה, חיות אש למעלה, ממללות כענפי האילן, שהם מלאכי השרת, שהיו מתקבצים שם בתענוגי חתן וכלה (כנ"ל אות של"ד) באיזה מקום. הוא ביחוד קריאת שמע, שה"ס חופה (כנ"ל תרומה אות קכ"ו) ששם נאמר, ואשמע את קול כנפיהם, כי עוד אין שם יחוד התחתון יאהרונה"י וע"כ הם ממללות, (כנ"ל אות ש"י) שהם ס"ד לד' כנפים. כלומר, ד' חיות שכל אחת כלולה מד', הם ט"ז חיות, ולכל חיה ד' כנפים, ד' פעמים ט"ז הם ס"ד. וגם הכנפים כלולות זו מזו, ויש בכל כנף ד' כנפים. וא"כ יש להכפיל ד' פעמים ס"ד, העולים רנ"ו. וזה הוא, רנ"ו ליעקב שמחה. מתי, אחר שיקח נקמה משונאיו וישרף האלילים שלהם. ז"ש ובאבוד קשעים רנ"ה. בג"ד רנ"ו עם הכולל.

שמ) ותליין ס"ד מן וכנ': וס"ד תלויים מן שמונה פעמים **אז**. כי **אז**, מורה על שמונה אותיות היחוד יאהרונה"י (כמ"ש לעיל באות ד"ס. ובת"ו תקון ל"ח דף ע"ח ע"ב) וכך ס"ד (דפו"י דף ר"ל ע"ב)

רעיא מהימנא

קבו

דאינון רי"ו, וקלילין בחדסד, בע"ב, י עם ל"ב נתיבות, ותיינו ר"ן חסרין ב'. דקלילין בעמודא דאמצעייתא.

שמוב דמקרבנא אשתמע צלותא, צלותא מקרבנא. כגוונא דאתמר בהון, ואשמע את קול כנפיהם. הכי בכרובים, וישמע את הקול מדבר אליו. כגוונא דכבש סלקין ונחתין ביה קרבנין ועלוון. הכי בצלותא, מלאכין סלקין ונחתין ונחתין תרי. וכגוונא דסיני, דביה משה ואהרן סלקין ונחתין, סלקין תריין ונחתין ב'. ובפקודין דא, אתרמיזו כל פקודין דאורייתא.

שמוג וקבי פד יתה פתח ר"ע במעשה מרפכה, פומיה תה סיני, וקליה תה סלם, דביה מלאכין סלקין ונחתין. ככל דבור ודבור דיליה, תה רכיב עליה מלאך מטטרו"ן. איהו רכב לשכינתא, דקלילא ביה ספירן עמודא דאמצעייתא, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א מלגו. דשכינתא פלילא מי ספירן, דלבר. וקב"ה ושכינתיה, רכב ומרפכה. עמודא דאמצעייתא, רכב לעלת העלות. ושכינתיה, רכב

חלופי גרסאות

ה ל"ג עם ל"ב נתיבות. ו נחתין ול"ג תרי ונחתין תרי. ו ל"ג הנה. ח בעשר. ט מסיף לעלת העלת עמודא; לעלת [ועלת] העלת ול"ג מן עמודא עד איהו. י ושכינתא איהו מרכבה לגבי עמודא.

מסורת הזהר

(א) (שם) לעיל אות רפ צ"ח. (ב) (במדבר ז) אחרי יח צ"ב.

מעשה מרכבה ותפלה

הקוין, שהחסד יאיר ממעלה למטה. והארת החכמה תאיר ממטה למעלה (כנ"ל ב"א דף ט' ד"ה מחלוקת). וע"כ הארת החסד מכונה ירידה. והארת החכמה עליה. וז"ש, כגוונא וכו' ואשמע את קול כנפיהם, הכי בכרובים וישמע את הקול מדבר וגו'. קול ה"ס הארת חסדים דז"א. דבור ה"ס הארת חכמה. ולמדים זה מזה אשר בואשמע את קול כנפיהם הנאמר בתפלה גם הדבור בכלל כמו בכרובים. דהיינו שיש בתפלה הן הארת החסדים והן הארת החכמה. וז"ש, כגוונא דכבש, סלקין ונחתין וכו' שהיתה בו הארת החכמה שה"ס סלקין, והארת החסדים שה"ס נחתין. הכי בצלותא מלאכין סלקין תרי ונחתין תרי. שגם כאן, יש ב' מיני הארות דרך ירידה ודרך עליה שהם חכמה וחסדים. וז"ש, ובפקודין דא אתרמיזו כ"כ פקודין דאורייתא. כי כל מצות התורה נכללו בב' אורות אלו, כי רמ"ח מצות עשה ה"ס חסדים, ושס"ה מצות לא תעשה ה"ס תקוני הארת החכמה.

שמוג) והכי פד הנה פתח ר"ע במעשה מרכבה, פיו, היה סיני, וקולו, היה סולם, שבו המלאכים עולים ויורדים. בכל דבור ודבור שלו היה רוכב עליו המלאך מטטרו"ן

הסולם

מאמר

בלחש. לדבר שם בלחש בינו לבין עצמו. ג' תפילות תקנו, ובכל אחת ח"י פעמים הויה, שהם ע"ב אותיות בכל תפלה ב"ח החתימות שבי"ה ברכות, וג"פ ע"ב הם רי"ו אותיות, וכוללות בחסד, שהוא ג"פ ע"ב עם ל"ב נתיבות החכמה, שהם ר"נ חסד שנים, דהיינו שעולים ויורדים, שהוא חסד. שהם כלולים בעמוד האמצעי, שהוא חסד.

שמוב דמקרבנא אשתמע צלותא וכו': מן קרבן נלמד על התפלה, ותפלה נלמד מקרבן. כמו שנאמר בתפלה, ואשמע את קול כנפיהם, כנ"ל, כך בכרובים, שה"ס קרבן, דהיינו יחוד הויה אדני הנעשה בקרבן, נאמר וישמע את הקול מדבר אליו. ואנו לומדים תפלה מקרבן, שכתוב בו **הקול מדבר**, שרומז על קול ודבור, שהם הויה אדני, אף בתפלה, אע"פ שנאמר רק ואשמע את קול כנפיהם, ולא נזכר בו דבור, גם שם הדבור בכלל. וכמו בכבש המזבח, שעולים ויורדים בו קרבנות ועולות, כך בתפלה עולים שני מלאכים ויורדים שנים. וכמו בסיני שבו עלו משה ואהרן וירדו, ונמצא שהיו עולים שנים וירדו שנים. ובמצוה זו של התפלה, נרמזו כל המצות שבתורה.

פירושו. נודע שקו האמצעי מתקן את (דפו"י דף ר"ל ע"ב)

קבו

רעיא מהימנא

לעמודא דאמצעיטא. ועלת העלות איהו דמיחד לכלא, ומסדר לכלא, ונהיר בכלא. נהיריה אעבר בנשמטא וגופא ולבושא. ולית ביה שנוי ושותפו וחושפן ותמונה ודמיון מכל מרפכתא, ומראה ודמיון דאתחזינא יבעין השכל. דרגין עלאין ותפאין, אינון רכב ומרפכתא לגביה, ועליה לית מאן דרכיב.

שמד קשת, סימן תקיעה שברים תרועה. ויאנון סימן מרפכה דאכהן. תקיעה, דאברהם. שברים, דיצחק. תרועה, דיעקב. דאתמר ביה ותרועת מלך בו. וג' גוונין אתחזיין ביה, תוור סומק וירוק. ומסטרך דגבורה, אתקרי * קשת גבורים יחתיים. ומסטרך דימינא, * כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם. פד אתחזי ביום הגשם, אחזי רחמי. וכד אתחזי בלא מטרא, אחזי דינא. מעורב בין מטרא ושמשא, אחזי דינא ורחמי כליל. והאי איהו ש' מן שדי, תלת ענפי אכהן, דאינון ידו"ד אלהינו ידו"ד, תלת שמהן לקבל תלת ענפי אכהן. ובהון י"ד אתון, בחושפן ד"י מן שדי. ולבוש דשדי, מטטרון, דהכי סליק בחושפן שדי. (ע"כ רעיא מהימנא) *.

שמוה * אר"ש, מאן דפתח פתחא יימא. א"ר אלעזר, תנינן, כל מאן דאמר

חלופי גרמאות

כ דמראה. ל כעין כל. ו ל"ג מן ואינון עד דיעקב. ו ל"ג חתיים. ו ל"ג ובהון. ו ברפוי"י כתבו ובחבורא קדמאה תמן תנינן מאן אחזי קשת וידו ב' אר"מ שפיר קאמרת שם רט"ו ב',

מטורת הזהר

(שם כג) ויהי ה צ"א. (ד) (ש"א ב). (ה) (יחזקאל א) לעיל אות שלי"ד צ"ס.

מעשה מרכבה ותפלה

חט נקרא, כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם. כשנראה ביום הגשם נראה רחמים, וכשנראה בלא גשם נראה דין. ואם מעורב בין גשם ושמש, מראה שדין ורחמים כלולים. וזה הוא ש' של שדי, המורה על ג' ענפי אבות, שהם הויה אלקינו הויה, שהם ג' שמות כנגד ג' ענפי האבות, שהם חג"ת. ובהם בג' שמות אלו, י"ד אותיות, כחשבון ד"י מן שדי. ושדי הוא יסוד דז"א, והלבוש דשדי, הוא מטטרון שהוא בגימטריא שדי. (ע"כ רעיא מהימנא).

הסולם

מאמר

מטטרון. הוא רכב אל השכינה, כי כלולים בו ספירות עמוד האמצעי שהוא ז"א, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הם בפנים, והשכינה הכלולה מיווד ספירות, היא בחוץ עליו. והקב"ה ושכינתו הם רכב ומרכבה. עמוד האמצעי הוא רכב לעלת העלות, שהוא א"ס, ושכינתו היא רכב לעמוד האמצעי. ועלת העלות, שהוא א"ס, הוא המיחד הכל, ומסדר הכל, ומאיר בכל. אורו עובר בנשמה וגוף ולבוש, ואין בו שינוי ושותפות וחשבון ותמונה ודמיון, מכל מרכבה ומראה ודמיון הנראים בעיני השכל. המדרגות העליונות והתחתונות הן רכב ומרכבה אליו, ועליו אין מי שרוכב.

מאמר האומר תהלה לדוד בכל יום

שמה) אר"ש מאן דפתח וכו': א"ר שמעון, מי שפתח פתח יאמר. (זהו המשך אחד דברי ר' אלעזר לעיל אות ול"ז) א"ר אלעזר, למדנו, כל מי שאומר תהלה לדוד בכל יום ג"פ הוא בן עולם הבא. וכבר למדנו הטעם, שהוא משום שכתוב בה פותח את ידך שהוא תפלה על מזון. ושואל, אם הטעם הוא משום פרנסה ומזון של כל העולמות, היה צריך לומר ב' פעמים, כי ב' פעמים הם בכל יום, בבוקר ובערב

שמד) קשת סימן תקיעה וכו': קשת, הוא סימן תקיעה שברים תרועה. והם סימן המרכבה של האבות, תקיעה היא אברהם. שברים היא יצחק. תרועה היא יעקב, שנאמר בו ותרועת מלך בו. וג' צבעים נראים בו, בקשת, לבן אדום וירוק. ומצד הגבורה נקרא היסוד, קשת גבורים חתיים. ומצד הימין שהוא (ברפוי"י דף ר"ל ע"ב *) דף ר"ל"א ע"א **) רכ"ז ע"א

קבה

פגהם

תהלה לְדוד בְּכֹל יוֹם תְּלַת זְמַנִּין, אִיהוּ בֵּר עֲלֵמָא דְאַתִּי. וְהָא אֲתָמֵר טַעְמָא. אִי בְּגִין פְּרַנְסָה וּמְזוּנָא דְכָל עַלְמִין, תְּרִין זְמַנִּין אֵינוֹן בְּכָל יוֹמָא בְּצַפְרָא וּבְפִנְיָא, דְכֵתִיב « בִּתְת יְיָ לָכֶם בְּעֶרְב בֶּשֶׂר וְגו', « אַמְאֵי תְלַת זְמַנִּין בְּכָל יוֹמָא. אֶלָּא תְרִין « לְמְזוּנָא דְבְנֵי אִנְשֵׁי וְדְכָל עֲלֵמָא. וְחַד לְמִיַּהֵב תּוֹקְפָא לְהֵהוּא אֲתֵר דְפִתִּחוּ יְדוּי.

שמו « וְתְרִין מְזוּנִין יֵאֲלִין מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא, « וְכִלְהוּ תְלַת מְזוּנֵי כְתִיבֵי הָקָא, « וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלְסָם בְּעֵתוֹ, דָּא מְזוּנָא דְעֵתִירֵי, דְקִיבֵי מִיכְלָא סְגִי בְּעֵתוֹ, « הָא חַד. תְּרִין, דְכֵתִיב וּמְשַׁבֵּעַ לְכָל חַי רִצּוֹן, דָּא « מְזוּנָא דְמַסְכְּנֵי, דְאֵינוֹן שְׂבָעִין מִרִצּוֹן, וְלָא מְגוּ מִיכְלָא סְגִי. « תְּלַת דְכֵתִיב פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ, דָּא תּוֹקְפָא לְהֵהוּא אֲתֵר, « וּבְפִתִּחוּ יְדוּי, נְפָקָא רִצּוֹן « וּשְׂבָעָא לְכָלָא.

שמו תו הָכִי אוֹלִיפְנָא, דְלָא אִיהוּ אֶלָּא תְרֵי זְמַנִּי, יְבָגִין מְזוּנָא וּפְרַנְסָה בְּכָל

מסורת הזהר

(1) (שמות טו. ז.) (תהלים קמה) ויקרא קמו צ"ט. פ מוסיף אי הכי אמאי. צ מונוין לנו אנשי דכל; מזונא לבני נשא דכל. ק תרין. ר משונין אלין; משונין אלין משונין. ש כתיב וליג וכלהו תלת מזוני כתיבי הכא. ת דחד; חד וליג הא; הא וליג זה. א מוסיף אחורא מזונא. ב ליג תלת. ג בפתיחו; דפתיחו ידו; הנפיק ידו [ידיהו] דקביה ובריד ושבעה [ושבעם] מרצון ועד לאו חיובא הוא אלא תרי זמני ביזמא ושכחא איהו לקביה לתת לו זמירות דדוד מלכא. ד ליג רצון. ה ליג ושבעא. ו ליג בגין מזונא ופרנסה.

חלופי גרסאות

הסולם

מאמר

האומר תהלה לדוד בכל יום
דחירק, ומיעט הקו שמאל שעייז יחד אותו עם הימין (כנ"ל לך דף י"ג ד"ה ונתבאר) אז מתיחדת החכמה שבשמאל עם החסדים שבימין, והאור מאיר בכל שלמותו. וזה נבחן לפתיחת הידים מסתימתן. ומעתה נמשך לעולם מאכ"ץ עשירים. ויש כאן ג' דברים. א) מזון עניים, הנמשך מעת שהידיים סתומות, ונתתקן אחר פתיחת הידיים. ב) מזון עשירים, הנמשך אחר שנפתחו הידיים. ג) הוא כת קו האמצעי, שפתח את הידים ע"י מסך דחירק שבו.

וז"ש, ואתה נותן להם את אכ"ץ בעתו, דא מזונא דעתירי, כי מקבלים אחר פתיחת הידים שהוא בעתו. ומשביע לכ"ץ הי רצון, דא מזוני דמסכני דאינון שבעין מרצון. דהיינו הארה הסתומה ממה שקבלו מטרם פתיחת הידיים, ועתה ע"י פתיחת ידים, נתלבש המזון שלהם בחסדים, ועכ"ז, הם עתה רק שבעים מרצון. ולא ממאכל מרובה. כיון שקבלוהו מטרם פתיחת הידיים. פותח את ידיך, דא תוקפא להאי אתר דבפתיחה דידוי נפקא רצון ושבעא לכ"ץ. שהוא מקום מסך דחירק שבקו האמצעי, שעל ידו נפתחו הידיים.

שמו) תו הכי אוֹלִיפְנָא וכו': עוד. כך למדתי

ובערב. שכתוב, בתת ה' לכם בערב בשר וגו'. למה צריך לומר ג' פעמים בכל יום. ומשוב, אלא ב' פעמים בשביל מזון בני אדם, ושל כל העולם, ופעם אחת הוא, לתת תוקף למקום ההוא שידיו פתוחות.

שמו) ותריין מזוני אלין וכו': וב' מזונות אלו של בני אדם, הם משונים זה מזה. כי אחד הוא לעשירים ואחד לעניים, וכל ג' מזונות כתובים כאן בתהלה לדוד. א' ואתה נותן להם את אכלם בעתו. זהו מזון של עשירים, שנותן להם מזון הרבה בעתו. הרי א' ב', שכתוב, ומשביע לכל חי רצון. זהו מזון של עניים, שהם שבעים מרצון, ולא ממאכל מרובה. ג' שכתוב, פותח את ידיך, זהו תוקף למקום ההוא, שבפתיחת ידיו יוצא רצון ושובע לכל.

פירושו. הידים, ה"ס ב' קוין ימין ושמאל. ונודע שמטרם שיחד אותם קו האמצעי היתה הארתם סתומה מאד. כי קו ימין היה חסר ג"ר וקו שמאל, היה בחכמה בלי חסדים שהיא חשך ולא אור (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה נפק). וזה נבחן שהידיים סתומות, שלא נמשך מהם אלא הארה סתומה ומצומצמת, אשר מתקנת אחר פתיחת הידיים. ואז ה"ס מאכ"ץ עניים. ואח"כ כשעורר קו האמצעי את המסך (דפויי דף רכ"ז ע"א)

קב"ט

פנחס

יזמא. דאלין חיובא על ב"נ. נאי זאמר יתיר, לאו בגין תוכה איהו, אלא בגין שְבִחָא
גו תושבִּחְתּוּ דְנִמְרִוֹת דְדוֹד מְלָפָא. מ"ט. בגין "דִּפְרַנְסָה לא תזי לְמִשְׁאֵל אֵלָא בְּתֵר
צְלוֹתָא וּפְרַנְסָה דְמֵאֲרִיָּה. מְלָפָא ייכול בְּקִדְמִיתָא וּלְבִתֵּר ייכלון עֲבָדוּי.

שמוח (הה"ד, "באתי לגני אחותי כלה אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני
עם חלבי, לכתר אכלו רעים. אכלתי יערי, דא צלותא דמיושב. עם דבשי דא ק"ש.
אכלתי יערי דא צלותא דמיושב, "ההוא יער "לכנון, יוצר אור וְהָאֹפְנִים
וחיות "הקדש, פל הגני אקרון יער אילניו ונציבין דביה. עם דבשי דא ק"ש, דאיהו
מתיקו דכלא, בכמה צופין ומתיקין.

שמוט (שתיתי ייני, דא צלותא דמעומד, "משיכו דיינא עלאה דאתנטר.
נדא בשלש ברכות ראשונות. עם חלבי, "אלין אינון שלש ברכות אחרונות,
ואתפלין אלין באלין. עד פֵּעַן מִיְכָלָא דְמְלָפָא. לְבִתֵּר "דְּאֵכַל מְלָפָא, אֲכָלוּ רַעִים
לְעֵילָא, שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים לְתַתָּא.

שנ (וע"ד לית חיובא דמזונא אלא לכתר צלותא. בצלותא "דמנחה קודם
צלותא מ"ט. בגין דעד לא אשתכח דינא קשיא, בעוד דאנפין דמלכא נהירין,
יימא תהלה לדוד, בהאי סדורא דמזונא. דלכתר דדינא שריא ותלי על עלמא, לאו
שעתא איהו. אתא ר' פנחס ונשקיה.

חלופי גרמאות

ז ליג אמר. ח דפיוסא. ט ופיוסא. י ליג דמיושב. כ דההוא;
בההוא. ל משרתיים. מ מוסיף הקדש כלם קדושים. נ מוסיף
שתיתי ייני עם חלבי. ע דא וליג אלן אינון. פ ליג דאכל מלכא; לכתר כן. צ מוסיף דמנחה בערב.

מסורת הזהר

(ח שיר ה) ויצא קמד צ"א.

הסולם

מאמר

אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני וגו'
הקודש, כל אלו נקראים יער אילנות, ונטיעות
שבו. עם דבשי, הוא קריאת שמע, שהיא
מתוקה מכל, בכמה צופים ומתיקות.

שמוט (שתיתי ייני: הוא תפלה דמעומד,
שהיא המשכה של יין העליון המשומר, שהוא
הארת החכמה שבבינה. וע"כ נאמר עליה
שתיתי ייני. וזהו כג' ברכות ראשונות שבתפלת
העמידה שהן כנגד חב"ד. עם חלבי, אלו הם
שלש ברכות אחרונות, שהן כנגד נה"י. והארת
החסדים מכונים חלב. ונכללו אלו באלו, דהיינו
הארת החכמה והחסדים נכללים זה בזה. עד
כאן הוא מאכל המלך. ואחר שאכל המלך, אכלו
רעים למעלה, דהיינו המלאכים. שתו ושכרו
דודים למטה, דהיינו הנשמות.

שנ (וע"ד לית חיובא וכז': וע"כ אין
חיוב לשבח על המזונות אלא לאחר התפלה.
דהיינו לאחר שאכל המלך כנ"ל. ומהו הטעם
שבתפלת

שאינו צריך לומר אלא ב' פעמים
תהלה לדוד, בשביל מזון ופרנסה שבכל יום.
ואלו ב' פעמים הן תוכה על האדם. ואם אמר
יותר, אינו בשביל חוב, אלא בשביל שבה
בתוך התשבחות של הזמירות דדוד המלך.
מהו הטעם. הוא משום, שאינו ראוי לבקש
על פרנסה, אלא אחר התפלה, כי התפלה היא
פרנסת אדונו, והמלך יאכל תחילה ואח"כ
יאכלו עבדיו.

מאמר אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני וגו'

שמוח (הה"ד באתי לגני וגו': ז"ש,
באתי לגני אחותי כלה אכלתי יערי עם דבשי
שתיתי ייני עם חלבי. ואח"כ אכלו רעים.
אכלתי יערי, הוא תפלה דמיושב. דהיינו
מיוצר אור עד ק"ש. עם דבשי, הוא קריאת
שמע. ומפרשו. אכלתי יערי הוא תפלה דמיושב,
משום כי יער הלכנון ההוא, שהוא עולם
הבריאה, כולל יוצר אור, והאופנים וחיות
(דפו"י דף רכ"ט ע"א *) דף רכ"ט ע"ב

קל

פנחס

שנא אמר רבי יהודה, לימא לן מר, מלין מעלמא דראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר ויהי היום. בכל אתר דכתיב ויהי, איהו צער, ויהי בימי צער. ודאי, ויהי היום, יומא דאית ביה צער, ודא הוא ראש השנה, יומא דאית ביה דינא קשיא על עלמא. ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם, יומא דראש השנה הוה. ובכל אתר ויהי היום, דא ראש השנה. ויהי היום ויבאו בני האלהים, יום ראש השנה הוה.

שנב בכל זמנא תרין יומין אינון, מאי טעמא. בגין, דלהוי יצחק פליל דינא ורחמי, תרין יומין ולא חד. דאלמלא ישתכח יחידאי, יתריב עלמא. ועל דא פתיב תרין זמנין, ויהי היום ויהי היום.

שנג ויבאו בני האלהים, אלין ב"ד רבבא. בני האלהים ודאי, בגוי דמלפא קריבין לגביה. ואינון שבעין ממנו, דסחרין תדינא למלפא. ואינון סתבין דינא על עלמא. להתיצב על יי, וכי על יי קיימי. אלא, בשעתא דאלין קיימי על דינא, דינא קדמא דכלא ביה, מאן הוא. דלא יוקיר לשמא דקודשא בריך הוא, ודלא יוקיר לאורייתא וולעבדוי. אוף הכי, מאן הוא דלא חייש על יקרא דשמא קדישא,

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(ט) (מ"ב ד) בשלח א צ"ג. (י) (איוב א) פקודי רס צ"ש. פ מוסף מאלין מלין, צ ליג יומא. ק תחריב, ד ולעבדוהי.

מאמר

הסולם

ויהי היום ויבאו בני האלקים

שיצחק שהוא קו שמאל, שהוא בחינת ראש השנה, יהיה כלול מדין ורחמים, שהם שני ימים, ולא יהיה יצחק אחד, כי אם היה נמצא אחד, שלא היה כלול מרחמים, היה מחריב העולם. ועל כן כתוב באיוב, ב' פעמים, ויהי היום, ויהי היום.

שנג) ויבאו בני האלקים: אלו הם בית דין הגדול, בני האלקים ודאי, אשר בניו של המלך שהם ישראל. קרבים לפניהם. והם ע' ממונים המסכבים תמיד את המלך, והם הגוזרים דין על העולם. להתיצב על ה', שואל, וכי על ה' עומדים. ומשיב, אלא בשעה שהם עומדים לדון העולם, דין הראשון של הכל הוא, מי הוא שאינו מכבד את השם הקדוש, ואינו מכבד את התורה ועבדיו. אף כך, מי הוא שאינו דואג על כבוד השם הקדוש, שהוא השכינה, שלא יתחלל בארץ. ומי הוא שאינו דואג על כבוד הקב"ה, שהוא ז"א. מי הוא שאינו נותן כבוד לשם הזה. ויבא גם השטן בתוכם. גם, בא לרבות, הנוקבא של השטן, שהיא לילית. אף כך, להתיצב על ה', היינו, שגם השטן דאג לכבוד שם הזה. כלומר שבא לקטרג על זה.

הכא

שבתפלת המנחה, אומרים תהלה לדוד לפני התפלה, הוא משום שתפלת המנחה היא כנגד יצחק שהוא דין, וע"כ מטרם שנמצא דין הקשה, דחינו קודם התפלה, בעוד שפני המלך מאירים בחסד, יאמר תהלה לדוד בסדר ההוא של מזונות בג' בחינות (כנ"ל באות שמ"ו) כי אחר התפלה שהדין שורה ותלוי על העולם, אין הזמן לזה. בא ר' פנחס ונשקן.

מאמר ויהי היום ויבאו בני האלקים

שנא אמר ר' יהודה וכו': אר"י, לר"ש, יאמר נא אדוני דברים יפים של ראש השנה. פתח ר' שמעון ואמר, ויהי היום, בכל מקום שכתוב, ויהי, הוא לשון צער. ויהי בימי הוא צער. ודאי, ויהי היום, הוא יום שיש בו צער, וזה הוא ראש השנה, יום שיש בו דין קשה על העולם. וכן, ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם, היה ביום של ראש השנה. ובכל מקום, ויהי היום, זה ראש השנה. ולפיכך ויהי היום ויבאו בני האלקים היה יום ראש השנה.

שנב בכל זמנא תרין יומין וכו': ראש השנה הוא תמיד שני ימים, מהו הטעם. הוא, כדי (דפו"י דף רלא ע"א)

קלא

פנהם

דלא יתחלל בארעא. מאן הוא דלא תייש ליקריה ^א דקב"ה, מאן הוא דלא שוי יקר לשמא דא. ויבא גם השטן בתוכם, גם, לרבות הדיא נוקבא דיליה. אוף הדי להתיצב על יי, דאיהו תייש נמי ליקרא דשמא דא.

שנד ^ב הדיא אפליגו עמודין קדמאין דעלמא. חד אמר, איוב מחסידי אומות העולם הנה. וחד אמר, מחסידי ישראל הנה. ואלקי, לכפרא על עלמא. דהא יומא חד אשכחיה רב המנונא לאליהו. א"ל, ודאי תנין ^ג דאית צדיק ורע לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק, כל ^ד שממועטין לו חובותיו נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל בן צדיק ורע לו. וכל ^ה שמרוכין עוונותיו, וממועטין זכויותיו, נותנין לו שכרו בעולם הזה, רשע וטוב לו. א"ל, דינוי דמארי עלמא, ^ו צמיקין אכל בשעתא דבאי קודשא ברין הוא לכפרא חובין דעלמא, אלקי בדרועא דלהון, ואסי לכולהו ^ז מתל לאסייא, דאלקי לדרועא, לשיזבא לכל שייפין. פמה דכתיב, ^ח והוא מחולל מפשעינו וגו'.

שנה ^ט פמה דאתמר, בההוא יומא של ראש השנה, ודקיימין שבועין קתדראין למידן דינא לעלמא, פמה אינון מארי תריסין, קטיגורין, דקיימי לעילא. אלין מיימינין לזכו ואלין ^י משמאלין לחובא, לאדפרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד. ועל דא אצטריך לב"נ, לפרשא חובוי, כל חד וחד פמה דאיהו בגין דמאן דמפרש חטאוי, לא אתמסר דיניה, אלא בידא דמלכא קב"ה בלחודוי. ^{יא} ומאן דדאין ליה ^{יב} קב"ה, איהו לטב. וע"ד בעא דוד מלכא, ^{יג} שפטיני אלקים, אנת, ולא אתרא. וכן שלמה אמר, ^{יד} לעשות משפט עבדו, הוא, ולא אתרא, וכל ב"ד בדילין ממנו.

חלופי גרסאות

^א ל"ג דקב"ה. ת ל"ג דאית. א שמעטין; שמעטין. ב ל"ג לו. ג שמרין עונותיו וממעטין. ד עתיקין. ה ל"ג מתל. ו קיימין. ז מאשמאלין. ח ל"ג מן ומאן ער וכל ביד. ט ל"ג קב"ה. י מוסיף מלכא ואמר.

מסורת הזהר

^כ (ישעיה ג) ויקרא קטו צ"כ. (ז) (תהלים מג) ח"ג שט. ז"ח יח ט"ד של"ג. (ח) (מ"א ה) ח"ג שט. ת"ז ת"ע ככו. ז"ח מה ט"ד של"ג.

הפולם

מאמר

מאמר צדיק ורע לו רשע וטוב לו

צדיק ורע לו רשע וטוב לו
שמקיו דם, בורוע כדי להציל כל האברים.
כמ"ש והוא מחולל מפשעינו וגו'.
שנה ^א כמה דאתמר בההוא וכו': כמו שלמדנו, ביום ההוא של ראש השנה, שעומדים ע' כסאות לדון דין העולם, כמה הם בעלי הגנה ומקטריגים העומדים למעלה, אלו מיימינים לזכות, ואלו משמאלים לחוב להוכיר חובות העולם וחובות של כל אחד ואחד. וע"כ צריך האדם להתודות ולפרט חטאיו, כל אחד ואחד כמו שהוא. משום שמי שמפרש חטאיו לפני הקב"ה, לא נמסר דינו אלא בידי המלך הקדוש ברוך הוא בלבדו. ומי שדן אותו הקב"ה, הוא לטוב. וע"כ בקש דוד המלך, **שפטיני אלקים**, אתה ולא אחר. וכן שלמה אמר, לעשות משפט עבדו. הוא ולא אחר. והבית דין שלמעלה נבדלים ממנו.

וע"ד

שנד ^ב הכא אפליגו עמודין וכו': כאן נחלקו עמודי עולם הראשונים. אחד אמר, איוב היה מחסידי אומות העולם. ואחד אמר, שהיה מחסידי ישראל, והוא נלקה כדי לכפר על העולם. כי יום אחד מצא רב המנונא את אליהו. א"ל, ודאי למדנו, שיש צדיק ורע לו, רשע וטוב לו. אמר רב המנונא, שהפירוש הוא, צדיק היינו כל שממועטים לו עונותיו, נפרעים ממנו בעולם הזה בשביל עונותיו. ועל כן צדיק ורע לו. וכל שמרוכבים עונותיו וממועטים זכויותיו, נותנים לו שכרו בעולם הזה, ועל כן רשע וטוב לו. אמר לו, דיניו של רבן העולם עמוקים, אבל בשעה שרוצה הקב"ה לכפר עונות הדור מכה בורוע שלהם ונרפאים כולם. משל לרופא שמכה, דהיינו (דפו"י דף רל"א ע"א)

קלב

פנחס

שנו ווע"ד אצטריך לון לפרשא חובין דקל שייפא ושייפא, וכל מה דעביד בפרט. הה"ד, חטאתי אודיעך וגו'. לכתר ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנלן. ממשה, דכתיב ו אָנָּה חָטָא הָעַם הַזֶּה וגו'. בישראל פתיב, חטאנו כי עזבנו את יי', דאי תימא האי ביחיד, אכל בצבור לא. הא פתיב קרא דא. ואי תימא הא בצבור, אכל שליחא דלהון לא, הא פתיב ויָשָׁב מֹשֶׁה אֶל יי' וגו'. וכתיב ויעשו להם וגו'. מ"ט. מאן דמפרש חוביה, בי דינא דבדילין מיניה, בגין דב"ג קריב לגרמיה, ולא אתדן על פומיה.

שנו ותו, לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חוכא מומא. דבר נש יקדים ויימא, וְלֹא יִהְיֶה דוֹכְתָא לְאַחֲרָא לְמִימְרֵי. פדן קב"ה מחיל ליה, הה"ד, ומוודה ועוזב ירוחם.

שנח ביומי דר"ה, מתקנין בי דינא כודקייא למלפא, למידן כל עלמא. וישראל עאלין בקדמיתא בדינא קמיה, דליפוש רחמי. תנן ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, יום ביומו מאי הוא. אלא הני תרי יומין דר"ה. אמאי תרי יומין.

גמורת הזהר

(תהלים לב) ויקרא קוב צ"י. 0) (שמות לב) פקודי קד צ"ש. 1) (ש"א יב). 9) (שמות לב). 3) (שם) שם. 10) (משלי כח) ח"ג רעה. את ה' ונעבוד את הבעלים ואת העשתרות וגו' ואי

חלופי גרמאות

כ וע"ד אצטריכו לפרשא לפני קב"ה ודי הוא צבי הוא מחזי וכל מה דעביד יתפרש כמה דכתיב חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי וגו' וכתיב וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וגו' וכתיב חטאנו כי עזבנו תימא הכי ביהודי. ל לא. מ קמי דליפוש רוגזא.

מאמר

הסולם

ראש השנה

לו. זה שאומר, ומודה ועוזב ירוחם. **שנח** ביומי דר"ה מתקנין וכו': בימים של ראש השנה, הבית דין מתקנים כסא אל המלך לרון כל העולם, וישראל נכנסים תחילה לרון לפניו, כדי שיתרבה הרחמים. דהיינו מטרם שנתעורר הרוגו על רשעי העולם. תנן ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. מה הוא יום ביומו. ומשיב, אלא אלו הם ב' ימים של ראש השנה. ולמה הם ב' ימים. משום שהם ב' בתי דין המתחברים יחד. דין עליון שהוא קשה בדין תחתון שהוא רפה. ושניהם נמצאים פירוש. כי סוד תקיעת שופר הוא לעורר הדינים דמסך דחירק דקו האמצעי כדי ליחד ב' קוין ימין ושמאל זה בזה (כנ"ל אמור אות קצ"ג בהסולם) ויש ב' פעולות במסך דחירק הזה כלפי קו השמאל, פעולה א' מסוד המנעולא שהוא דין קשה. ופעולה ב' הוא מסוד המפתחא שהוא דין רפה (כמ"ש לעיל לך י"ג ד"ה ונתבאר, ע"ש) והנה המנעולא גנוזה בג"ר דכל מדרגה, והמפתחא בו"ק דכל מדרגה. וע"כ נקרא המנעולא **בי דינא עלאה**, והמפתחא **בי דינא תתאה**

שנו ווע"ד אצטריך לון וכו': וע"כ צריכים לפרש החטאים של כל אבר ואבר וכל מה שעשה בפרט. ז"ש, חטאתי אודיעך וגו', ואח"כ, ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מאין לנו ממשה. שכתוב, אנא חטא העם הזה וגו'. ובישראל כתוב, חטאנו כי עזבנו את ה'. כי אם תאמר המקרא של משה הוא ביחיד, אבל בצבור אינם צריכים לפרט חטאיהם, הרי כתוב מקרא זה. חטאנו כי עזבנו את ה'. שהוא בצבור. ואם תאמר זהו בצבור, אבל השליח שלהם, אינו צריך לפרש החטאים. הרי כתוב, וישב משה אל ה' וגו' וכתוב, ויעשו להם וגו'. מהו הטעם. הוא משום שכל מי שמפרש חטאיו, הבית דין של מעלה נבדלים ממנו, ואינם מחייבים אותו. משום שאדם קרוב אצל עצמו וקרוב פסול לעדות הוא, וע"כ אינו נדון על פי עצמו.

שנו ותו לא שביק וכו': ועוד. כי אינו עוזב את המקטרג שילמד עליו חוב ומום, משום שהאדם הקדים ואמר, ואינו נותן מקום לאחר לומר, או הקדוש ברוך הוא מוחל (דפ"י דף רל"א ע"א * דף רל"א ע"ב)

פנחס

קלג

בגין דאינון תרי בי דינא, דמתחברין פחדא. דינא עלאה, דאיהו קשיא, יבדינא תתאה, דאיהו רפיא, ותרווייהו משתכחי*.

שנט וועל דא לא נדעי הני בבלאי, וזא דיבכא ויללותא, ולא נדעי דתרווייהו אצטריכו, ויללותא דאיהו דינא תקיפא. תלת תבירין דאיהו דינא רפיא, גנתי גנח רפיא. אינון לא נדעי, ועבדין תרווייהו. וואנן נדעין, ועבדינן תרווייהו. וכלא נפקין לארח קשוט.

שס פתח ואמר, תקעו בחדש שופר בפסח ליום חגנו. תקעו בחדש שופר, מאי בחדש. דא בי דינא רפיא, דאקרי חדש. בפסח: דא דינא קשיא, פחד יצחק. דינא דאתפסיא תדיר, דלאו איהו דינא באתגלויא. פי חק, דא דינא רפיא. ומשפט, דא דינא ברחמי. ותרווייהו אינון פחדא. בג"כ תרין יומין, ותרווייהו ברזא חדא.

שסא אשרי העם יודעי תרועה וגו', לא פתיב ושמעי, או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה. בגין חפימין דדיירין באוריא דארעא קדישא, אינון ידעי תרועה. וזא דתרועה, כמה דכתיב תרועם בשבט ברזל. מאן עמא פישראל, דנדעין רזין עלאין דמאריהון, למיעל קמיה, ולא תקשרא ביה. וכל אינון דנדעי

מסורת הזהר

(ד) (תהלים פא) וירא קיג צ"א. (ו) (שם פט) בא א צ"ב. (ז) דינא, ס וע"ד רזא דיבכא ויללה ותרווייהו אצטריכו הני בבלאי אינון לא ידעי ועבדין תרווייהו. (ח) ליג ואנן ידעין ועבדין תרווייהו. (ט) וועבדין. (י) מוסף בכסה כס דעלמא עלאה כ"ס ה' דא פחד יצחק דאיהו כס למלא עלאה תו בכסה. (יא) מוסף דינא קשיא. (יב) שומעי תרועה או תוקעי אלא. (יג) כגון.

חלופי גרסאות

הסולם

מאמר

ראש השנה

את שניהם. (עי' ביאורם לעיל אמור אות קצ"ה בהסולם) והכל יוצא לדרך האמת.
שס פתח ואמר תקעו בחדש וגו': פו"א, תקעו בחדש שופר בכסה וגו'. תקעו בחדש שופר, מהו בחדש. ומשיב, זה הוא דין הרפה, שנקרא חדש. בכסה זהו דין קשה המכונה פחד יצחק. דין שהוא מכוסה תמיד דהיינו מנעולא, שאינו דין בגלוי. כי הוא גנוז בג"ד הנ"ל. כי חק, הוא דין רפה שה"ס מפתחא. שהיא בגלוי. ומשפט, הוא דין כלול ברחמים. ושניהם הם יחד, כנ"ל בדבור הסמוך, ומשום זה יש ב' ימים בראש השנה, ושניהם בסוד אחד (כנ"ל בדבור הסמוך).

תתאה והם תמיד מאירים זב"ז, כי צריכים זה לזה, כי המפתח מקבל כח הדין ממנעולא. והמנעולא מקבלת הארת מיתוק ממפתחא. וז"ש, **דאינון תרי בי דינא דמתחברין כחדא, דינא עלאה דאיהו קשיא, שה"ס המנעולא הגנוזה בג"ר. כדינא תתאה דאיהו רפיא, שה"ס המפתחא שמקומה בו"ק. ותרווייהו משתכחי, כי מאירים זה בזה כנ"ל. ולפיכך יום א' דרה"ש הוא בחינת ג"ר, והמנעולא שולט שם. שהוא דין קשה. ויום ב' דרה"ש הוא בחי' ו"ק, שהמפתחא שולט שם.**

שסא אשרי העם יודעי תרועה וגו': לא כתוב שומעי, או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה. הוא משום שרק החכמים היושבים באויר ארץ הקדושה הם יודעי תרועה. סוד התרועה, הוא כמו שכתוב, תרועם בשבט ברזל. (וזה מתבאר במ"ש לעיל אמור אות קצ"ה

שנט וועל דא לא ידעי וכו': ועל זה לא ידעו הבבלים סוד השברים והתרועה, שלא ידעו ששניהם צריכים, התרועה היא דין קשה. שלשה שברים הם דין רפה. וע"כ דומה לוי שגונח מלבו, שהוא רפה. הם הבבלים לא ידעו איזה משניהם צריכים, וע"כ עשו שניהם. ואנו יודעים את שניהם, ששניהם צריכים ועושים

בהסולם

(דפו"י דף ר"לא ע"ב) *צ"ע בתע"ס חלק טו עמ' א'תשנו אות קל

קלד

פנחס

רַא דְתְרוּעָה, יִתְקַרְבוּן לְמִיתָךְ בְּאוּר פָּנֵינוּ דְקַב"ה. וְדַא אֹדֵר קְדָמָא דְגָגִינוּ קַב"ה לְצִדִיקַיָּא. וְע"ד אֶצְטְרִיף לְמַנְדַע לָהּ.

שסב) כתיב ה' יוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד. וְכָתִיב וְאֵת הַיּוֹתֶרֶת עַל הַכְּבֹד. יוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד, דְּאֵת זְנוּנִים, דְּאֵזְלָא וְנִפְקָא מִן הַכְּבֹד, לְאַסְטָאָה בְּנֵי עַלְמָא, וְלְאַסְטָנָא עַלֵיהּ. וְשַׁבְקַת לְדְכוּרָא, לְמַעַבְד זְנוּנִים. וּבג"ד הַיּוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד, יוֹתֶרֶת עַל הַכְּבֹד. בְּתַר דְעַבְדַת נִיאֹפָא, אִסְתַּלְקַת עַלֵיהּ. מַצַּח אִשָּׁה זֹנָה. אִתְגַּבְרַת עַל בְּעֵלָהּ דְאִיהּ כְּבֹד, בְּכַעַס דְמָרָה, אִשָּׁת מְדַנִּים, וְכַעַס, דְשֻׁלְטָא אִיהּ עַל דְכוּרָא דִילָהּ. מַצַּח אִשָּׁה זֹנָה שֻׁלְטָא עַל הַכְּבֹד, אִשָּׁת מְדַנִּים וְכַעַס*.

שסג) יותרת מן הכבוד, מִן הַכְּבֹד נִפְקָא לְאַבְאָשָׁא לְכָל עַלְמָא, וְלְמַעַבְד נִיאֹפִין עִם כְּלָא. לְכַתֵּר אִיהּ סִלְקָא לְגַבֵּי דְכוּרָא, מַצַּח אִשָּׁה זֹנָה, בְּעַזְזוּתָא דְאַנְפִין, וְכַדִּין אִיהּ עַל הַכְּבֹד. וְעוֹד, יוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד אִתְקַרִיאת מַסְטְרָא אַחְרָא, בְּתַר דְנִפְקַת לְנַאֲפָא עִם כְּלָא, יְהִיבַת שִׁירִין לְבַעֲלָהּ, וְהָאִי אִיהּ יוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד.

שסד) מגו כבוד, וְיוֹתֶרֶת דִילָהּ, נִפְקַת מָרָה, וְאִיהּ חַרְבָּא דְמִלְאָךְ הַמְּוָת, דְנִפְקוּ מִנָּה טְפִין מְרִירָן לְקַטְלָא בְּנֵי נֶשָׂא. הַח"ד, וְאַחְרִיתָהּ מָרָה כְּלַעְנָה. וְאִיהּ

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(א) (ויקרא ט, ב) (שם ג, ג) (משלי ה) לעיל אות רע ז"א.
ת בדפ"י כתבו שייך ולי"ד ב' ובחבורא קדמאה. א מוסיף הכבד בתר דעבידת ניאופא אסתליק עליה [; ליה]. ב ל"ג דא. ג ל"ג וכעס.

דרך אמת פ] לעשות נאופים ועיין מזה ריש פרשת ויצא.

מאמר

הסולם

יותרת הכבד מרה קנה ושט ושופר

סמאל, כִּי הֵיא אִשָּׁת מְדַנִּים וְכַעַס. וְע"כ נִקְרֵאת יוֹתֶרֶת עַל הַכְּבֹד.

שסג) **יותרת מן הכבוד**: הֵיינו מְשוּם שִׁיּוּצַת מִן הַכְּבֹד, שְׁהוּא סִמְאֵל בְּעֵלָה כְּנ"ל, לְהוֹיָק לְכָל הָעוֹלָם וְלַעֲשׂוֹת נִיאֹפִים עִם הַכָּל, וְאח"כ הֵיא עוֹלָה אֵל הַזְכָּר, בְּמַצַּח אִשָּׁה זֹנָה, בְּעוֹזַת פִּנִּים, וְאז הֵיא עַל הַכְּבֹד. וְעוֹד. הֵיא נִקְרֵאת יוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד, מְצַד אַחַר, כִּי אַחַר שִׁיּוּצַת לִזְנוּת עִם הַכָּל, נּוֹתַנַת שִׁירִים לְבַעֲלָהּ, וְזֶה הוּא יוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד. כִּי יוֹתֶרֶת הוּא מְלִשׁוֹן שִׁירִים. פִּירוּשׁ, כִּי יוֹתֶרֶת הַכְּבֹד הֵיא מִבְּחִינַת סִמְאֵל, שְׁהוּא דִינִים דְדְכוּרָא, אֵלָא מְתוּךְ שְׁהֵיא מְזַנָּה עִם אַחֵרִים מְעוֹרְבִים בִּהּ גַּם דִּינִים דְנֹקְבָא.

שסד) **מגו כבוד יותרת וכו'**: מִן הַכְּבֹד יוֹתֶרֶת, שְׁהִם סִמְאֵל וְלִילִית, יוֹצֵאת מְרָה, שְׁהֵיא חָרְבוּ שֵׁל מְלַאָךְ הַמּוֹת, שִׁיּוּצַאוֹת מְמַנָּה טְפוֹת מְרוֹת, לְהַרוּג בְּנֵי אָדָם. וְ"ש וְאַחְרִיתָהּ מְרָה כְּלַעְנָה. וְהַמְרָה תְלוּיָה עַל הַכְּבֹד, כָּל הַמְחַלּוֹת וְהַמּוֹת תְלוּים בִּהּ, בְּקִלְיָפָה שֶׁנִּקְרֵאת מְרָה. וְכִיּוֹם הַהוּא שֵׁל רֵאשׁ הַשְּׁנָה מְשׁוּטְטָת בְּעוֹלָם לְאַסּוּף כָּל חַטָּאִים שְׁבַעְעוֹלָם. וְאז כָּל הַאֲבָרִים, שְׁהִם

בהסולם ע"ש) מי עם כישראל שיודעים סודות עליונים על רבונם, ליכנס לפניו ולהתקשר בו. וכל אלו היודעים סוד התרועה, יתקרבו ללכת באור פניו של הקב"ה. שזה הוא אור הראשון שגנו הקב"ה לצדיקים. וע"כ צריכים לדעת אותה. את התרועה.

מאמר יותרת הכבד מרה קנה ושט ושופר

שסב) **כתיב היותרת מן וגו'**: כְּתוּב, הַיּוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד, וְכַתוּב, וְאֵת הַיּוֹתֶרֶת עַל הַכְּבֹד. **יותרת מן הכבוד** פִּירוּשׁוֹ, אִשָּׁת זְנוּנִים, שְׁהֵיא לִילִית, הַהוֹלֶכַת וְיוֹצֵאת מִן הַכְּבֹד, שְׁהוּא סִמְאֵל. לְהַטְעוֹת הָעוֹלָם וְלַהֲשִׁיטִין עַלֵיהֶם. וּמִנִּיתָה אֵת הַזְכָּר לְעֲשׂוֹת זְנוּנִים. וּמְשׁוּם זֶה כְּתוּב, הַיּוֹתֶרֶת מִן הַכְּבֹד, יוֹתֶרֶת עַל הַכְּבֹד, שְׁהוּא מְשׁוּם שְׁאִחַר שְׁהֵיא עוֹשִׂית נִיאוֹף הֵיא מְתַעֲלָה עַלֵינוּ (כַּמֵּ"ש לְהַלֵּן אוֹת שֶׁע"ח). הֵיא, מַצַּח אִשָּׁה זֹנָה הַמְתַּגְבַּרַת עַל כְּעֵלָה שְׁהוּא סִמְאֵל הַנִּקְרָא כְּבֹד, בְּכַעַס שֵׁל הַמְרָה, שְׁהֵיא אִשָּׁת מְדַנִּים וְכַעַס, שְׁהֵיא שׁוֹלְטַת עַל הַזְכָּר שְׁלָהּ. דְהֵיינוּ, מַצַּח אִשָּׁה זֹנָה הַשׁוֹלְטַת עַל הַכְּבֹד, שְׁהוּא

(דפ"י דף ר"ל"א ע"ב) *מבואר בתע"ס חלק טז עמ' ביכו אות רסא ישראל

קלה

פנחס

תְּלֵיא בַּכְּבֵד, דְּכָל מְרַעֲיָן וּמוֹתָא בֵּיהַ תְּלֵינִין. וְהָהוּא יוֹמָא ד' דְּר"ה מְשַׁטָּטָא בְּעֵלְמָא,
לְמַכְנֵשׁ כָּל חוֹבֵי עֵלְמָא וְכַדִּין כָּל אַבְרִין דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, אִינוּן בְּעַאקוּ, דְּאִינוּן אַבְרֵי
דְּמִטְרוֹנִיתָא, סְגֵר יְיָ נִשְׁמַת אָדָם, שְׁכִינְתָא קְדִישָׁא. וְכַדִּין כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעַאקוּ, וְנִטְלֵי
שׁוֹפֵר לְאַתְעָרָא בֵּיהַ הָהוּא תְּקִיעָה וְשִׁבְרִים וּתְרוּעָה.

רעיא מהימנא

שסה אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְדַאי בְּתַר דְּאַבְרִים וְעַרְקִין דְּלָבָא, יְדֻדְמִין
לְיִשְׂרָאֵל, אִינוּן בְּעַאקוּ. צְרִיכִין לְאַתְעָרָא בְּקִנְהָ, דְּאִיהוּ שׁוֹפֵר. וְדַא קִנְהָ דְּרִינְהָ.
בְּתַר דְּכַנְפֵי רִינְהָ לֹא נְכַלִּין לְשִׁפְכָא * רִוְגְוָא דְּמֶרְהָ דְּאַתְגַּבְּרַת עַל עַרְקִין דְּלָבָא,
וְעַל כָּל עַרְקִין וְדְאַבְרִים דְּגּוּפָא. הָהוּא רִוְחָא דְּנִשְׁיב בְּהוּן, סְלִיק בְּקִנְהָ, דְּאִיהוּ
שׁוֹפֵר, עֵלְמָא דְּאִתֵּי. דְּהַכִּי אִוקְמוּהָ, וְשָׁט, דּוּמָה לְעֵלְמָא דִּין, דְּבִיהַ אָכִילָה וּשְׁתִּיָה.
קִנְהָ, דּוּמָה לְעֵלְמָא דְּאִתֵּי, דְּלִית בֵּיהַ אָכִילָה וּשְׁתִּיָה.

שסו וּלְכַתַּר דְּשָׁט ו' מִן וְשָׁט, בְּרַבּוּי אָכִילָה דְּגִזְל * אַתְאַרְךָ וְאַתְעֵבִיד שְׁטֵן.
וּמֵאֵן גְּרִים דָּא. * שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ שְׁטוֹתָא דְּלִהוּן, דְּאַתְעַרְבוּ בְּעַרְב רַב שְׁטֵיין,
דְּתַאָוָה דְּלִהוּן אָכִילָה וּשְׁתִּיָה דְּגִזְל וְחָמְס, * דְּשׁוּד עֲנִיִּים וְאַנְקַת אַבְיוֹנִים. בְּנוּן
כְּפוּפָה שְׁטֵיין, דְּאַכְלִין בְּלֹא * טְחִינְהָ. מַה כְּתִיב בְּהוּ, * הַבְּשֵׁר עוֹדְנוּ בֵּין שְׁיִנְיָהֶם

חלופי גרסאות

ד וכל. ה ל"ג דר"ה; מוסף דר"ה משטנא ומשטנא.
ו אינון בעאקו דרמין לישראל. ז ל"ג דאברים. ח אתרך
ואתעבר ול"ג שטן; את ארך ואתעביד דשטן. ט תחינה.

מסורת הוהר

ד (שם כ) צו יח צ"ס. ה) (במדבר יא) בשלה קיא צ"א.
ו) (תהלים יב) קרושים לג צ"א. ז) (במדבר יא) שמות
קיס צ"ב.

יותרת הכבד מרה קנה ושט ושופר

שאין בו אכילה ושתייה. שמוחין ההם, אין
מתגלים שמה בבינה, אלא במלכות.
שסו וּלְכַתַּר דְּשָׁט ו' וְכַר: וְאַחַר שְׁשֵׁט
הוּ' מִן וְשָׁט, בְּרַבּוּי אָכִילָה שְׁגוּל, נְתַאָרְךָ וְנַעֲשֶׂה
מִן הוּ', ק', וְמִן וְשָׁט נַעֲשֶׂה שְׁטֵן. וְמִי גַרַם זֶה,
הִינְנוּ שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ, שְׁטוּ. הוּא לִשׁוֹן שְׁטוּת,
כִּי זֶה גַרַם הַשְׁטוּת שְׁלֵהֶם שְׁנַתְעַרְבוּ בְּעַרְב רַב
הַשְׁטִיִּם, שְׁתַּאוּתָם אָכִילָה וּשְׁתִּיָה וְגוֹל וְחָמְס,
מִשׁוּד עֲנִיִּים וְאַנְקַת אַבְיוֹנִים. כִּי כְּפוּפָה סְטוּ,
שֶׁאֵכְלוּ בְּלִי טְחִינְהָ. מַה כְּתוּב בְּהֶם הַבְּשֵׁר עוֹדְנוּ
בֵּין שְׁיִנְיָהֶם טַרַם יִכְרַת וְאַף ה' חֲרָה בְעַם. כִּי
נִתְפַשְׁטָה הוּ' דְּשָׁטוּ, וְנַעֲשֶׂה ו' שְׁהוּא שְׁטֵן. וְהוּא
שְׁרוּתוֹ כְּפוּף, הוּא נ' כְּפוּפָה, כְּלוּמַר שְׁהַקְדוּשָׁה
נַעֲשֶׂתָה נ' כְּפוּפָה. וְהַסֵּא ו' פִּשְׁטוּתָה. וְזֶה גַרַם
שְׁנַתְפַשְׁטָה הַשְׁטֵן בְּאַכִילָה וּשְׁתִּיָה, וְנִתְגַבֵּר עַל כָּל
הַאֲבָרִים וְעוֹרְקִים בְּשִׁסָּה לֹא תַעֲשֶׂה בְּשִׁסָּה
יְמוֹת חַמְמָה. כְּחִשְׁבוֹן הַשְּׁמָן, שְׁהוּא בְּגִי' שִׁסָּה
חֲסַר אַחַד. וְזֶהוּ חַיּוּם, שֶׁל יוֹם הַכְּפוּרִים שְׁחַסַּר
לוֹ, כִּי אֵין בּוֹ אָכִילָה וּשְׁתִּיָה. וְעַ"כּ הַשְׁטֵן אִינוּ
שׁוֹלֵט בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, וְחַסַּר לוֹ יוֹם לְשִׁסָּה יָמִים.

פירוש

הפוסים

מאמר

ישראל, הם בצרה, כי ישראל הם אברי
השכינה, שנאמר נר ה' נשמת אדם, שפירושו,
שנשמת אדם הוא מנר ה', שהיא השכינה
הקדושה. ואז, בראש השנה, כל ישראל בצרה,
ולוקחים שופר, לעורר בו תקיעה שברים
ותרועה ההם.

רעיא מהימנא

שסה אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא וְכַר: אָמַר
רַע"מ, וְדַאי, אַחַר שְׁהַאֲבָרִים וְעוֹרְקֵי הַלֵב,
הַמְשׁוּלִים לְיִשְׂרָאֵל, הֵם בְּצָרָה, צְרִיכִים לְעוֹרֵר
בְּקִנְהָ, שְׁה"ס הַשׁוֹפֵר, וְזֶהוּ הַקִּנְהָ שֶׁל הַרִינְהָ. כִּי
אַחַר שְׁכַנְפֵי הַרִינְהָ לֹא תוֹכְלִנָה לְהַשְׁקִיט הַכַּעַס
שֶׁל הַמְרָה הַמִּתְגַּבְּרַת עַל עוֹרְקֵי הַלֵב וְעַל כָּל
הַעוֹרְקִים שֶׁל אַבְרֵי הַגּוּף. אוֹתוֹ הַרוּחַ, שְׁה"ס
הַחֲסִדִּים, שֶׁנוֹשֵׁב בְּהֶם, עוֹלָה בְּתוֹךְ הַקִּנְהָ, שְׁהוּא
שׁוֹפֵר, דְּהִינְנוּ עוֹלָם הַבַּא. כִּי שׁוֹפֵר ה"ס בֵּינָה
הַנְּקוּדָתָא עוֹלָם הַבַּא. שְׁכַן הַעַמִּידוּ, הוֹשֵׁט דּוּמָה
לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׁה"ס מַלְכוּת, שְׁבוּ אָכִילָה וּשְׁתִּיָה.
דְּהִינְנוּ הַמּוֹחִין דְּחַסְדִּים וְחַכְמָה, הַמְכוּנִים אָכִילָה
וּשְׁתִּיָה. הַקִּנְהָ, דּוּמָה לְעוֹלָם הַבַּא, שְׁהוּא בֵּינָה
(דפויי דף רל"א ע"ב * דף רל"ב ע"א)

קלו

רעיא מדימנא

טַרְם יִפְרַת וְאָף יִי תְרַה בְּעַם. אֲתַפְּשֵׁט ו' דְּשָׁטוּ, יֵאִיהוּ דְרוּחִיהּ כְּפוּף, וְאִיהוּ נ'.
 וְדָא גְרַם דְּאֲתַפְּשֵׁט שְׁטַן יִבְאָכִילָהּ וְשִׁתְיָהּ, וְאֲתַגְבֵּר עַל כָּל אַכְרִין וְעַרְקִין בְּשִׁס"ה
 לֹא תַעֲשֶׂה. כְּחוּשְׁבֵן הַשְּׁטָן חֶסֶד חֵד, דָּא יוֹם הַכַּפּוּרִים, דְּלִית בֵּיהּ אֲכִילָהּ וְשִׁתְיָה.
שסז וְאִיהוּ פְּגוּנָא דְקִנְיָהּ, וְאִיהוּ ו' בֵּן ז"ה, מִן בִּינְתָהּ. וּבְגִינְיָהּ אִוְקְמוּהּ מֵאֲרִי
 מִתְנִיתִין, הַרוּאָה קִנְיָהּ בְּחִלּוּם, זֹכְהָ לְחֻכְמָהּ. הַה"ד, יִקְנֶה חֻכְמָה קִנְיָהּ בִּינְתָהּ.
 דְּלִית קִנְיָהּ דְּאִיהוּ פְּחוּתָהּ מִתְּרוּוּיָהּ, דְּאִינוּן י' חֻכְמָה, ה' בִּינְתָהּ. וּבג"ד, צְרִיךְ
 לְאֲתַעְרָא בְּשׁוּפְרָה, דְּאִיהוּ קִנְיָהּ, עֲלָמָא דְּאֲתִי, עוֹלָם אַרוּךְ, אַרְךָ אַפִּים, דְּמִשְׁתַּפְּחִי
 מִינְיָהּ י"ג מְכִילִין דְּרַחֲמִי, כְּחוּשְׁבֵן וַא"ו, א' אַרְךָ, ו' ו' אַפִּים.
שסח וְאִימָא עֲלָאָה אִיהִי תְקִיעָה, מִסְטָרָא דְאַבְרָהָם. שְׁבָרִים, מִסְטָרָא
 דְּיִצְחָק. תְּרוּעָה, מִסְטָרָא דְיַעֲקֹב. שְׁכִינְתָא תַתְּאָה, קְשֵׁר דְכֻלְהוּ. דְּהִינּוּ: ק'
 תְּקִיעָה. ש' שְׁבָרִים. ר' תְּרוּעָה. וְכֻלְהוּ מְשֻׁלְשִׁין לְגַבֵּי שְׁכִינְתָא, הַה"ד, קְדוּשָׁה לְךָ
 יִשְׁלֹשׁוּ. דְּלִית קְלָא יְכִיל לְנַפְקָא לְבַר, אֲלֵא מִן הַפָּה. אוּף הַכִּי, לִית לְאַפְרָשָׁא
 שְׁכִינְתָא מִן קב"ה. דְּקב"ה אֲתַמַּר בֵּיהּ, יִקּוּל יִי חוּצַב לְהַבּוּת אֵשׁ. וְשְׁכִינְתָא
 תַּפְּלַת כָּל פָּה. וְאִינוּן סִימְנִין, קש"ר"ק קש"ק קר"ק. (עד בא)
שסט נְטִילִין שׁוּפְרָה, לְאֲתַעְרָא בֵּיהּ, תְּרוּעָה וְתְקִיעָה, דִּינָא קְשֵׁיא בְּרַחֲמִי,
 וְשְׁבָרִים יִדִּינָא רַפְיָא בְּרַחֲמִי וּכְדִין הַכִּי יִתְעַרְרוּ לְעִילָא לְאֲתַעְרְבָא דָּא בְּדָא.

מסורת הזהר (משלי ד) משפטים כג צ"ה. (0) (תהלים כט) בהשמטות
 י נוי"ן; וא"ו, כ אינון, ל על אכילה. מ מוסיף ובחבורא
 קרמאה נטלין. נ מוסיף דינא קשיא בלא רחמי ודינא.
 ח"ב רע: צו לט את קיב ח"ג קעא: רלה. ת"ו תכ"ב
 סג תס"ט קד: תק"ח צה טר ש"א.
 חלופי גרסאות

מאמר פירוש. התכללות החכמה בחסדים זה בזה
 כנצח והוד, נקראים טחינה. בסוד שחקים
 שטוחנות מן לצדיקים. והערב רב מגבירים
 השמאל וממשיכים אכילה ושתייה שלהם משמאל
 בלי ימין, שזה נבחן בלי טחינה. וז"ש בנ'
 כפופה שמיון, דאכילין בלא טחינה. כי
 משום שאכלו בלא טחינה, נתדבק בהם השטן
 והקדושה שבהם נעשתה נ' כפופה, כי רוח
 הקדוש פרח מהם.
שסז וְאִיהוּ פְּגוּנָא דְקִנְיָהּ וכו': ויום
 הכפורים הוא כעין הקנה של הריאה, שהוא
 בינה ועולם הבא כנ"ל. והוא ו' בן י"ה מן בינה.
 ובשבילו העמידו בעלי המשנה, הרואה קנה
 בחלום זוכה לחכמה. ז"ש קנה חכמה קנה בינה.
 שאין קנה פחות משניהם, שהם י' חכמה, ה'
 בינה. כי אין בינה בלא חכמה, ואין חכמה בלא
 בינה. ומשום זה צריכים לעורר בשופר, שהוא
 קנה, כנ"ל, שהוא עולם הבא, עולם ארוך
 המקבלת מאריך אנפיו, שנמצאים ממנו י"ג
 (דפו"י דף רל"ב ע"א)

הסולם יותרת הכבוד מרה קנה ושם ושופר
 מדות הרחמים, שבגימטריא וא"ו, הא', ה"ס
 אר"ה. ב' הווי"ן, ה"ס אפ"ם.
שסח וְאִימָא עֲלָאָה אִיהִי וכו': ואמא
 עלאה היא תקיעה מצד אברהם שהוא חסד.
 שברים מצד יצחק שהוא גבורה. תרועה מצד
 יעקב, שהוא ת"ת. שכינה התחתונה, שהיא
 מלכות, היא קשר של כולם. כי היא מקבלת
 את כולם. קש"ר הוא ראשי תיבות, תקיעה
 שברים תרועה. כי ק' תקיעה, ש' שברים, ר'
 תרועה. וכולם משולשים בשכינה, ז"ש, קדושה
 לך ישלשו. כי אין קול יכול לצאת מן הגוף
 לחוץ אלא מן הפה, אף כך, אין להפריש השכינה
 מן הקב"ה. כי הקב"ה נאמר בו, קול ה' תוצב
 להבות אש. והשכינה היא תפלת כל פה. ואלו
 הם הסימנים קש"ר"ק קש"ק קר"ק. (ע"כ רע"ח)
 וביאור התקיעות תמצא לעיל (אמור אות קצ"ה).
שסט נְטִילִין שׁוּפְרָה לְאֲתַעְרָא וכו':
 לוקחים שופר לעורר בו תרועה ותקיעה, שהם
 דין

קלז

רעיא מהימנא

(שע) ״וכחבורא קדמאָה, אָמר רעיא מהימנא, ״בהאי אתבסס שטן, וקמיט
נו״ן מן ושט, מה דהוה ״ שטן לפנים, תב לאתורא, ואתהדר ושט, כדבקדמימא.
בגין דהקול קול יעקב. ישאל לית חיליהון באכילה ושתיה, בשאר עמין, דנרתין
עלמא דין, דחיליהון באכילה ושתיה. אלא חיליהון בקול ״ דא, דאיהו עלמא דאתי,
עולם ארוך, דאתברי באַת יו״ד, ובגין דקול שופר מניה נפיק, אמרו רבנן אין
פוחתין מעשרה שופרות. ובאות יו ״ ודאי, אתעביד עולם ארוך, דאיהו ו ״ עלמא
דאתי ובאת ה ״, ברא עלמא דין, דאיהי ה ״ ועירא, דבה אכילה ושתיה דאורייתא.

(שעא) ועוד רזא אתרא, בתר דאתגור גזרה בתרין אתונן, דאינון ה ״ ה ״, תרין
בתי דינין, מאן יכיל לבטלא גזרה דתרווייהו. יו. דאת ה״א אימא עלאה. ״ אב.
ומה פתיב, ״ כל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש, דאיהי ה ״, אישה יקימנו ואישה
יפרנו. ובג״ד, צריך לאתערא קלא דאיהו ו ״, בעשרה שופרות, דאינון י ״. ועקרא
דלהון בנשימה אחת, כל סימן וסימן, י בפה, דאיהי ״ מעשרה.

(שעב) מיד דשמעו מלין ר״ש וכל חבריאי, אמרו, בריך אלהא דזכינא

חלופי גרמאות

ע ל״ג ובחבורא קדמאָה, פ ל״ג מן בהאי ער מה; בהא.
צ שטו, ק דההוא ול״ג דא. ר ל״ג בפה דאיהו.

מסורת הזהר

י (במדר ל) ויחי קצו צ״ב.

הסולם

יותרת הככר מרה קנה ושט ושופר

דעולם הבא כנ״ל. ובאות ה״ ברא עולם הוה
שהיא ה״ קטנה, דהיינו מלכות, שבה אכילה
ושתיה של תורה. דהיינו המוחין דחכמה וחסדים
הנקראים אכילה ושתיה.

(שעא) ועוד רזא אחרא וכו״: ועוד יש
סוד אחר. כי אחר שנגזרה הגזרה בב״ אותיות
ה״, ה״, שהם ב״ בתי דינים, דבינה ודמלכות,
מי יכול לבטל הגזרה של שניהם, רק י״ו
דהויה, כי אות ה״ דהויה היא אמא עלאה,
בינה, ״ היא אבא, חכמה, ומתכתוב, כל נדר
וכל שבועת אסר לענות נפש, שהיא ה״
שנקראת נפש, אישה יקימנו ואישה יפרנו.
אשר ה״ היא איש של ה״ ראשונה שהיא בינה.
והו״ היא איש של ה״ אחרונה שהיא מלכות.
ע״כ הם יכולים להפיר הגזרה של ב״ ההיון.
ומשום זה צריך לעורר הקול שהוא ו ״, ז״א,
בעשרה שופרות שהם י ״. כדי שיבטלו הדינים
שבב״ ההיון, שהם בינה ומלכות. והעיקר שלהם,
שכל סימן וסימן מקשר״ק קש״ק קר״ק, יהיה
בנשימה אחת, בפה, שהוא חלק י ״ מעשרה.

(שעב) מיד דשמעו מלין וכו״: מיד
שר״ש

מאמר

דין קשה ברחמים. כי תרועה היא דין קשה,
ותקיעה היא רחמים. ושברים, תקיעה, היא דין
רפה ברחמים. כי שברים הוא דין רפה (כנ״ל
אות ש״ט) ותקיעה היא רחמים. ואז מתעוררים
כך למעלה להתערב זה בזה. דין ברחמים
ורחמים בדין.

רעיא מהימנא

(שע) ובחבורא קדמאָה אומר וכו״:
ובחבור הראשון אומר רעיא מהימנא, בזה
נתבסם השטן ונקמטה הן מן ושט וחזרה להיות
ו ״, ומה שהושט נעשה שטן, (כנ״ל אות סס״ח)
חזר עתה לאחור, ונעשה ושט, ככתחילה. משום
שהקול קול יעקב, כי ישראל אין כוחם באכילה
ושתיה, כשאר העמים שירשים עולם הזה,
שכוחם באכילה ושתיה. אלא ישראל, כוחם
בקול זה, שהוא עולם הבא. עולם ארוך שנברא
באות י ״, ומשום שקול שופר, שה״ס המוחין
דז״א הנקראים קול, שמקבלים משופר, שהוא
בינה, יוצא ממנו מן ה״ שהיא חכמה. אמרו
רבנן, אין פוחתין מעשרה שופרות, דהיינו כנגד
אות י ״, כי באות י ״ נעשה ודאי עולם ארוך
שהוא ו ״ עולם הבא. דהיינו שמקבל מוחין
(דפויי דף רל״ב ע״א)

רעיא מהימנא

קלח

למשמע מלין, מההוא דאתקרי רבן של נביאים, רבן דתכמים, רבן דמלאכי השרת, דקב"ה ושכינתיה מדבר על פומי, וכתב על דוי רזין אלין, דלא אשתמעו פנותיהו ממפן תורה, ועד כען.

שעג א"ל, בוצינא קדישא, אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה, לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא, ומארי מתיבתאן דלתתא, בלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומה, ופירושין דילך. דהא חדנה ופוןקנא, יתער בהון לעילא ותתא. אל תתנו דמי, לא אנת, וכל סיעתא דילך. (ע"כ רעיא מהימנא)

שעד בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסס פלא דא בךא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלכא, בלויינא. ומהוא לב, לאו אורחיה, ולא תיאובתיה, בעכירו דעובדין דעמיה. אלא נקיט כל ברירו, וכל צחותא, וכל זכין, וכל עובדין טבין. וכל ההוא עכירו וטנופין ולכלוכא דאינון עובדין בישין, אנת לכבד. דאתמר ביה, עשו איש שעיר. וכל ערקין דיליה, דאינון שאר עמין עכו"ם. הה"ד, ונשא השעיר עליו את כל עונותם. מאי עונותם. עונות תם. דאתמר ביה, ויעקב איש תם. וחובין דעמיה דאינון ערקין ודפקין דלכא.

שעה ובג"ד, שחין וצרעת וספחת, לכל אינון אברין, מכבד אשתכחו, מאילין לכלוכין דאשתארו ביה. מלבא אתי כל בריאותא, לכל אברין. דהכי הוא,

חלופי גרמאות

ו וכן, ת דומי לו, א מוסיף עוד אמר בחבורא קדמאה בתרועה, ב לדיינא; לריתא; ליתא, ג אורחוי, ד מוסיף בישין זריק לון לשאר עמין עכו"ם ההוא כבד, ה אתמר ול"ג ביה, ו דעמודא.

מסורת הזהר

כ (בראשית כז) נח מזו צ"א. ל (ויקרא טז) תולדות טז צ"א. מ (בראשית כה) תולדות לו צ"ב.

הסולם

מאמר

כבד ולב

ולב ההוא אין דרכו ואין תאותו בעכירות המעשים של עמו, אלא לוקח כל הברור, וכל הצח, שהם כל הזכויות, וכל מעשים טובים וכל אותה העכירות והטנוף והלכוך, שהם מעשים רעים, מניח בשביל הכבד, שהוא טמא"ל, שנאמר בו עשו איש שעיר. וכל העורקים שלו, שהם שאר עמים עכו"ם. ו"ש ונשא השעיר עליו את כל עונותם. מהו עונותם. הוא אותיות **עונות תם**, אותו שנאמר בו ויעקב איש תם. והעונות של עמו, הם בעורקים וגידים הדופקים שבלב (ע"י להלן דף קמ"ח במדאות הסולם אות י"ג).

שעה ובג"ד **שחין וצרעת וכו'**: ומשום זה שחין וצרעת וספחת שבכל האברים נמצאים בכבד, מן הלכלוכים שנשארו בו. מן הלב באה הבריאות לכל האברים, כי כך הוא, כיון שהלב לקח כל הזך והברור והצח, לוקח הכבד מה שנמצא ונשאר מן הלכלוך ומן הטינוף

שר"ש והחברים שמעו הדברים, אמרו, ברוך אלקים שזכינו לשמוע דברים, מאותו הנקרא רבן של כל הנביאים, רבן של כל החכמים, רבן של מלאכי השרת, שהקב"ה ושכינתו מדברים על פיו. וכתב על ידיו סודות אלו, שלא נשמעו כמותם ממפן תורה עד עתה.

שעג א"ל **בוצינא קדישא וכו'**: א"ל רע"מ, לר"ש, מאור הקדוש, השלם דברי הסודות של חבור הראשון, לפרש אותם, כי כל ראשי ישיבות שלמעלה, וראשי הישיבות שלמטה, כולם מוכנים לשמוע דברים אלו מפין ואת הביאורים שלך. כי שמחה וגאולה תתעוררנה על ידיהם למעלה ולמטה. אל תתנו דמי לא אתה ולא כל החברים שלך. (ע"כ רע"מ).

מאמר כבד ולב

שעד בתרועה ותקיעה ושברים וכו': בתרועה ותקיעה ושברים, מתבסס הכל זה בזה, שמתמתקים כל הדיינים. וכל מה שהכבד אוחו הוא מקריב אל הלב, שהוא המלך לזון אותו. (דפו"י דף רל"ב ע"א * דף רל"ב ע"ב)

קל"ט

פנחס

פינן דלבא נטיל כל זכיכו ובגדיך וצחוטא. כבד נטיל כל מה דאשתכח ואשתאר מן לכלוכא וטנופא. וזריק לכל שאר שייפין, ודאינון שאר עמין עכו"ם אחזנין, בעל פרחייהו. ומפסולות דפסולת דכבד, נטל טחול, דאתמר ביה יי' יהי מארת. ^ט מארת יי' בבית רשע.

רעיא מהימנא

שעו ׀ עוד אמר בחבורא קדמא, אמר רעיא מהימנא, וקא אוקמוה רבנן עליה, טחול שוחק. ואיהו ^ט שחוק הפסיל. ובג"ד, אוקמוה רבנן דמתניתין, אוי לו למי שהשעה משחקת לו. וקהלת אמר ^ט טוב פעס משחוק. טוב פעס דכבד, דאיהי מרה, רצועה דקב"ה, רצועה לאלקאה בה צדיקייא בעלמא דין במרעין בישין, במכתשין, משחוק דשחיק לון בטחול, בלכלוכא דהאי עלמא, דשוחק לון שעתא בעותרא. ועוד, ארס דטחול איהו זחיל עפר, ואיהו תקיף יתיר מארס דמרה.

שעז ׀ ובגין דערב רב אינון שאור שבעיסה, ואינון אומין ^ט דעלמא דמין למוץ, יתיר מעפבין בגלותא ערב רב לישראל, מאומין עכו"ם. כמה דאוקמוה רבנן, מי מעפב, שאור שבעיסה ^י מעפב. דאינון דבקין בישראל, כשאור בעיסה. אבל אומין עכו"ם, לאו אינון אלא ^ט כמוץ אשר תדפנו רוח.

מטרת הזהר

(1) (בראשית א) ב"א עה צ"ג. (2) (משלי ג) ח"ג רפא; ת"ז בהשמטות ת"ג רמ. (3) (קהלת ז). (4) (שם). (5) (תהלים א) בלק אות עה צ"ש ז"ח עה ט"ד שמי"ח ש"ג תק"ח ק ט"ג ש"א.

חלופי גרסאות

ז ל"ג דאינון שאר עמין עכו"ם. ח ל"ג עוד אמר בחבורא קדמא. ט ל"ג דעלמא. י ל"ג מעפב.

מאמר

הטינוף, וזרוק לכל שאר האברים, שהם שאר עמים האחרים עכו"ם, בעל כרחם. ומן פסולת הפסולת של הכבד, לוקח הטחול, שהוא לילית, שנאמר בו יהי מארת חסר, מחמת שנבראה לילית, שמארת הוא לשון קללה, כמ"ש מארת ה' בבית רשע. (כנ"ל ב"א אות שצ"ג).

רעיא מהימנא

מאמר טחול ומרה

שעו) ׀ עוד אמר בחבורא וכו': עוד אמר בחבור הראשון. אמר רעיא מהימנא, והרי העמידו עליו חכמים, הטחול שוחק. והוא שחוק הכסיל. ומשום זה העמידו חכמי המשנה, אוי לו למי שהשעה משחקת לו. כי מקבל עולמו בחייו. וקהלת אמר, טוב כעס משחוק. שפירושו, הכעס של הכבד, שהוא מרה, הרצועה של הקב"ה, רצועה להכות בה את הצדיקים בעולם הזה במחלות רעות בנגעים, היא טובה יותר (דפו"י דף רל"ב ע"ב)

הסולם

מחול ומרה
משחוק שצוחק לנו הטחול, שהיא לילית, בכללן של עולם הזה, שהשעה שוחקת להם בעושר. כי אלו מקבלים בעולם הזה השכר של מעשים טובים טעמו כדי להאבידם מעולם הבא. והצדיקים מקבלים עונש על חטאיהם בעולם הזה, כדי שירשו עולם הבא. ועוד. ארס של הטחול, הוא זחל עפר, שהוא חזק יותר מן הארס של המרה.

שעז) ׀ ובגין דערב רב וכו': ומשום שהערב רב הם שאור שבעיסה, דהיינו שנתערבו בישראל כמו שאור בעיסה. ואומות העולם דומות למוץ, הערב רב מעכבים את ישראל בגלות יותר מן האומות עכו"ם. כמו שהעמידו חכמים, מי מעכב, שאור שבעיסה מעכב (ברכות יז.) כי הערב רב דבקים בישראל כשאור בעיסה. אבל אומות העולם אינם אלא כמוץ אשר תדפנו רוח.

ועוד

קמ

רעיא מדימנא

שעח) ועוד ונשא השעיר עליו, כבד רעותיה למעבד קורצ'יא לקב"ה עם יש'אל, דאיהו נשא כל חובין ד'כיל למסבל לון, עד דאתעביד כבד, כמשא כבד וכבדו ממנו, חובין על ג'פוי. מה עביד, סליק לטורא על'אה, פתמרא כד איהו בעי לסלקא לטור גבוה, כמשא כבד יכבד עליה. כד איהו לעילא, וכעי לסלקא לפי מעוט דאשתאר ליה, אתק'ר עליה מטולא, ונפיל, ונאפיל גרמיה לתתא, ובכבד משא דאתתקף עליה, אתעבידו כל אברין דיליה פסקות, דלא אשתאר אבר שלים. אוף הקא אידע לסמאל ונחש, כבד ויותרת הפכד, יצ'ר הרע ובת זוגיה זונה. מתמן כל בת אל נכר זונה. (ע"כ רעיא מדימנא)

מסורת הזהר

(ק) (ויקרא טז.) (תהלים לה).

חלופי גרמאות

כ דא. ל על. מ מסיף כבד משא. נ ואפיל. ס ל"ג אירע. ע בדפוי"י כתבו ובחבורא קדמא א"ר פנחס רכ"ד א' שייך רל"א ב'.

מאמר

מאמר השעיר לעזאזל וכבד ולב

הסולם

השעיר לעזאזל וכבד ולב

כדי שיתן להם רשות לענוש את ישראל. מב' בחינות הדינים שלהם. ונמשל העזאזל שלמעלה, כמו חמור נושא משא, כך השעיר לעזאזל הוא הנושא עליו כל המלשינות של סמאל ונחש, ששורשם ב' מיני דינים הנ"ל הם.

ונתבאר שם (אחרי אות קט"ז) שאם ב' מיני דינים אלו מתחברים יכולים להחריב כל העולם. והתקן להם הוא ע"י קו האמצעי, שעל ידו מבטלים הדינים דנוקבא את הדינים דרכורא, ע"י המסך דחירוק שלו המבטל את ג"ר דהארית השמאל. עש"ה. כד רעותיה למעבד קורצ'יא וכו' דהיינו כשסמאל ונחש שולחים העזאזל העליון להלשין על ישראל. קורצ'יא, פירושו מלשינות (כמ"ש גיטין נ"ו.) איכול בהו קורצא בי מלכא (ע"ש פירוש"). דאיהו נשא כל חובין וכו' עד דאתעביד כבד וכו', דהיינו הן דינים דרכורא והן דינים דנוקבא שהם כבדים מנשוא. מה עביד סליק למורא ע'אה לעורר דינים דרכורא, שהוא עולה לקו שמאל, שנקרא הר עליון, כי ג' הקוין נקראים הרים. כד איהו לעילא, כשכבר הוא בקו שמאל, דהיינו בבחינת ו"ק דשמאל, וכעי לסלקא לפי מיעוט דאשתאר ליה, דהיינו שרוצה לעלות לג"ר דשמאל, ששם אין יחוד הימין וכל דינים דרכורא נמשכים משם. אתיקר עליה מטולא ונפיל, כלומר שהדינים דנוקבא שבמשא שלו, מכבידים עליו במקום ג"ר דשמאל, כדי לבטלם, מכח קו האמצעי, המתקן זה מכח שליחת עזאזל המדברה ששולחים ישראל למטה. ואז, ואפיל גרמיה לתתא שמפיל עצמו למטה מכל קו השמאל, כלומר, שגם

שעח) ועוד. ונשא השעיר וגו': ועוד. ונשא השעיר עליו. כשרצונו של השטן להלשין על ישראל לפני הקב"ה. והוא נושא כל החטאים שיכול לטובלם עד שנעשה כבד, כמשא כבד יכבדו ממנו העונות שנושא על כנפיו. מה הוא עושה, עולה להר עליון, כחמור הרוצה לעלות על הר גבוה, וכמשא כבד יכבדו עליו העונות. כשהוא למעלה, ורוצה לעלות עוד אותו מעט הדרך שנשאר לו, נכבד עליו המשא ונפיל, ומפיל עצמו למטה, ובכבוד המשא שלוחץ עליו נעשו כל אברים שלו חתיכות, עד שלא נשאר בו אבר שלם. אף כך קרה לו לסמאל ונחש, שהם כבד ויותרת הכבד, יצ'ר הרע ובת זוגו זונה. שמשם נקרא כל בת אל נכר, זונה.

הסוד של השעיר לעזאזל כבר נתבאר היטב לעיל (אחרי אות קט"ז בהסולם ועש"ה) וכאן מוסיף רע"מ סוד אחר. כי שורש כל הסטרא אחרא הם סמאל ונחש, שהם זכר ונקבה, שהפירוש הוא, שסמאל נמשך מדינין דרכורא, כלומר שכל העונשים הבאים על החטאים הנמשכים מדינין דרכורא נמסרו בידי סמאל. והנחש, דהיינו הנוקבא שלו היא מדינין דנוקבא, שכל העונשים הבאים על החטאים הנמשכים מדינין דנוקבא נמסרו על ידה. ונודע שאלו ב' מיני דינים הם שורשים לכל מיני החטאים שבעולם, וסוד העזאזל למעלה, אומר רע"מ, שהוא כל כמות הקטרוגים שסמאל ונחש נושאים עליהם להביאם לפני הקב"ה,

(דפוי"י דף רל"ב ע"ב)

קמא

פנחס

שעט אמר רבי פנחס, אורחא דא תהו מתקנא לי, למשמע מלין אלין מעתיק יומין, זכאה עלמא דאנת שארי בגויה. ווי לעלמא, דישתארוך יתמין, ולא ידעין מלי דאורייתא פדקא גאות. ודאי תכי הוא, דכבד נטיל כלא טב וביש. ואע"ג דמשטטא ולקייט כל חוכיהון דישראל, ה"ג זכין דלהון לקייט, בגין לקיימא קודציה. וכלא האי והאי מקריב לגבי לב. ואורחוי דלב, לא נטיל אלא זכיו וברירו וצחותא דכלא, כמה דאמרת. ושאר טנופא ולכלוכא, אהדר לכבד, ונטיל כלא בעל פרחיה, דכתיב ונשא השעיר עליו וגו'. מלה דא אהדרנא, בגין דיתבסם לפומי כמתקא דדובשא, זכאה חולקי דזכיןא להאי, למחמי דא בעיני.

שפ אוף הוא פתח ואמר, וי לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו', האי קרא אמר דוד, בשעתא דהוה אזיל על פיך נהרא, אמר רבש"ע, כלום הוה בינ בעלמא, דאודי ומשבח למאריה פנותי. אנדמנת ליה צפרדע, א"ל, דוד, לא תתגאה, דאנא עבדית יתיר מנף, דמסרית גופאי על מימרא דמארי, דכתיב ושרץ היאור צפרדעים, והא אוקמוה. ותו דאנא משבח ומזמר ליליא ויומא, בלא שכיכו. בההיא שעתא אמר דוד, וי לא גבה לבי ולא רמו עיני. וי לא גבה לבי.

מסורת הזהר (שם קלא) משפטים מד צ"כ. ת) (שמות ז) וארא מח 9 כורסיה. צ כתיב. ק ליג אמר; מסיף והוה אמר. ר בדפויי כתבו כאן חסר.

חלופי גרסאות

השעיר לעזאזל וכבד ולב

דרך הזה היה מתוקן לי, לשמוע דברים אלו מעתיק יומין. אשרי העולם שאתה שורה בתוכו, אוי לעולם שישארו יתומים ולא ידעו דברי תורה כראוי. ודאי כך הוא, שהכבד שהוא סמאל, לוקח הכל טוב ורע, ואע"פ שמשוטט ולוקט כל עונותיהם של ישראל כך לוקט את הזכיות שלהם, כדי לקיים מלשינותו. כי השקרן צריך לדבר אמת בתחילתו כדי שיאמינוהו. והכל זה וזה, הזכיות והחובות, הוא מקריב אל הלב, ודרכו של הלב שאינו לוקח אלא הון והברור והצח מכל, דהיינו הזכיות, כמו שאמרת, ושאר טנוף ולכלוך, שהם העונות, מחזיר אל הכבד, והוא לוקח הכל בעל כרחו שכתוב, ונשא השעיר עליו וגו'. (כנ"ל בדבור הסמוך) ואני תזור על דבר זה, אחר שכבר אמרת אותם, כדי שימתקו לפי כמתיקות של דבש. אשרי חלקי שזכיתי לזה, לראות זה בעיני.

שפ אוף הוא פתח וכו': אף הוא פתח ואמר, ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. מקרא זה אמר דוד, בשעה שהיה הולך על חנף הנהר, ואמר רבוננו של עולם כלום היה אדם בעולם שיודה וישבח לאדונו כמוני. נודמנה

מסורת הזהר

מאמר

הסולם

שגם הו"ק דשמאל שקו אמצעי משאיר לא ירצה לקבל. כי הס"א בורחת מפני קו האמצעי ותקונינו. אוף הכי אירע לסמאל ונחש, שהם השלוחים של העזאזל, והם יצוהו ונת זוגיה זונה, כי סמאל הוא יצר הרע, והנחש בת זוגו הוא זונה. כי זכר ונקבה צריכים להיות מין במינו, וכיון שסמאל הוא מדינים דרכורא היתה בת זוגו צריכה גם כן להיות מדינים ההם. אמנם היא מדינים דנוקבא כנ"ל. ומאין לה אלו הדינים, כי בעלה סמאל אינו נותן לה, אלא שהיא מזנה עם כחות עליונים אחרים ומקבלת מהם דינים דנוקבא. וע"כ נק' סמאל ונת זוגו יצר הרע וזונה. ו"ש, מתמן כל בת אל נכר זונה. כי הנוקבא דסמאל היא מקור לכל הזונות שבעולם. ונת אל נכר מקבלת ממנה. ו"ס (שאומד לעיל אות שס"ב) יותרת על הכבד, בתר דעבדת ניאופא וכו' אתגברת על בעלה, כי אחר שהיא מזנה עם כחות אחרים ומקבלת מהם דינים דנוקבא, היא מתגברת אח"כ על בעלה סמאל, כי דינים דנוקבא קשים יותר מדינים דרכורא. (ע"כ דעיא מחימנא).

שעט אמר ר' פנחס וכו': אר"פ, לר"ש, (דפויי דף רל"ב ע"ב)

קמב

פנחס

שפא דא הוא קרְבָנָא, ^א דְּבָכֵל יוֹמָא, וּבְכָל זְמַן וְזְמַן, לְגַבֵּי קב"ה. דְּאֵתְּפִלְתַּת כְּנִי בֵיהּ, בֵּין כָּל שְׂאֵר אֲכְלוּסִין, וְכָל אֵילִין פּוֹלְחָנִין, אֲפִיקוּ לָהּ מִבֵּין גּוֹבִין, וּמִבֵּין ^ב שְׂאֵר עַמִּין. ^ג כְּפִי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן דְּאִינוּן אֲטִימֵי לְבָא, וְלֹא פִתְחִין בְּתִיּוּבְתָא, לֹא סְלָקִין רִיחָא, וְלֹא אֲפִיק לֹון מְגוּ גּוֹבִין. אֲבָל פֶּד ^ד פִּתְחִין בְּתִיּוּבְתָא, מִיַּד סְלָקִין רִיחָא, וְנִפִּיק לֹון מִבֵּין גּוֹבִין, וְיִתְהַנֵּי בְּהוּ פְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. דְּכַתִּיב, ^ה פִּתְחֵי לִי אֲחוֹתֵי רַעֲיָתֵי. דְּכָל זְמַן דְּשׁוֹשְׁנָה אֲטִימָא, לִית לָהּ רִיחָא, וְלֹא ^ו סְלָקָא מִבֵּין גּוֹבִין, ^ז וְדִיּוּרְתָא בִּינֵייהוּ, כְּמָה דְּאֵתְמַר. וְקב"ה לֹא שְׂדַר לָן לְמַהֲף אֲוֹרְחָא דָּא, אֲלֹא לְאוּלִּיף מְלִין אֵלִין.

שפב עַד דְּהוּ יְתְבִי, אֶתְא נְשָׂא, וּמֵאִיָּהּ, וְנָטִיל חַד שׁוֹשְׁנָה ^ח מִבֵּינֵיהוּ, וְאֶזְלַת. ^ט אֲמָרוּ, מָפְאן וּלְהֵלָאָה, נַהֲף לְאוֹרְחִין. קָמוּ וְאֶזְלוּ. עַד הֵכָא אֲוֹרְחָא דְר' פְּנִחָס, וְר"ש אֶזְל לֵיהּ, אֵיהוּ וְר' אֶלְעָזָר, וְשְׂאֵר חֲבַרְיָא, וְר' פְּנִחָס וְשְׂאֵר חֲבַרְיָא.

שפג פִּתַח וְאָמַר יִר' פְּנִחָס עַל זֶה, ^י לְמַנְצַחַת עַל שׁוֹשֵׁן עֲדוֹת מְכָתִם לְדוֹד לְלַמֵּד, מֵאֵי לְלַמֵּד. לְאוּלְפָא לְבָנֵי עֲלָמָא חֲקָמְתָא. וְהָא אֲוֹקְמוּהָ, שׁוֹשֵׁן עֲדוֹת, אֵלִין סְנַהֲדְרֵי גְדוּלָה. דְּכַתִּיב בְּהָ, ^{יא} סוֹגָה בְּשׁוֹשְׁנֵים. מְכָתִם לְדוֹד סִימְנָא דְּאֲחוּזֵיאוּ לֵיהּ לְדוֹד, פֶּד שְׂדַר לִיוֹאֵב לְאַרְם נַהֲרִים וּלְאַרְם צוֹבָא, לְאַנְחָא בְּהוּ. ^{יב} ז' א"ר פְּנִחָס, דָּא

חלוּפֵי גְרַמָּאוֹת

ש בכל ת ל"ג מן כך עד פתחין בתיובתא מיה. א פתיחין בתאובתא ומיה. ב סליק. ג ודיורא. ד בינייהו. ה ואמרו; גמרו. ו ל"ג ר' פנחס על זה; ז פנחס עליה. ח ל"ג א"ר פנחס.

מסורת הזהר

(א) שיר (ה) וירא קב צ"ה. (ב) (תהלים ס) לעיל אות קצג צ"ז ולחלן אות שצג צ"כ ח"ג רלח: (ג) (שיר ז) משפטים קפט צ"ג.

השושנה

רעיתי, כי כל זמן שהשושנה אטומה אין לה ריח, ואינה עולה מתוך הקוצים ויושבת ביניהם, כמו שאמרו. והקב"ה לא שלח אותנו ללכת בדרך זה, אלא ללמוד דברים אלו.

מאמר הנשר

שפב עַד דְּהוּ יִתְבִי וכו': בעוד שהיו יושבים, בא נשר והשפיל לעוף ולקח שושנה אחת מביניהם, והלך. אמרו מכאן והלאה נלך לדרכנו. קמו והלכו. ועד כאן הלכו כולם בדרך ר' פנחס, שר' שמעון הלך, הוא ור' אלעזר ושאר החברים, ור' פנחס עם שאר החברים.

שפג פִּתַח וְאָמַר ר' פְּנִחָס וכו': פו"א ר"פ על זה. על הנשר שלקח השושנה. למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. מהו ללמד. היינו ללמד לבני העולם חכמה. וכבר העמידוהו. שושן עדות, אלו סנהדרין גדולה. שהיא המלכות המלכות את הבינה, שהמוחין דבינה נקראים עדות. מכתם לדוד, היינו סימן שהראו לדוד

הסולם

מאמר

נודמנה לו צפרדע. אמרה לו דוד, אל תתגאה, שאני עשיתי יותר ממך שמסרתי גופי על ציוני אדוני, שכתוב ושרץ היאור צפרדעים, והעמידוהו. (וארא אות קנ"ג) ועוד. שאני משבחת ומזמרת לילה ויום בלי הפסק. באותה שעה אמר דוד ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני. ה' לא גבה לבי (חסר ההמשך).

מאמר השושנה

שפא דא הוא קרְבָנָא וכו': (חסר התחלת המאמר) זה הוא קרבן, שבכל יום ובכל זמן וזמן, אל הקב"ה. שהשכינה נכללה בו בין כל שאר ההמונים שלהם שהם ישראל. וכל אלו העבודות מוציאות אותה מבין הקוצים, דהיינו מבין שאר העמים. כך ישראל, כל זמן שהם אטומי הלב ואינם פתוחים בתשובה, אינם מעלים ריח, ואין מוציא אותם מבין הקוצים. אבל כשפותחים בתשובה, מיד מעלים ריח, ויוציאם מבין הקוצים, וכנסת ישראל, שהיא המלכות, תהנה בהם. שכתוב, פִּתְחֵי לִי אֲחוֹתֵי

(דפו"י דף רל"ב ע"ב * דף רל"ג ע"א)

קמו

פנחס

איהו שושן עדות דקיימא הקא, ׀ הא ככביא בשמיא, שכניתא עלן, ונדגין עלאין בהדה, וסייעתא קדישא לתושבחתא, דא איהו שושן בשלימו פדקא יאות. קמו ואזלו. אלין הקא ואלין הקא. אזל ליה ר' פנחס, ובת בכפר ׀ עקימין, ור' יצחק ור' חייא בהדיה.

שפד עד דאקדימו למיזל, יתבו ומתכו לנהורא דצפרא, זקיף עיניו ר' חייא, וקמא אלין פוכבייא דשרביטא, דקא מרהטן ואזלן. אמר, ודאי בכמה זמנין שאלנא על אלין פוכבייא.

שפה א"ר פנחס, אלין פוכבייא דשרביטא ידען בסוכלתנו דחברייא, דהא קב"ה ברא פל אינון פוכביי רקיעא, ובבבין וזעירין. וכלהו אודן ומשבחן י לקב"ה. וכד מטא זמניהו לשבחה, קרא לון קב"ה בשמא, דכתיב ׀ לכולם בשם יקרא. ונדן רהטי, ואושיטו שרביטא דנהורא, ׀ למטה לשבחה למאריהון, בההוא אתר דאתפקדן. הדא הוא דכתיב, ׀ שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. וגו'. אדהכי אתא נהורא, קמו ואזלו.

חלופי גרמאות

ח ל"ג הא ככביא בשמיא. ט עמיקין. י מסיף לקביה דכתיב (תהלים קמו) מונה מספר לככבים. כ ל"ג למחן.

מסורת הזהר

ד (ישעיה מ) חיי שרה סה צ"א. ה (שם) הקסח"ז ז צ"ח.

השושנה

שכתוב, לכולם בשם יקרא. ואו רצים ומושיטים שרביט של אור ללכת לשבח לאדונם באותו המקום שנספרו. ז"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. בתוך כך בא האור. קמו והלכו.

פירוש כל המדרגות הנמצאות בג"ר נקראות כוכבים, או כוכבי שמים. ואי אפשר להמשיך הארת חכמה מהם, המכונה מספר וחשבון (כנ"ל פקודי אות כ"ח). ממעלה למטה. וז"ס, הבט נא השמימה וספור את הככבים אם תוכל לספור אותם. אמנם הקב"ה בעצמו מגלה בהם במקומם בחינת מספר וחשבון, שהוא הארת החכמה אלא שמאירים ממטה למעלה. וזסו"ה מונה מספר לככבים. כי הקב"ה בעצמו מונה מספר, לכולם בשם יקרא. שם ה"ס השגה. כי מה שאין אנו משיגים אין אנו קוראים בשם. ובעת ההיא שהקב"ה מקבץ אותם לגלות בהם המספר, בסוד מונה מספר לכוכבים, הנה אז מרוב האור הם מחזירים אור חוזר ממטה למעלה, הנבחן כמו שרביט. ועליהם מרמזים בארץ סוד כוכבא דשרביט. וז"ש, ואושיטו שרביטא דנהורא וכו' בההוא אתר דאתפקדן.

עד

מאמר

לדוד בשושן עדות, שינצח המלחמה. כששלח את יואב לארם נהרים וארם צובא לעשות עמהם מלחמה. א"ר פנחס זה הוא שושן עדות, שנמצא כאן, כשהככבים שבשמים והשכינה עלינו, ועמה מדרגות העליונות, דהיינו המוחין דבינה הנקראים עדות, והיא עזרה קדושה לשבח בתשבחות. היא שושן, בשלמות כראוי. קמו והלכו. אלו לכאן ואלו לכאן. ר' פנחס הלך לו, ולן בכפר עקימין, ור' יצחק ור' חייא עמו.

שפד עד דאקדימו לביזל וכו': בתוך כך שהשכימו ללכת, ישבו וחיכו לאור הבוקר. נשא עיניו ר' חייא, וראה אלו הכוכבים דשרביטא, היינו הכוכבים, שנמשך מאחוריהם שרביט של אור, שרצים והולכים. אמר, ודאי, כמה פעמים שאלתי על אלו הכוכבים. על מה הם מרמזים.

שפה א"ר פנחס אלין וכו': אר"פ, אלו כוכבי השרביט ידועים בתבונת החברים. כי הקב"ה ברא כל אלו כוכבי רקיע גדולים וקטנים, וכולם מודים ומשבחים להקב"ה. וכשמגיע זמנם לשבח, קורא אותם הקב"ה בשם.

(דפו"י דף רל"ג ע"א)

קמד

פנחס

שפז עד דהוו אָזלי, אַתָּא נִשְׂרָא רִבְרָבָא, אַסְחָר עַל גִּישִׁייהוּ, וְקִימָא עֲלֵיהוּ. א"ר פִּנְחָס, וְדַאי עֵידָן רַעוּתָא הוּא הִשְׁתָּא, יָבֵהּ שַׁעְתָּא, אַתְּפַתְחוּ תְרַעֲי דִרְחָמֵי, לְכָל אֵינוֹן בֵּי מְרַעֵי, וְהוּא זְמַנָּא לְאַסְוּתָא לֹוֹן. וְאֵע"ג דְּאֵינוֹן אַסִּירִין ׀ דְּמִלְכָּא. דְּהָא נִשְׂרָא דָא סִימְנָא דִּרְחָמֵי אִיהוּ.

שפז פִּתַח וְאָמַר, ׀ כְּנִשְׂרָא יַעִיר קִנּוּ עַל גּוֹזְלֵיוּ יִרְחַף וְגו' . לִיכָּא בְּעִלְמָא מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּרַחְמֵי עַל בְּנוֵי כְּנִשְׂרָא, וְהָא אִוְקְמוּהָ דְכְּתִיב, ׀ וַיֹּאכְלוּהָ בְּנֵי נִשְׂרָא, דְּאִיהוּ רַחֲמָנָא עַל בְּנוֵי. וּמְגוּ דְהִשְׁתָּא עֵידָן דִּרְחָמֵי, אַתָּא נִשְׂרָא דָא וְאַסְחָר עֲלֵנָּא. בְּשַׁעְתָּא דָא וְאִיהוּ רַחְמֵי, לְכָל אֵינוֹן בֵּי מְרַעֵי. וְדָא אִיהוּ דְכְּתִיב, ׀ וְיִי בְּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי. וְדָא בְּקֶר דְאַבְרָהָם, וְאַתְּעֲרוּתָא דִּילֵיהּ.

שפח אַדְהֵכִי, אַסְחָר נִשְׂרָא וְאַעְבֵּר לְקַמֵּיהוּ. א"ר פִּנְחָס, נִשְׂרָא נִשְׂרָא, מָה אַנְתָּ לְגַבְזָן, אִי בְּשִׁלְחוּתָא דְמֶרְדָּךְ אַתִּיתָ, הָא אָנָן הֵכָא. אִי בְּגִין ׀ מִלְּהָ אַתְרָא אַתִּיתָ, הָא אָנָן הֵכָא זְמִינִין. אַתְרָם נִשְׂרָא לְעִילָא, וְאַתְכִּסִּי מִנֵּיהוּ, וְאֵינוֹן יִתְבוּ. **שפט** א"ר חֲזִיָּא, הָא דְשְׁלֵמָה מִלְכָּא ׀ תִּיּוּהָא הוּא, דְתַנְיִנָן, נִשְׂרָא רִבְרָבָא ׀ תְּוֹה אַתִּי לְגַבִּיָּה שְׁלֵמָה מִלְכָּא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְתוֹה שְׁלֵמָה מִלְכָּא רְכִיב עַל גְּדַפְהָא, וְאוֹכִיל לִיהּ ד' מָאָה פְּרָסֵי בְּשַׁעְתָּא תְּדָא. ׀ לְאָן אוֹכִיל לִיהּ לְתַרְמוּד בְּמֶדְבַּר בְּהָרִים. אַתְר פֶּד אִיהוּ, לְגַבִּי טוּרֵי דְחִשׁוּכָא, דְאַקְרִי ׀ תְּרַמוּד בְּמֶדְבַּר וְלֹאוּ אִיהוּ אַתְר דְתַרְמוּדָאִי, אֶלָּא תְרַמוּד דְאִיהוּ בְּמֶדְבַּר בְּהָרִים, וְתַמְזָן מִתְכַּנְשֵׁי כָּל רוּחִין וְסִטְרִין אַתְרֵינִין. וְהִהוּא נִשְׂרָא תְּוֹה טָאס לְתַמְזָן, בְּשַׁעְתָּא תְּדָא.

מסורת הזהר

(1) (דברים לב) יתרו עב צ"כ. (2) (משלי ל). (3) (תהלים 7) ל"ג בה שעתא. (4) למלכא. (5) ל"ג מן איהו עד דכתיב. (6) בא לט צ"ח. (7) (מ"א ט).

חלופי גרסאות

ל"ג מן איהו עד דכתיב. (6) בא לט צ"ח. (7) (מ"א ט).

מאמר

מאמר נשרא רבכבא ושלמה מלכא

שפז עד דהוו אָזלי וכו': בעוד שהיו הולכים, בא נשר גדול, וסבב על ראשם, ועמד עליהם. א"ר פנחס, ודאי עת רצון היא, עתה, בה בשעה, נפתחים שערי רחמים לכל אלו שהם על ערש דוי, והוא הזמן לרפא אותם. ואע"פ שהם אסורי המלך שהם אסורים על משכבם. כי נשר זה, הוא סימן של רחמים. כי פני נשר ה"ס קו האמצעי, שהוא רחמים.

שפז פתח ואמר כנשר וגו': פנ"א, כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף וגו'. אין בעולם מי שירחם על בניו כמו הנשר. וכבר העמידוהו, שכתוב, ויאכלוה בני נשר. כי הוא רחמן על בניו. ומתוך שעתה הוא עת רחמים, בא נשר הזה וסבב אותנו. בשעה זו היא רחמים לכל אלו החולים שבבית משכבם. וזה הוא שכתוב, ה' בקר תשמע קולי. זה הוא

(דפו"י דף רל"ג ע"א)

הסולם

נשרא רבכבא ושלמה מלכא

בקר של אברהם, שה"ס החסד, והתעוררותו של החסד.

שפח אדהכי אסחר נשרא וכו': בתוך כך סבב הנשר ועבר לפניו. א"ר פנחס נשר, נשר, מה אתה עושה אצלנו, אם בשליחות אדונך באת, הרי אנו כאן. אם משום דבר אחר באת, הרי אנו כאן מוכנים. התרומם הנשר למעלה, ונעלם מהם. והם ישבו.

שפט א"ר חזי"א ה"א וכו': אר"ח, זה של שלמה המלך הוא פליאה, שלמדנו, נשר גדול היה בא לשלמה המלך בכל יום ויום, והיה שלמה המלך רוכב על הכנפים, והוליכו ד' מאות פרסאות בשעה אחת. אנה היה מוליכו. הוא, לתרמוד במדבר בהרים. הוא מקום אחד אצל הרי תושך, שנקרא תרמוד במדבר. ואין זה המקום, שתרמודאים יושבים שמה

קמה

פנחס

שצ כיון דקאים על ההוא דוכתא, אגבה נשרא, ושלמה כתב פתקא, וארמי תמן, ואשתזיב מאינון רוחין. ונשרא הוה מסתפל גו חשוכא דטורין, לאתר דתמן עזא ועזאל, דאינון תמן אסירין בשלשלאי דפרזלא, נעיצן גו תהומי. ולית יכילו לבי' בעלמא ל' למיעל תמן, ואפילו עופי שמיא, בר בלעם.

שצא וכיון דנשרא מסתפל גו חשוכא וברכא, מאיד לתתא, ונטיל ליה לשלמה מלכא תחות גדפהא שמאלא, ומכסיא ליה. וקיימא על אלין שלשלאי, ואזלא ומקרבא לגביהו, ושלמה פדין אפיק עוקא, דחקיק עליה שמא קדישא, ושיי בפומא דנשרא. ומיד, אינון הוו אמרי, כל מה דבעי שלמה מלכא, ומתמן הוה ידע שלמה חקמתא. הה"ד, ויכן וגו' את תרמוד במדבר בארץ. וכי בנינו הוה עביד בארץ. אלא מהו ויכן. אסתפל בסלקתנו, וידע לההוא דוכתא, למנדע ביה חקמתא.

שצב עד דהוו יתבי, הא נשרא אתיא לגביהו, ושושנה תדא בפומא, ושדי קמיהו, ואזלת לה, תמו וחדו. א"ר פנחס, ולא אמנא לכו, דנשרא דא בשליחותא דמארה, אזלא ואתיא. שושנה דא, איה שושן עדות דקאמינא, וקב"ה שדר ליה לגבן.

שצג פתח כמלקדמין ואמר, למנצח על שושן עדות מכתם לרוד ללמד.

חלופי גרסאות

ק ל"ג אסירין; עשירין. ר רשו. ש שורטינא. ת מוסיף חכמתא עלאה. א מוסיף אלא אסתכל. ב מוסיף חכמתא עלאה כד"א (נחמיה ח') ויבינו במקרא. ג ל"ג עדות.

מסורת הזהר

(*) (מ"א ט.) (כ) (תהלים ס) לעיל אות שפג צ"ב.

נשרא וברכא ושלמה מלכא

ועזאל, היו אומרים כל מה שרצה שלמה המלך. ומשם היה יודע שלמה חכמה. ז"ש, ויכן וגו' את תרמוד במדבר בארץ. שואל, וכי בנין היה עושה בארץ. אלא מהו ויכן, הוא לשון הבנה, שנסתכל בתבונה וידע אותו מקום תרמוד, לדעת בו חכמה. ביאור המאמר תמצא לעיל (פרשת משפטים אות שמ"ה בהסולם).

מאמר ב' השושנה

שצב עד דהוו יתבי וכו': בעוד שהיו יושבים, הנה הנשר בא אליהם ושושנה אחת בפיו, והשליכה לפניהם, והלך לו. ראו ושמתו. א"ר פנחס, וכי לא אמרתי לכם שנשר הזה הולך ובא בשליחותו של אדוננו שושנה זו, היא רשו לשושן עדות שאמרת. והקב"ה שלח אותה אלינו.

שצג פתח כמלקדמין ואמר וכו': פתח ככתחילה ואמר, למנצח על שושן עדות מכתם לרוד ללמד. שואל, וכי שושן הוא עדות, מהי העדות

מאמר

שמה, אלא תרמוד שהוא במדבר בהרים, ששם מתקבצים כל הרוחות והכחות דסטרא אחרא. ונשר ההוא היה עף שמה בשעה אחת.

שצ כיון דקאים על וכו': כיון שהנשר עמד על מקום הזה, בתרמוד, הגביה עצמו הנשר, ושלמה כתב ו השליכו שמה, ועי"ז, ניצל מאלו הרוחות. והנשר היה מסתכל בתוך החושך של ההרים, למקום שעזא ועזאל הם שמה אטורים בכבלי ברזל התקועים תוך התהומות. ואין יכולת לבן אדם בעולם לכנס שמה, ואפילו עוף השמים, חרץ מבלעם.

שצא וכיון דנשרא מסתכל וכו': וכיון שהנשר היה מסתכל לתוך החושך הגדול, השפיל לעוף למטה, ולקח את שלמה המלך תחת כנפו השמאלית וכיסה אותו. והנשר עמד על אלו הכבלים של עזא ועזאל, והלך וקרב אליהם. אז הוציא שלמה טבעת, שחקק עליה השם הקדוש, ושם בפי הנשר. ומיד הם, עזא

(דפו"י דף רל"ג ע"א *) דף רל"ג ע"ב

קמו

פנחס

וכי שושן יעדות מאי סהדותא סהיד. אלא שושן דא איהי סהדותא למעשה
בראשית, וְאִיהִי סהדותא לכנ"י. וְאִיהִי סהדותא ליחודא עלאה, וְיִדְא אִיהוּ. בגין
דשושנה דא אית בה ס תליסר עלין, וְכִלְהוּ קַיִמִין בַּעֲקָרָא דְדָא, וְאִית בַּה חֲמֵשׁ
עַלִין לְבַר תְּקִיפִין, דְחַפְיִין לְדָא שׁוֹשְׁנָה וְאִינּוּ עֲלָה.

שצד וְכֵלָא בְרִזָא דְחַכְמָתָא יִהוּא, תְּלִיסֵר עֲלִין, אֵלִין תְּלִיסֵר מְכִילָן
דְרַחְמֵי, דִּירְתָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְלַעֲיָלָא, וְכִלְהוּ אַחֲדָן בַּעֲקָרָא דְדָא, וְאִיהוּ בְרִית
יִדְוּגְמָא דְבְרִית סִסְוֵדָא דְכֵלָא. חֲמֵשׁ תְּקִיפִין דְסַתְרָן עֲלֵיהּ, אֵלִין סִמְנִין
תְּרַעִין, סִחֲמֵשׁ מָאָה סִשְׁנִין דְאֵילָנָא דְחַיִי, אֲזֵלָא בַּהוּ.

שצה סהדותא לעובדא דבראשית. פל עובדא דבראשית, פלהו תיבין
ידיען בסוכלתנו, וקיימא בחושפנא אלהים דמעשה בראשית. אחזי לעילא, ואחזי
לתתא. אחזי לעילא, ברזא דעלמא דאתי. ואחזי לתתא, ברזא דכנסת ישראל.

שצו שושנה סהדותא לעובדא דבראשית, דקיימא בכל הגי סימנין,
ידכתיב בראשית ברא אלהים, דא שושנה. תליסר עלין, אינון תליסר תיבין
עד אלהים תננינא. ואינון: את, השמים, ואת, הארץ, והארץ, היתה, תהו, ובהו,

חלופי גרמאות

ד ל"ג עדות. ה ואיהי עדות לישראל ועדות ליחודא עלאה. ו ל"ג ואיהי; ל"ג ואיהי סהדותא; ל"ג ואיהי סהרותא
ליחודא עלאה. ז דא; שושנה דאיהו תליסר עלין. ח ל"ג דא. ט תליסר. י אית. כ ל"ג הוא; היא. ל ל"ג עלין.
ח מוסיף דא דאינון י"ג תקנין דריקנא תתאה דא"א דאינון י"ג תיקונים עלאין דז"א. ו ל"ג דא. ס יחודא. ט חמש
מאה. פ חדא מניה ול"ג חמש מאה. צ מוסיף שנין דיסודא יסודא ברית קדישא; שנין דיסודא יסודא בבי מקדשא
מאילנא; דיסודא ברית קדישא כלהו עובדא דבראשית תיבין ול"ג מן דאילנא עד תיבין. ק שושנה דסהדותא דקיימי
ול"ג מן שושנה עד בכל. ר דא; דפי. ש ל"ג אינון.

מאמר ב'

הסולם

השושנה

הולך בהם. כי הוא מקבלם במקום בינה,
וספירותיה הן בסוד מאות, והן חמש מאות
שנה.

שצה סהדותא לעובדא דבראשית
וכו': השושנה היא עדות למעשה בראשית (כנ"ל
אות שצ"ג), כי כל מעשה בראשית כולם
הם מלים ידועות בתבונה, העומדים בחשבון
אלקים דמעשה בראשית, שהוא בינה. ומראה
למעלה ומראה למטה. מראה למעלה, היינו
בסוד עולם הבא, שהוא בינה. ומראה למטה
בסוד כנסת ישראל, שהיא מלכות.

שצו שושנה סהדותא וכו': השושנה
היא עדות למעשה בראשית, העומד בכל אלו
סימנים, דהיינו י"ג מדות הרחמים וה' ספירות
חג"ת נ"ה. שכתוב בראשית ברא אלקים זהו
השושנה, שהיא בינה, והיא מלכות, כי מראה
למעלה ומראה למטה כנ"ל בדבור הסוד.
י"ג

העדות שמעיד. ומשיב, אלא שושן זה הוא
עדות למעשה בראשית, והוא עדות לכנסת
ישראל, והוא עדות ליחוד העליון. והוא זה.
כי בשושנה יש בה י"ג עלים וכלם עומדים
על שורש אחד. ויש בה ה' עלים חזקים
מבחונן, המכסים את השושנה הזו ומגינים עליה.

שצד וכ"א ברזא דחכמתא וכו': והכל
הוא בסוד החכמה. כי י"ג עלים רומזים על
י"ג מדות הרחמים, שיורשת כנסת ישראל
שהיא המלכות, מלמעלה, מ"ג מדות דא"א.
וכולם אחוזים בשורש אחד, שהוא ברית אחד,
דהיינו יסוד דז"א שעל ידו מקבלת המלכות
י"ג מדות הרחמים דא"א. וע"כ השורש של
י"ג עלים דשושנה שמתחתיהם הוא דוגמא
של הברית שהוא יסוד הכל. ה' עלים חזקים
המסבכים אותה, הם חמשים שערים, דהיינו
חג"ת נ"ה דבינה, שכל אחת כלולה מעשר.
והם חמש מאה שנה, שעץ החיים, שהוא ז"א
(דפו"י דף רל"ג ע"ב)

קמו

פנחס

וחשך, על, פני, תהום, ורוח. הא תליסר עלין דשושנה. חמש פקיפין דסתין
לאלין, אינון: מרחפת, על, פני, המים, ויאמר. הא חמש אתרנין. לבתר יהי אור,
הא עיקרא ושרשא דשושנה דכלא ואחידן ביה.

שצז סהדוּתא ליחודא. חמש עלין פקיפין, שרשין ויחודא, דאחידן ביה
תליסר עלין אלין. שמע ישראל יי אלהינו יי, הא חמש עלין דשושנה. אחד, דא
היא עיקרא ושרשא דכלהו אחידן ביה. רזא דתליסר בחושבנא, גושפנקא דמלכא.
שצח ת"ח, פגוונא דשושנה בין התוחים, הכי אינון ישראל בין עמין

חלופי גרמאות

מסורת הזהר

(דברים ו) בא סו צ"ס. ח) (שיר ב) הקסח"ז א צ"א. ת ביה. א חמש תיבן שמע ישראל ה' אלקינו ה' אינון
חמש עלין תקיפין דשושנה שרשא ויסודא דאחידן ביה דא
הוא אחד ואיהו עיקרא ושרשא דכלהו אחידן ביה תליסר עלין אלין רזא. ב דתריסר. ג דשושנה אינון ישראל שושנה
בין התוחים.

השושנה

הסולם

מאמר ב'

למדרגות המלכות. (ובאות שצ"ח) מבאר איך
השושנה ערות על מעשה בראשית, כי במעשה
בראשית נרמזים ג"כ ב' בחינות אלו. כי יש
שם ג"פ אלקים, דהיינו ברא אלקים, ורוח
אלקים, ויאמר אלקים, והנה מן ברא אלקים
עד ורוח אלקים הם י"ג תבות, הרומזים על
מוחין גדלות. ומן ורוח אלקים עד ויאמר
אלקים יש ה' תיבות הרומזים על ה' ספירות
חג"ת נ"ה. הרי שבי' צורות הגידול שבשושנה
הם עדות למעשה בראשית. (ובאות שצ"ז)
מבאר איך ב' בחינות של השושנה היא עדות
על היחוד ז"א ומלכות. כי כנגד ה' עלים
דשושנה הם ה' תיבות, שמע ישראל ה' אלקינו
ה', שהם ה"ס חג"ת נ"ה. כי שמע ישראל,
הם נצח והוד, ה' אלקינו ה' הם חג"ת. אחד
ה"ס המלכות המתחברת עם חג"ת נ"ה דז"א.
שע"י יחודם זכ"ו מתגלים י"ג מדות הרחמים.
שה"ס המוחין דגדלות. וע"כ אחד בגי' י"ג.
וז"ש, שמע ישראל וכו' הא חמש עלין
דשושנה, שהם כנגד ה' עלים התקיפים
הגדלים בשושנה. והם עצמם הם חג"ת נ"ה
שבז"א. אחד, דא היא עיקרא ושרשא
דכלהו אחידן ביה, דהיינו המלכות שכל ה'
ספירות דז"א מתיחדים עמה. רזא דתליסר
בחושבנא, כי עם יחוד המלכות עם ז"א
מתגלים י"ג מדות הרחמים. גושפנקא דמלכא,
שע"כ נקראת המלכות טבעת המלך, דהיינו
התותם שלו, להיות ששלימות הארותיו
תלויה בה.

י"ג עלים הם י"ג תבות שמון בראשית ברא
אלקים עד ורוח אלקים, והם את השמים
ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על
פני תהום ורוח. הנה הם י"ג עלים של השושנה,
הרומזים על י"ג מדות, חמש עלים החזקים
המסבבים אלו ה"ג, הם מרחפת על פני המים
ויאמר. דהיינו מן אלקים של ורוח אלקים עד
אלקים של ויאמר אלקים. שהם חמש אחרים
הרומזים על ה' ספירות חג"ת נ"ה כנ"ל.
ואח"כ יהי אור, הנה זה עיקר ושרוש השושנה
שכל המדרגות כלולות ואחזות בה. (וע"י
בהקדסה"ז בתחלתו).

שצז סהדוּתא ליחודא וכו': השושנה
היא עדות ליחוד (כנ"ל אות שצ"ג) כי חמשה
עלים חזקים הם השרשים והיחוד שאתוים
בהם י"ג עלים אלו. שמע ישראל ה' אלקינו
ה', הם כנגד ה' עלים של השושנה. אחד הוא
העיקר והשרוש שכולם אחוים בו, כי אחד
הוא סוד, שהוא בגימטריא י"ג. שהוא טבעת
המלך.

ביאור המאמר. הגידול של השושנה, היא
י"ג עלים פנימים וה' עלים עליהם מבחוץ.
ואומר (באות שצ"ג) ששושן זה בבי' בחינות
שבו, י"ג וה', הוא עדות למעשה בראשית,
שה"ס בינה. ועדות לכנסת ישראל, שה"ס
המלכות. ועדות ליחוד העליון, שה"ס ז"א
ומלכות. ומפרש (באות שצ"ד) שהוא עדות
לכנסת ישראל שהוא המלכות, כי במלכות יש
ב' בחינות אלו ה' ספירות חג"ת נ"ה שמקבלת
מבינה, ובתוכם המוחין דגדלות הנמשכים מ"ג
מדות הרחמים. הרי שגידול השושנה היא עדות

(דפני' דף רל"ג ע"ב)

שצח ת"ח פגוונא דשושנה וכו': בוא
וראה, כעין שושנה בין התוחים, כך הם ישראל
בין

קמה

פנהם

עכו"ם. וְהָכִי פְּנֵסֵת יִשְׂרָאֵל, בֵּין שְׂאָר אֶקְלוּסִין רַבְרָבִין מְמַנְן. כָּל זְמַן דְּשׁוֹשְׁנָה קַיִימָא דְאַטִימָא, דְלֹא פְּתִיחָא, לִית בְּהָ רִיחָא, וְלֹא סְלָקִין לָהּ, וְלֹא מְפָקִין לָהּ מִגּוֹ גּוֹבִינִין, בְּשַׁעֲתָא דְשׁוֹשְׁנָה פְּתִיחָא, סְלָקָא רִיחָא, פְּדִין אִפִּיקוּ לָהּ מִגּוֹ גּוֹבִינִין. וְיִתְהַנְּי בְּהוּ כ"י, שְׁנַאֲמַר פְּתַחֵי לִי אֲתוּתִי רַעִיתִי, וְקַבִּי"ה לֹא שְׂדֵדָה לָן אֲלֵא לְמִיּוֹד לְאוֹרְחָן.

שצט אָמַר ר' אֶלְעָזָר לְאַבּוּהִי, הָא שְׁמַעְנָא אֲלִין שְׁיִפִין אֲטִימִין, בְּרִזָא דְקַרְבָּנִין. שְׁיִפִין אֲתַרְנִין, רְזָא דְלַהּוֹן מֵאִי. א"ל רַבִּי שְׁמַעוֹן לר"א, אֶלְעָזָר בְּרִי, כָּל שְׂאָר שְׁיִפִין דְלָגוּ, רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ.

ת ת"ח, לְבָא הָא אֲתַמַּר, אֲבָל לֵב דָּא אִיהוּ נוֹרָא דְדָלִיק, וְאֲלַמְלָא דְזַמִּין

מסורת הזהר

(1) שם ה' לעיל אות שפא צ"א.

חלופי גרסאות

ד סתימא. ק פתחא. ר ליג מן ויתחני עד סוף האות. ו לאורחא. ת ליג ברי.

מאמר אברים הפנימים

הסולם

מראות הסולם

א) הקרבן, או התפלה שהיא במקום קרבן, הוא העלאת המ"ן ליחד הנוקבא שהיא אדני, עם הוי"ה, שהוא ז"א. וע"כ הוא נבחן לאכילה, כמ"ש את קרבני לחמי וגו'. וגוף האדם הוא כנגד הוי"ה. הכוללת כל ד' העולמות אבי"ע, אשר הראש עד החזה הוא אצילות ובריאה, הראש כנגד ז"א, והגוף עד החזה, כנגד הנוקבא, כי הבריאה היא אשת האצילות. ומחזה ולמטה היא יצירה ועשיה, וכמו שבי' העולמות יצירה ועשיה הם מעורבים בקליפות הטמאות, כן יש בגוף האדם מחזה ולמטה, אברים כנגד הקליפות הטמאות, שהם הכבד ויותרת הכבד ומרה וטחול. והזהר מבאר כל אבר ואבר שבאדם, בשורשו בהוי"ה הכוללת שבאבי"ע הנקרא אדם שבאבי"ע, כי כל ד' עולמות אבי"ע נחשבים כמו אדם אחד, ושם הוי"ה אחד שאצילות ה"ס ו' וראש, ובריאה ה"ס ה' עד החזה, ויצירה ה"ס ו', ועשיה, ה"ס ה' אחרונה. ויצירה ועשיה, הם מחזה ולמטה. ואחר שמבאר שורש כל אבר מה הוא באדם דאבי"ע מבאר פעולת הקרבן שהאדם מביא, או התפלה, שמתפלל, איך הוא עולה למ"ן אל המלכות, שה"ס הלב, והפעולות הנעשות בקרבן בכל אבר ואבר עד שבא אל המלכות בצורה המבוקשת, שתהיה ראויה למ"ן לז"א. וכן מבאר מה ענין המיין דוכרין, שז"א מוריד על מיין נוקבין שבמלכות, וסוד זוגים.

ב) ותחילה נבאר הדברים בקיצור, כי הקרבן, שה"ס המ"ן, עולה ומתתקן כדרך המאכל ומשתה הבא בגוף האדם דרך הושט ושאר אברים

בין עמים עכו"ם, וכך כנסת ישראל, שהיא המלכות בין שאר המוני השרים הממונים על האומות. כל זמן שהשושנה עומדת סתומה, שאינה פתוחה, אין בה ריח ואין מעלים אותה, ואין מוציאים אותה מתוך הקוצים. בשעה שהשושנה פתוחה והיא מעלית ריח, אז מוציאים אותה מתוך הקוצים. וכנסת ישראל תהנה מהם. שנאמר פתחי לי אתותי רעיתי. והקב"ה לא שלחה לנו, דהיינו הנשר שהביא להם שושנה (כנ"ל באות שצ"ב) אלא כדי ללכת בדרכנו. עם השכינה.

פירוש. בשעה שהמלכות מקבלת מקו שמאל היא סתומה ואין בה ריח, שהיא הארת חכמה, משום שהחכמה שבה מחוסרת חסדים ואינה יכולה להאיר בלי חסדים (כנ"ל ב"א דף מ"ז ד"ה ימא דקאפו ע"ש) אלא אחר שמקבלת כח מו"א שהוא קו האמצעי, אז נפתחת מסתימתה, ונותנת ריח טוב, שה"ס הארת החכמה המלוכשת בחסדים דו"א, ווסו"ה פתחי לי אתותי וגו'. (ע"כ רע"מ).

מאמר אברים הפנימים

שצט) א"ר אֶלְעָזָר לְאַבּוּהִי וכו': אר"א לאביו, כבר שמעתי פירושם של אברים הסתומים, דהיינו אברים החצונים, בסוד הקרבן. אבל אברים האחרים הפנימים, מהו הסוד שלהם. א"ל ר' שמעון לר' אלעזר, אלעזר בני, כל שאר האברים שמבפנים, סוד עליון הוא.

ת) ת"ח לְבָא הָא וכו': בוא וראה, הלב, כבר למדנו. אבל לב, זה הוא אש שורף, ואם

(דפו"י דף רל"ג ע"ב * דף רל"ד ע"א)

קמט

פנחס

לְגִבְיָהּ מִלְכָּא עֲלָאָה פְּנָפִי רִיָּאָה, דְּאֵתְיִין * לְקַמְיָה רִוְחָא, מְרוּחָא דְנָשִׁיב מְגוּ בּוֹסְמִין
עֲלָאִין, הָוָה אוֹקִיד לְעֲלָמָא בְּרַגְעָא תְּדָא.

תא פְּתַח וְאָמַר, ^ט וְיִי' הַמְטִיר עַל סְדוּם וְעַל עֲמוּנָה גְּפְרִית וְאֵשׁ, אֲמַאי
אוֹקִיד לֹוֹן. בְּגִין דְּכַנְפֵי רִיָּאָה לֹא נָשִׁיבוּ בְּהֵיאָה שְׁעֵתָא. וְסִתְרָא דְכַנְפֵי רִיָּאָה, ^א דָּא
^ט פְּנָפִי יוֹנָה נְחֻפָּה בְּכַסְפָּךְ וְאִינוּן רְפָאֵל, וְצִדְקִיאֵל. וְעֲלִייהוּ אֲתָמַר, ^ט עוֹשֶׂה מְלֶאכְוִי
רוּחוֹת, לְנִשְׁבָּא תְּדִיר קְמִי דְ לְבָא.

רעיא מהימנא

תב ^ט וּבְחִבּוּרָא קְדָמָאָה, אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, כָּל מַה
דְּאֲמַרְתָּ שְׁפִיר, אֲכַל מוּחָא אִיהוּ מִים, לֵב אִיהוּ אֵשׁ, וְתַרְוּנֵיהוּ אִיהוּ רַחֲמֵי וְדִנְיָא,

ח'לופי גרמאות

א ל"ג לקמיה. ב מוסיף בהו בהחיא. ג ל"ג דא. ד מלכא.
ה ל"ג ובחבורא קרמאה.

מסורת הזהר

(כראשית יט) בשלה ה צ"ט. ו (תהלים סח) תק"ח
ק ט"ד שמ"ח. פ (תהלים קד) שמות מט צ"ה.

מראות הסולם

אברים הפנימים עד שנעשה לדם, והכבר
מושיט הדם אל הלב, והלב לוקח הברור
והנקי שדם ושולחו אל האברים, ודם העכור
משאיר בכבד. כן דרך הקרבן, או התפלה
שבמקום קרבן, שבא תחילה לטוהנות שבהויה
דאבי"ע, שה"ס שינים הטוהנות המאכל,
ומטוהנות לושט ומושט לאצטומכא ולקיבה.
ונטחן שם פעם שניה. וסוד הטחינה בשינים,
שבקרבן או בתפלה, הוא המחלוקת שבין ב'
קוין ימין ושמאל, מטרם יציאת קו האמצעי,
שכל אחד רוצה לבטל את חבירו. שקו ימין
רוצה לבטל שליטת החכמה שבשמאל ולהשליט
רק חסדים, וקו השמאל להיפך, רוצה לבטל
שליטת החסדים ולהשליט רק חכמה. וכה
הולכים ושוחקים וממעטים זה את זה עד
שנשחקים שניהם, ואחד מהם נשאר בסוף
לשליט. ומתחילה מתגבר הימין על השמאל,
והימין שולט. וזהו בשחיקה וטחינה שבשינים,
וע"י טחינה זו נבלע המאכל בושט, ובאה
באצטומכא. וכיון שהמ"ן באים בפנימית הגוף
או מתעורר כח השמאל, ומתחיל טחינה חדשה,
שה"ס טחינת האצטומכא. ושם המחלוקת יותר
חזקה, וע"כ הטחינה יותר דקה, ובטחינה זו
מתגבר לבסוף השמאל, ובשליטתו שהיא שליטת
החכמה דשמאל, נהפך המ"ן ונעשה לדם, שה"ס
אור החכמה, בסוד והרם הוא הנפש. דהיינו
אור החיים, שהוא חכמה. אמנם במצב הזה
כח המיתה שבו הוא גדול יותר מאור החיים,
מחמת דם טמא המעורב בו. שהוא בחינת
ג"ר

הסולם

מאמר אברים הפנימים

ואם לא היה מזמין לו מלך העליון, כנפי ריאה,
המביאים לפניו רוח מרוח הנושב מבשמים
העליונים מג"ר דז"א, היה הלב שורף את
העולם ברגע אחד. פירוש. כי בלב שולט קו
שמאל דבינה, שמתוסר חסדים יכול לשרוף
העולם. והריאה, ה"ס קו ימין שה"ס חסד,
וע"כ הרוח, שה"ס החסד של הימין הנמשך
מג"ר דז"א ממתיק אותו. (וע"י לחלו במראות
הסולם אות ד').

תא פתח ואמר וזה' וגו': פתח ואמר,
וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש.
למה שרף אותם. הוא משום, שכנפי הריאה
לא נשבו רוח בשעה היא על הארת השמאל
שבלב, וע"כ שרפה אותם הארת השמאל. והסוד
של כנפי ריאה אלו, ז"ס כנפי יונה נחפה
בכסף. שיונה שה"ס המלכות, שעקרה משמאל
דבינה, מבחינת הלב, צדיכה להיות נחפה
בכסף, שה"ס חסדים. וכשנחפה בכסף, ה"ס
המלאכים רפאל וצדקיאל הנמשכים ממנה
לרפאות ולהושיע לעולם. ועליהם נאמר עושה
מלאכיו רוחות. לנשוב תמיד לפני הלב. דהיינו
להאיר בחסדים.

רעיא מהימנא

תב ^ט וּבְחִבּוּרָא קְדָמָאָה אָמַר וכו':
ובחבור הראשון אמר רעיא מהימנא לר"ש,
מאור קדוש, כל מה שאמרת טוב הוא. אבל
המוח

(דפו"י דף רל"ד ע"א * דף רל"ג ע"ב)

קג

רעיא מדימנא

דא "פסא רחמי, וְדא יפסא דינא. וְקב"ה ימלך, עומד מפסא דין, דאיהו לב. ויושב על פסא רחמים, דאיהו מוֹחָא.

תג) וכד חובין מתרבין על אברים, ועל ערקין דלכא, דאיהו פרסיי דדינא. אתמר בלכא, וְהמלך קם בחמתו ממשתה חין, דאיהו יינא דאורייתא. וְכומנא דכנפי ריאה נשבין על לכא, וְחמת המלך שכה. דתרין פנפי ריאה, וְהיו הפרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הפפרת, דא פפורתא דלכא.

חלופי גרמאות

1 ל"ג כסא; כסאי. 2 ל"ג מלך.

מסורת זוהר

(א) (אסתר ז) ויקהל ט אות כב. ק) (שם) נשא צ צ"צ. (ר) (שמות כח) אחרי מות יז צ"ק.

מראות הסולם

הסולם

מאמר אברים הפנימים

ג"ר דחכמה, שדיניו קשים מאד, ומחריבים את העולם כנודע. לפיכך אחר שנהפכו המין לבחינת דם, לוקח הכבוד, תחילה שהוא סמאל, כל הדם ההוא, הכולל בתוכו הן דם טהור והן דם טמא, שהרי מעורבים זה בזה, ומושיטו אל הלב, שה"ס המלכות, מבחינת בנין השמאל דבינה, שהוא נכתן למלך, והלב מברר את הנקי והברור שבהם דהיינו בחינת ו"ק דחכמה המוכן להתיחד בו עם הימין, והשאר, שהוא דם טמא מניחו לכבוד והצד שלו, שהם סמאל וסיעתו. ואז מתחילה ירדת מין דוכרין מו"א, שה"ס הרוח, המתחבר עם מין נוקבין שבלב. והיו לאחד.

ג) והמין דוכרין, ה"ס החסדים הנמשכים מן המוח, שה"ס ג"ר דו"א, ומשם נמשך הרוח שה"ס החסדים, אל החוטם, שהוא תפארת דו"א, וכן אל הפה, שהוא מלכות דו"א, והרוח שמן המוח נכנס לבי נקבי החוטם, שה"ס ימין ושמאל הכלול בת"ת דו"א (כנ"ל באדרא אות וכו'). ומשם נמשך דרך הקנה אל הריאה, ובי כנפי ריאה נושבים הרוח, שה"ס החסדים ומיין דוכרין, אל הלב, ואז מתלבשת החכמה שבלב בחסדים שברוח. וכן ז"א שהוא הויה, מתיחד עם המלכות שהוא אדני, כפי התיחדות המין ומ"ד. ובסוד זה נאמר את קרבני לחמי לאשי וגו'. כי מלבד שמוזוג הזה מתמלאת בקשתו של המקריב או המתפלל, הנה גם כל העולמות מקבלים מן הזווג הזה, כל אחד לפי מדרגתו, כי זווג זו"ן מאיר תחילה לכל העולמות בכלל, וענף קטן מהארת הזווג מגיע אל האדם למילוי בקשתו. (והטעם ע"י לעיל בפתיחה לחכמת הקבלה אות קס"א) ונמצא שהאדם המקריב או המתפלל מלבד שתקן את עצמו

המות הוא מים, דהיינו חכמה שבימין שה"ס חסדים, (כנ"ל אות ר"ד ע"ש) הלב הוא אש, שה"ס החכמה שבקו שמאל דבינה, שה"ס דינים. ושניהם הם רחמים ודינים. זה, המוח, הוא כסא רחמים. זה, הלב, הוא כסא דין. והקב"ה, הוא מלך העומד מכסא דין שהוא הלב ויושב על כסא רחמים שהוא המוח.

תג) וכד חובין מתרבין וכי: וכשהעונות מתרבים על האברים, ועל עורקי הלב, שהוא כסא דין, נאמר בלב, והמלך קם בחמתו ממשתה היין, שהוא יין של תורה. ובזמן שכנפי ריאה נושבים על הלב, נאמר, וחמת המלך שכה. כי שתי כנפי ריאה, ה"ס והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפרת. זו היא כפרת הלב.

פירוש הלב ה"ס ל"ב נתיבות החכמה, דהיינו חכמה דשמאל דבינה, והוא אש שורף כנ"ל, מחמת שבעת גילוי החכמה מתלוים עמה דינים קשים לשורף את הרשעים והחיצונים וכל הרוצים לקרב להמשיך החכמה למעלה למטה (כנ"ל אדרא רבא אות ד"ט). והדינים אינם נשקטים עד שמתחילה שליטת החסדים, דהיינו סוד הרוח שב' כנפי ריאה נושבות כנ"ל. וזו"ר והמלך קם, כי הארת החכמה נקראת קימה. ואומר שהמלך קם בהמתו, דהיינו בעת שמתגלים דינים הקשים שעם הארת החכמה. מביית משתה היין, שקימה זו היא מבחינת משתה היין, שהוא חכמה שבשמאל. (כנ"ל ב"ב דף ל"ז במראות הסולם בד"ה ובהאמור ע"ש) וז"ש, ועל ערקין דלכא דאיהו מורסא דדינא, אתמר בלכא, והמלך קם בהמתו, כי הארת חכמה שבלב, שה"ס הארת חכמה שבשמאל הבינה, אינה מאירה אלא

(דפו"י דף רל"ג ע"ב *) דף רל"ד ע"א